

TÜRK-İŞ

Nisan
1966

Sayı
38

**Altıncı
Büyük
kongre**

AYLIK DERGİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONGFEDERASYONU

NİSAN

1 9 6 6

YIL : 4

SAYI : 38

Fiatı : 250 Krş.

1 Yıllık 25.00 TL.

TÜRK-İŞ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Seyfi DEMİRİÖY

Genel Yayın Müdürü
Oktay POYRAZ

Yazı İşleri Müdürü
Önder AKER

İDARE ve YAZIŞMA ADRESİ

İşçi Sigortaları Hanı
Atatürk Bulvarı Kat 1/2
YENİŞEHİR — ANKARA

Telefon :

17 16 02 — 12 66 18

TÜRK - İŞ DERGİSİ BASIN AHLÂK YASASINA
UYMAYI KABUL ETMİŞTİR.

DİZİLDİĞİ VE BASILDIĞI YER

Salk

MATBAASI - ANKARA — 1966

SUNUŞ

Saygıdeğer
Türk - İş Okuru

Yıllar sonra Türk İşçi Hareketinin tarihini yazacak olanlar, herhalde 1966 Mart ayında geçen bir olaya olağanüstü önem verecektir. Bu olay, Türk-İş Altıncı Genel Kuruludur.

İki yıl önce Bursa'da yapılan Türk-İş Beşinci Kongresi ile işçi hareketi büyük bir yol aşmıştı. Bu defa yapılan Altıncı Genel Kurulda ise, Türk-İş çok büyük bir güç kazandığını, işçi hareketinin yolunu bulmuş ve bu yolda tahmin edilenden ileriye gitmiş olduğunu göstermiştir.

Altıncı Genel Kurul, üzerinde durduğu konular, bu konuları ele alış açısı ve varılan sonuçlarla, toplumumuzun sosyal ve ekonomik gelişmesi yönünden de yapılması gerekli çalışmalara ışık tutmuştur. Bu kongre, bu yönüyle de çok önemli bir yer işgal edecektir.

Derginiz bu sayısında, kongreye imkânlarının elverdiği ölçüde yer vermektedir. Olaylar köşemizde, kongre çalışmalarını bulacaksınız. Sekiz günlük kongre çalışmalarını bu derginin dar hacmi içinde verebilmenin güçlüğüne okurlarımız takdir edeceklerdir ümidindeyiz. Kongre çalışmalarıyla ilgili haberin yanısıra, çerçeveli yazılarla, kongrenin havası verilmeye çalışılmıştır. «Çalışmıştır» diyoruz; çünkü, böylesine büyük bir kongrenin havasını vermeye kolay kolay her kalemin gücünün yetmeyeceğini de biliyoruz.

Bu sayımızın ön ve arka kapağını Altıncı Genel Kurul'un resimleri süslemektedir. İç sayfalarımızda da kongre ile ilgili resimler bulacaksınız.

Geçen sayımızda, «Avrupa Sendikacılık Hareketi» adlı yeni yayınıımızdan bahsetmiştik. Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi, Türk-İş Altıncı Genel Kurul çalışmalarını bir kitap hâlinde yayınlamıştır. «Türk-İş Altıncı Genel Kurul Çalışmaları» adını taşıyan kitap kongrenin son günü delegelere dağıtılmıştır. Halen ikinci bası kısı yapılmaktadır.

Yeri gelmişken bir noktaya değinmek istiyoruz. Türk-İş' 6 ncı Genel Kurul Çalışmaları kitabı, Türk-İş'n 50 numaralı yayınıdır. Bugüne kadar elli kitap yayınlamış olan Türk-İş, bu suretle, yurdumuzda bu konuda hissedilen eksikliği giderme yolundadır. Önümüzdeki yıllar, daha sıkı bir çalışma ile sendikacılığımız zengin bir kütüphaneye kavuşturulmuş olacaktır.

Saygılarımızla

Türk - İş Meşaledir

Türk - İş'in Altıncı Genel Kurulunun taze olduğu kadar olumlu yankılarının yurdun her tarafını sardığında ittifak var. Nasıl, Bursa Kongremizin düne kadar değeri eksilmemiştir, ben eminim ki Ankara Kongremizin de olgun dolgun havası gelecek Genel Kurula kadar tazeliğini muhafaza edecektir.

Dâvasına inanan, kendisine inanıldığı, güvenilirliği müddetçe de muvaffakiyet yolunda merhaleler kateder. Kitlenin inanması, inanılan insan için büyük kuvvet ve kudret kaynağı olur.

Yönetici, yüklendiği görevin sorumluluğunu bilip hesabını berraklıkla verdiği an mutlu kişiler arasında yer alır. Bu suretle de yeniden itibar kazanır.

Biz, Türk - İş yöneticileri, milyona yaklaşan üyelerimizin paha biçilmez güven oyunu bir kere daha fazlasıyla aldık. Delege arkadaşlarımız bu güvenlerini, Türk - İş hizmet ekibinin havanda su dövmek suretiyle heder etmeyeceğini bilmektedirler.

Delegelerin bilerek, görerek hizmetlerini takdir ettiği bizlere olan candan tezahüratını, inancısını hazineler dolusu ölçüde ve pahada mütalâa ettik. Bunu tatlı bir hatıra olarak muhafaza edeceğiz.

Kongrenin asil, vakur, muhteşem manzarasından herkes hissesini aldı. Gurur duydu. Duygulanı. Gözlerinden boncuk boncuk sevinç gözyaşı akan arkadaşlar oldu.

Kimse ne boş yere duyulanır, ne de gözyaşı döker. Sebebi olsa gerek. O da şudur; dün neredeydi Türk sendikacılığı, bugün nereye varıl oldu. Hangi ufka doğru yol aldığını görüyor da onun için içleniyor. Pek haklı olarak da iftihar ediyor, gurur duyuyor.

Kader birliği, gönül birliği ve ekip hizmeti anlayışı içinde Türk - İş'in yurdun her tarafını sadece şekilde geliştireceğinin, topluma daha yararlı olacağına müjdecisiydi bu kongre. Onun için herkes huzur duydu.

Türk - İş meşaledir. Meşalenin taşıyıcıları, destekleyicileri, tabam ile aziz vatanımıza milletimize ve bizzat mensuplarına sayısız hizmetler yapmağa azimlilerin tablosu idi bu kongre.

Türk - İş işçinin en üst kuruluşu ve tek dayanağıdır. Trampelen olamaz kimseye. Türk - İş'in başında, ortasında, sonunda olanların, ister evvelden hizmet etmiş olsun, isterse yeni hizmet dönemlerinde vazife alsın, Türk - İş'i basamak yapmak isteyenlere teşkilâtın sahipleri ne müsamaha ve ne de müsaade etmeyeceklerdir. Kongre, bunun da ibret alınacak örneklerini verdi.

Türk - İş prensipler müessesesidir. Prensipleri çığnayanların geçici başarıları olabilir, ancak, onların parlak olduğuna dair örnek vermek güçtür.

«Kongre, konan, kabul edilen prensipleri her sendikacı müdafaa etmelidir, tahakkukuna çalışmalıdır» emrini vermiştir. Genel kurul sendikacılık hareketinde bulunanları 19 uncu yüzyılın klâsik sendika hareketinin dışına itmiştir. Bursa ve Ankara kongreleri, yetki verdiği insanlara yurdun bütün sorunlarıyla ilgilenmesi, gerçekleştirmesi için sarıh direktifler vermiştir.

Türk - İş kongresi, milletimizi bölücü davranışların, küskünlüklerin doğmasına, kamplara ayrılmasına tahammülü olmadığını beyan etmiş, politikacıları intibaha davet etmiştir.

Türk - İş kongresi, bütün teşkilâtıyla siyasi parti esirliğini kabul etmeyeceğini ilânda fayda görmüştür. Kararında, beyanında, hareketinde kendi damgasından, gücünden başka damga ve güç istemediğini gür sesiyle bir kere daha haykarmıştır.

Türk - İş kongresi, sahip olduğu hakları muhafazayı, daha olumlu yönde geliştirme azmini taşıdığını kararlaştırmıştır. Kendi kendini sıkı denetimi, muhtariyetine gölge düşürülmemesi için seveerek ve isteyerek öngörmüş, bazı önemli kayıtlamalara gidilmesini şart koşmuştur.

Sonuç olarak, sorumlu ve güçlü yarınnın sendikacılık hareketi, millet bütünlüğü, rejim bekliliği, insanın insan haysiyetine yakışır şekilde yaşayabilmesi için ne gerekiyorsa onu yaptı Türk - İş Kongresi.

Seyfi Demirsoy

Olaylar

Türk İşçi Hareketinin en yüksek organı olan Türk-İş genel kurulu 7 - 14 Mart tarihleri arasında Ankarada yapıldı

İŞÇİ PARLAMENTOSU — 7 Mart 1966... Türk İşçi Hareketi'nin tarihi günlerinden biri daha... Yüzbinlerce Türk işçisini temsil eden, Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş delegeler, Başkan Demirsoy'un açış konuşmasını dinliyorlar. Bu, İşçi Parlamentosu'dur...

İşçi Parlâmentosu

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun Altın cı Genel Kurul çalışmaları 7 - 14 Mart 1966 günleri arasında Ankara'da Türk Standartlar Enstitüsü salonunda yapılmıştır.

Türk - İş'e bağlı bütün kuruluşların kapsadığı 700 bin üyeyi temsil eden 228 delegenin katıldığı kongre, başından sonuna kadar, kalabalık bir konuk ve gazeteci topluluğu tarafından izlenmiştir.

KONGREYE KATILAN KONUKLAR

Kongre, Başbakan Süleyman

Demirel, Devlet Bakanı Cihat Bilgehan, Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, Dış İşleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil, İçişleri Bakanı Faruk Sükan, Maliye Bakanı İhsan Gürsan, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, Devlet Bakanı Refet Sezgin, Köyişleri Bakanı Sabit Osman Avcı, Tarım Bakanı Bahri Dağdaş, Ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk, Turizm Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat, Milli Eğitim Bakanı Orhan Dengiz, Bayındırlık Bakanı Ethem Erdiç, eski Çalışma Bakanı ve Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit, milletvekilleri, çeşitli daireler

genel müdürleri, Üniversite öğretim üyeleri, Devlet Planlama Dairesi yöneticileri ve çeşitli elçilikler mensupları tarafından izlenilmiştir.

Ayrıca Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Necati Taşkın ve Hilmi Tuğrul, Alman İşçi Sendikaları Birliği yöneticisi Günther Stephan, Pakistan İşçi Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi Mustafa Makluf, Tunus İşçi Sendikaları Konfederasyonu temsilcisi Faiz Ahmed, İsrail İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticilerinden Harring ve Avraham Schmill

kongrede konuk olarak hazır bulunmuşlardır.

DEMİRSOY KONGREYİ AÇIYOR

Kongre Türk İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un yaptığı yoklamadan sonra, bando eşliğinde söylenen İstiklâl Marşıyla açılmıştır. Seyfi Demirsoy, kongre topluluğunu Büyük Atatürk, Türk şehitleri ve Türk işçi ve sendikacı şehitlerinin manevi huzurlarında bir dakika saygı duruşunda bulunmaya davet etmiştir.

Saygı duruşundan sonra, Türk İş Başkanı Seyfi Demirsoy tarafından bir açış konuşması yapılmıştır.

Demirsoy konuşmasına Devlet Başkanı Sayın Cemal Gürsel'e kongre adına acil şifa dileklerini sunarak başlamış, konukları tanıtmış, Türk - İş İcra ve Yönetim Kurulunun Çalışma Raporlarına değinerek şöyle demiştir :

«Sizin önceden tetkikinize sunduğumuz raporumuzun görüşülmesinde, beraber ve birlikte yaşadığımız hadiselerin tahlilini, tenkidini konuşmalarınızla yapacak, istikbal için yöneticilere yön vereceksiniz.»

HÜR SENDİKACILIK TAHRİP EDİLEMEZ

Demirsoy konuşmasında sendikacılık hareketini yıpratma gayreti içinde olanlara şiddetle çatmış, bunları «gafiller» diye adlandırarak, Türk İş'in prensipler manzumesi olduğunu, tavizcilik politikasının Türk İş'e sokulmadığını belirtmiş, ileride sendikacılarımızın büyük müşkülle karşılaşabileceklerinin tahmin edildiğini söyleyerek şöyle demiştir :

«Hür sendika hareketinin tarafı görünüp, onun temellerine nasıl dinamit koyabiliriz diyen davranışlar, şimdilik işverenlerden geliyor. Yarın, başkalarından da gelebilir. Yargıtayımızın işkolunda toplu sözleşmesi yapma konusunda karar mahiyetinde olmayan bir görüşün bazı işverenlerimizin bu simide can

havli ile sarıldıklarına şahidiz.. İşçiyi kendime nasıl köle ederim zihniyeti el'an silinmiş değildir. Bu davranışın altında yatan düşünceyi, kuvvetli sendika hareketini zayıflatmak, yok etmek isteğinden ileri götüremiyoruz.. Türk sendika hareketinin tahakkukunda sendikacının ve işçinin büyük emeği geçmiştir. Bu fikri şimdi daha da kuvvetlendirmeye ve muhafazaya kararlı olduğumuzu herkesin kesinlikle bilmesini isterim. Hür sendikacılığı tahrip arzusu nereden gelirse gelsin, yenilmeye mahkûmdur. Uğrunda maruz kalınacak akıbetlerin en ağırını pahasına olsa dahi...»

Demirsoy daha sonra işverenlerin bazı davranışlarını yermiş, bunların sendikacıyı küçük gösterme gayreti içinde olduğunu, öte yandan vatani görev yapıyoruz gibi sözler söyleyerek tezada düştüklerine işaret etmiş, «... gönül rahatlığı ile ifade edebileceğim husus, meslektaşlarımızın sorumluluk duyguları ile dopdolu oldukları ve sermayenin katlanamayacağı taleplerle karşısına çıkmadıklarıdır...» demiştir.

TOPLU PAZARLIK DÜZENİNDE MÜDAHALEYE YER YOK

Türk - İş Başkanı işçi - hükümet ilişkileri hakkındaki görüşünü şu sözlerle belirtmiştir :

«... toplu iş sözleşmesi düzeni, müdahale kabul etmeyen bir düzendir. Hükümetler bu düzende taraf sızdır, nazım roldedir. Geçmiş tatbika göz attığımızda, hükümetlerin bu lâzimeye gerektiği gibi riayet etmediklerini söylersek, mübalağa etmiş olmayız. Bazı grevlerin ertelenmesi kanun ruhuna aykırı düşmüştür. Grevcilerin karşısına zabıta kuvvetlerinin sevk edilmesini mazur göstermek mümkün değildir. Bu haller bizzat hükümet edenleri yaparır, halkın gözünden düşürür. Bundan çekinmek lâzımdır.»

Seyfi Demirsoy daha sonra hayat pahalılığı, reformlar ve politik çekişmeler, kanun çalışmaları ve ulusal sorunlara değinmiş sözlerini şöyle bitirmiştir :

«... Türk - İş ismi kuvvetin ta kendisidir. Kuvvetini sizden alır,

KONGRE BİNASI — Altıncı Genel Kurul, bir hafta süren tarihî çalışmasını bu binada yaptı. Nazlı nazlı dalgalanan 12 Türk Bayrağı'nın gölgesindeki bina Türk Standartları Enstitüsü, içindekiler Türk İşçi Hareketi'nin temsilcileridir.

GÖREVDE — Başkanlık Divanı görev başında... Kongre Başkanlığına seçilen Türkiye Maden İşçileri Federasyonu Başkanı Kemal Özer (ortada), Başkan Yardımcıları, Teksif Başkanı Şevket Yılmaz (solda) ve DYF-İş Başkanı Şerafettin Akova (sağda), bir hafta süren görevlerini hiç aksatmadan ve tam bir başarıyla yürüttüler. Altıncı Genel Kurul'un başarılı çalışmalarında, başkanlık divanının başarısı elbette inkâr edilmeyecek rol oynadı.

Gücünü şerre değil, hayra kullanır. İradesini daima bu yolda beyan eder.

DİVAN BAŞKANI KEMAL ÖZER

Demirsoy'un yarım saat süren konuşmasından sonra, başkanlık divanı seçimine geçilmiş ve Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer başkanlığa, DYF - İş Federasyonu Başkanı Şerafettin Akova ve TEKSİF Başkanı Şevket Yılmaz divan başkan yardımcılıklarına seçilmişlerdir.

Kongre başkanlığına seçilen Kemal Özer kısa bir konuşma yaparak, teşekkür etmiş, ve gündemin misafirlerin konuşmaları ile ilgili maddesine geçileceğini belirterek, Başbakan Süleyman Demirel'i da vet etmiştir.

BAŞBAKAN DEMİREL KÜRSÜDE

Konuşmasına kongreye başarılar dileyerek başlayan Başbakan Demirel, «... Türk - İş'in Altıncı Genel Kongresinde sözlerime işçi problemlerinden başlamak istemi-

yorum; sözlerime işsizlik probleminden başlayacağım. Çünkü işçi problemlerinin meydana çıkabilmesi için evvelâ işsizlik probleminin ortadan kalkması lâzım... Bugün memleketimizin içinde bulunduğu en mühim meselelerden birisi işsizlik problemidir. İşsizlik problemi çözümü kolay olan bir problem değildir. İşsizlik problemi ancak yeni iş imkânları ve yeni iş sahaları açmak suretiyle ortadan kaldırılabilir... İşsizlik probleminin Türkiye'de nasıl çare bulunacaktır? İşsizlik problemi doğrudan doğruya istihsal probleminin bir parçasıdır... Şayet istihsalimizi artırmak imkânları bulursak bu takdirde daha çok vatandaşımıza iş imkânı çıkacak, artmış bulunan istihsalinden de bütün vatandaşlarımız istifade edecektir. İstihsalin artması yatırıma bağlıdır. Ne kadar çok yatırım yaparsak istihsalı de o derece artırmış oluruz.» demıştır.

Başbakan 1966 yılında yapılacak yatırımlar ve çeşitli sanayi kollarındaki gelişmeler hakkında bilgi vermiş, Türkiye'nin seçtiği hür ve demokratik sistemin bir hususiyetinin de «sermaye ve emek un-

surlarının birbirini ezmemesi» olduğunu belirterek «bu unsurlar arasında muvazene olmalı; ne işçi iş vereni ne de işveren işçiyi istismar etmelidir...» demiştir.

Başbakan Demirel daha sonra yurt dışında çalışan Türk işçilerinin durumuna değinmiş, yurt dışına işçi gidişine memleketin şartları elverişli duruma gelinceye kadar devam olunacağını söylemiştir.

Daha sonra Başbakan asgari ücret konusunda şunları söylemiştir :

«... ücretleri önce asgari ücret seviyesine getirir ve ondan sonra prodüktivite ile uygun olarak artırarsak meselelerimiz büyük ölçüde hallolur. Eğer işçi ücretleri asgari seviyeyi bulduktan sonra, prodüktivite artışına bağlanmazsa enflasyon tehlikesi doğar...»

Başbakan konuşmasını, Sosyal Sigortalar Kurumu, işçi meskenleri ve sendikacılığımızın bugünkü durumuna değinerek bitirmiştir.

DİĞER KONUKLAR KONUŞUYOR

Başbakan Süleyman Demirel'

den sonra Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Necati Taşkın konuşmuş, Kıbrıs'lı Türk'lere karşı girişilen Rum saldırılarını anlatmış, sözlerini şöyle bitirmiştir :

«... şu hususu bilhassa belirtmek isterim ki, Anavatandaki işçi hareketini yakinen izlemekte, başlıklarınızı beraber kutlamakta, güçlüklerinizi müştereken paylaşmaktayız. Kısa zamanda önemli gelişmeler kaydeden Türk sendikacılığının yakın bir gelecekte daha mutlu bir seviyeye ulaşması en büyük dileğimizdir.»

Taşkın'dan sonra Alman, Tunus, Pakistan, İsrail işçi kuruluşlarını temsilen Türk - İş kongresine katılan konuklar ve eski Çalışma Bakanı Bülent Ecevit konuşmuşlardır.

BÜLENT ECEVİT KONUŞUYOR

Eski Çalışma Bakanı ve Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit yaptığı konuşmada Türkiye'nin çalışma hayatında son yıllarda kaydettiği gelişmeye dikkati çekmiş, Türk işçisini ve sendikacılığını yürekten kutladığını belirterek, «... bu

KARDEŞ SENDİKACI — Tunus'un kardeş sendikacısı Mustafa Makluf, «...bizler, sizlerle kendimizi, aynı ülkenin fertleri sayıyoruz» derken, Türk işçi hareketinin temsilcilerinin büyük sevgi gösterisiyle sözleri kesildi. Kendi ülkesinde sendika hareketini başarıya ulaştırmak için 25 yıl mücadele edildiğini söyleyen Makluf, Türk işçilerinin sevgisini birlikte götürdü.

BAŞBAKAN — Başbakan Süleyman Demirel de kongreye geldi ve bir konuşma yaptı. «Türkiye'nin refahı bina sını inşa ediyoruz. Bu binaların yapısında, Türk işçisinin emeği, harcında alın teri vardır...» derken, alkışlanıyordu.

gelişmede Türk işçi hareketinin payı büyüktür» demiştir.

Ecevit, 440 sayılı kanuna değinmiş, Anayasa ile teminat altına alınan hakların tek başına yeterli teminat olmadığını belirterek şöyle demiştir:

«... Anayasa yeterli teminat değil midir? Değildir... Bunun doğruluğuna, çeşitli ülkelerin yakın tarihlerinden örnekler verilebilir Serbest seçimle gelip de, koyu mutlakiyet haline gelen iktidarlar çok görülmüştür. Elbette Anayasalar da demokrasilerin vazgeçilmez teminatlarıdır. Ama nihayet Anayasa, kağıt üzerinde kaldığı sürece tek başına bir şey ifade etmeyecektir. Anayasa uygulandığı gibi, ihlâl edilebilir. Demokrasinin gerçek teminatı halktır. Ama halk da tek başına yeterli değildir. Türkiye'nin 40 bin köyündeki milyonlarca vatandaşın hepsi, teker teker demokrasiye inanabilirler. Ancak bu vatandaşlar bir araya gelmedikçe, seçimden seçime bu inançlarını belirtmekten başka çareleri yoktur. Öyleyse, bütün

mesele halkta değil, halkın, güçlü teşkilâtlar halinde bir araya gelebilmesindedir... Bu halk teşkilâtlanması ilk önce ve en başarılı şekilde işçiler tarafından gerçekleştirilebilir.»

TOPLUMSAL SORUNLAR

Raporda tüm toplumsal sorunlara yer verilmesinden gurur duyduğunu söyleyen eski Çalışma Bakanı toprak reformu konusuna, işsizlik sorununa, dış ticaret mekanizmasında görülen aksaklıklara, kooperatifçilik hareketine ve eğitim çalışmalarına değinmiş, görüşlerini açıklamıştır.

Ecevit sözlerini şu şekilde bitirmiştir :

«... Bu meseleleri halka, topluma indirip, maletmedikçe politikacı yeter ağırlık hissetmeyecektir.

Ben Türkiye'de sendikacıların politikaya direkt olarak girmelerine taraftar değilim. Partiler sendikaları etkileyememeli, fakat sendikalar partileri mutlaka etkilemelidir.

Türkiye'de rejim meselesinin temelinde, çözülmesi gereken sos-

ECEVİT KÜRSÜDE — Eski Çalışma Bakanı, Zonguldak Milletvekili Bülent Ecevit de konuklar arasında bulunuyordu. Çok alkışlanan konuşmasında Türk İşçi Hareketi'nin başarısını öven Ecevit, «Anayasa'nın tek başına teminat olmadığını, demokrasinin tek teminatının halk olduğunu» söylerken içten sevgi gösterileriyle selâmlandı

yal, ekonomik meseleler yatmaktadır.

Toplum yapısında, Türk demokrasisini daha halkçı bir hale getirecek reform istekleri ve tedbirler, vatandaş olarak seve seve oy

verebileceğim şu programda yer almaktadır.»

KOMİSYON SEÇİMLERİ

Konukların konuşmalarından sonra komisyon seçimleri yapılmış,

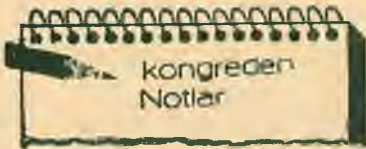
her üye kuruluşu temsilen birer delegeden meydana gelen bir heyet Anıt Kabir'i ziyaret etmiş ve Çalışma Raporu üzerindeki görüşmelere geçilmiştir. Bu arada Kongreye Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu temsilen Ankara'ya gelecek olan ICFTU Avrupa Bölgesel Teşkilâtı Genel Sekreteri Walter Schevenels'in aniden öldüğü duyurulmuştur. Kongrenin birinci günü 3 delege Çalışma Raporu üzerinde söz almış ve konuşmalarında teşkilâtlanma, mevzuat çalışmaları ve işçi - hükümet ilişkileri konularına değinmişlerdir.

Kongrenin ikinci günü komisyon çalışmaları yapılmıştır. Türk İş Genel Kurulu şu komisyonların kurulmasını kararlaştırmıştır :

- Mevzuat Komisyonu
- Hesap Tetkik Komisyonu
- Tahmini Bütçe Komisyonu
- Teşkilâtlanma Komisyonu
- Tüzük Komisyonu
- Uyuşmazlıkları Hal Komisyonu

RAPORLAR ÜZERİNDEKİ , KONUŞMALAR DEVAM EDİYOR

Kongrenin üçüncü günü Türk

Türk-İş Altıncı Kongresi, Türk İşçi Hareketinin basit bir mesleki kuruluş olmadığını, sadece işçi konularıyla ilgilenmekle yetinmeyip, toplumumuzun her sorununa el atmak gereğini duyduğunu bir kere daha ortaya koymuştur.

Meselâ bir Toprak Reformu konusuna Başkan Demirsoy, «köylülerimizi hep beraber kurtaralım; milyonların hizmetinde olalım» diyor ve bütün delegelerin düşüncelerine, inançlarına tercüman olan bu sözler çılgınca alkışlanıyordu.

Meselâ bir dış ticaret konusunda, Halil Tunç 13 milyar liramın yurt dışına na-

Toplumumuzun her sorunu ...

sıl kaçırıldığını anlatıyor, bunun önüne geçilmesi için devletleştirme gerektiğini söylüyor, işçi hareketinin bütün liderlerince tasvip görüyordu.

Bu örnekleri yüzlerceye çıkarmak mümkündür. Ama yurdumuzu, toplumumuzu ilgilendiren hangi konu alınsa alınsın, Türk-İş'in ona el atmış olduğu, sorunlara çözüm yolları aradığı görülecektir.

Altıncı Genel Kurul ilgilendiği ele aldığı sorunlarla işçi hareketinin bu yönünü bir kere daha ortaya koymuş ve Türk-İş'in gücünü nereden aldığını merak edenlere en güzel cevabı vermiştir.

ANIT KABİRDE
— Türk-İş Altıncı Kongresine katılan delegeler ve yabancı konuklar, kongrenin ilk günü Anıt Kabir'e giderek Atatürk'ün manevi huzurunda saygı duruşunda bulundular. Yanda üstte, Kongre Başkanı Kemal Özer, beraberinde delegeler olduğu halde Anıt-Kabir ziyaret defterini imzalarken, yanda altta, yabancı misafirler, Türk-İş Mali Sekreteri Ömer Ergün ve misafirleri ile birlikte Atanın huzurunda saygı duruşunda.

Türk-İş Kongresinin bir özelliği de salonun girişinde, işçi hareketi ve Türk-İş'in faaliyetlerini gösteren bir serginin hazırlanmış olmasıydı. Türk-İş Easım ve Halkia Münasebetler Merkezi tarafından hazırlanan sergi büyük ilgi topladı. Yandaki resimde Genel Sekreter

kongreden
fotoğraflar

Tunç Başbakan Demirel'e sergi hakkında bilgi verirken, altta ise, kongreyi izleyenler

Radyoda Türk Sendikacılığı

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 7 Mart'ta Ankara'da başlamış olan VI ncı Genel Kurulu 14 Mart Pazartesi günü sona ermiş bulunuyor. Bu vesileden faydalanarak Türk toplum hayatı içinde gittikçe büyüyen bir rol ifa etmeğe başlamış bulunan Türkiye sendikacılık hareketinden bahsetmek istiyoruz. Bilindiği üzere bu hareket, esas itibariyle 1946 yılında başlamıştır. Türk siyasal hayatının gelişmelerine muvazi bir büyüme ve gelişme takip ederek demokratik düzenin vazgeçilmez müesseseleri arasında yer almıştır.

Bütün sendikacılık hareketlerinin doğusunda sanayileşme birinci derecede rol oynar. Türkiye'de de sanayileşme geliştikçe kalabalıklaşan işçiler ekonomik, sosyal ve diğer mesleki menfaatlerini korumak için sendikalar içinde teşkilatlanmaya başlamışlardır. Fakat hür ve bağımsız sendikacılık, demokratik rejimler içinde gelişebilmektedir. Bu sebepten ötürüdür ki, sendikacılık hareketinin büyümesi ve kuvvetlenmesi sıkı bir şekilde Türkiye'nin demokratik siyasi düzenine bağlı kalmıştır.

Yirmi yıla yaklaşan tarihi içinde Türk sendikacılık hareketinin niteliklerini, belli bazı ilkeler etrafında toplamak mümkündür. Bir de-

fa, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun, en yüksek kademede geniş bir ölçüde temsil ettiği bu hareket, mesleki bir karaktere sahiptir. Yani temel fonksiyonunun, işçilerin iktisadi, sosyal ve kültürel menfaatlerini korumak ve geliştirmek olduğuna inanmıştır. Bu sebepten ötürüdür ki, esas itibariyle herhangi bir iktisadi düşüncüyü veya doktrini kendisi için bir ana görüş olarak benimsememiştir. Bu bakımdan daha ziyade faydacı, pragmatik bir görüşe sahiptir. Bununla beraber özellikle 1940 yılından sonra iktisadi ve sosyal alanlarda toprak reformu, vergi reformu gibi reformları benimsemiştir. Petrolün ve madenlerin millileştirilmesine taraftardır. Dış ticaretin belli bir ölçüde devletleştirilmesi görüşünü savunmaktadır. Genel bir deyimle demokratik düzen içinde Devletin iktisadi ve sosyal hayatta geniş bir rol ve söz sahibi olmasını istemektedir. Bütün demokratik siyasi rejimler içinde hükümetler ve işverenler karşısında bağımsız ve özgür olan sendikacılık hareketleri, eşyanın tabiatı icabı liberal iktisadi doktrin ile bağdaşmazlık halindedir.

Türk - İş'in temsil etmekte olduğu sendikacılık hareketinin benimsenmiş olduğu diğer bir ilke, siyasi partiler karşısında tarafsızlıktır.

OLAYLAR

İş İcra ve Yönetim Kurulları Raportaları üzerindeki görüşmeler devam etmiştir.

Delegeler konuşmalarında özellikle toprak reformu, dış ticaretin devletleştirilmesi, hayat pahalılığı, teşkilatlanma, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Sosyalizasyon Kanunu, yer altı servetlerimizle ilgili sorunlar,

işçi sağlığı ve iş emniyeti, İş Kolları Yönetmeliği üzerinde durmuşlardır.

Yol - İş delegesi «toplu sözleşmelerle sağlanan gelir artışlarının, zorunlu tüketim maddelerinde görülen fiyat artışlarını karşılamadığını»; Şeker - İş delegesi «... ilk önce kalkınma sonra sosyal adalet

fikrine Türk sendikacılarının iştirak etmediğini»; Yol - İş delegesi «... Sosyalizasyon Kanununun Sosyal Sigortalar Hastahanelerinin kamulaştırılmasıyla ilgili maddesinin adaletsizliklere yol açtığını»; Maden - İş Federasyonu delegesi, «... özel sektörün Maden Emniyet Nizamnamesini ve İşçi Sağlık Nizamnamesi

15 Mart 1966 günü Türkiye radyolarında saat 19 dan sonra bir yorum yayınlanmıştır. Türk İşçi Hareketi ve Türk Sendikacılığının gelişmesi hakkındaki bu ilgi çekici yorumu aşağıda aynen sunuyoruz...

Bu da takip edilen pragmatik ilkenin doğal bir sonucudur. Bu suretle herhangi bir partinin tesiri ve nüfuzu altına girilmemiştir. Sağ ve merkez partilerinin, işçilerden ziyade taraftarlarının menfaatlarını koruyacağı ileri sürülerek, bu ilkenin geçerliliği her tarafa olduğu gibi Türkiye'de de tartışılmaktadır. Şimdiye kadar memleketimizin siyasi hayatında rol almış bulunan partilerin belli bir doktrini, bir düşünce tarzını kabul etmemiş olmaları Türkiye Sendikacılık hareketinin siyasi partiler karşısında tarafsız kalabilmesini nisbeten kolaylaştırmıştır.

Türk sendikacılık hareketinin siyasi partiler karşısında tarafsızlığını muhafaza etmesi hadisesi, bu hareketin siyasi meselelere, memleketin çeşitli sorunlarına ilgisiz kalmakta olduğu manasını taşımamaktadır. Aksine, Türkiye sendikacılığı 274 sayılı Sendikalar Kanununun çizmiş olduğu hudutlar içinde siyasal sorunlarla ilgilenmekte, memleketin karşılaşmakta olduğu her çeşit konuda kendi görüşünü açıklayarak uyarılar yapmakta ve çözüm yolları teklif etmektedir. Türk - İş'in VI. Genel Kuruluna sunulan raporun incelenmesi ve söz konusu genel kurul da yapılmış olan konuşmalar bu müşahadeyi ayrıca doğrula-

maktadır. Türk sendikacılık hareketinin şimdiye kadar takip etmiş olduğu genel politika ve Türk-İş'in VI ncı Genel Kurulunun kararlarını tabii olarak bizi şöyle bir sonuca da götürmektedir. Türk sendikacılık hareketi, demokratik düzenin savunucusu kuruluşlar ve kuvvetler içinde kudretli bir yer işgal etmektedir. Başka türlü olması da mümkün değildir. Çünkü hür ve bağımsız sendikacılık hareketi ancak demokratik bir düzen içinde var olabilir.

Üzerinde durulması gereken diğer bir müşahade Türk sendikacılık hareketinin de değişmekte olması yalnız bir sınıfı değil, toplumumuza bir bütün olarak ilgilendiren çeşitli meseleler üzerine de eğilmeğe ve bu ihtiyacı duyumağa başlamasıdır. Örneğin, Türk sendikaları toprak reformu ile, madenlerin ve petrolerin millileştirilmesi ve dış ticaretin belli bir ölçüde devletleştirilmesi ile yakından ilgilenmektedir. Şu halde her tarafa olduğu gibi Türkiye'de de sendikaların politikaları şimdi dar bir sınıf menfaati açısından ele alınmamaktadır. Bununla beraber değişme ve toplumun tüm sorunları ile ilgilenme sendikacılık hareketinin geleneksel fonksiyonuna bir hâle getirmiş değildir. Bu fonksiyon, emeğin ekonomik ve sosyal menfaatlerinin korunmasıdır.

OLAYLAR

ni uygulamamakta olduğunu, yer altı servetlerinin heder edilmekte olduğunu»; Besin - İş delegesi, «... iş mahkemelerinin iş göremez durumda olduklarını, Türk - İş'in hayvancılık ve tarım kooperatifleri kurarak millete örnek olmasının yerinde olacağını»; Maden - İş Federasyonu delegesi, «... Sosyal Si-

gortalar Kurumuna 25 yıl süre ile primini ödeyen bir yeraltı maden işçisinin tekaüt olabilmesini»; Yapı - İş delegesi «... işkolları yönetmeliğinin yeni baştan düzenlenmesi gerektiğini»; Teksif delegesi «... siyasi partilerin toprak reformu konusunda samimi olmadıklarını»; Petrol - İş delegesi «... sendika enflas-

yonunun tehlike arzettiğini» Tarım - İş delegesi «... milyonlarca tarım işçisi sosyal adalet ve sosyal güvenlik mahrumken, memlekette sosyal adaletten bahsedilemeyeceğini»; Metal - İş delegesi «... dış ticaretin devletleştirilmemesi gerektiğini, toprak reformu değil, tarım reformu yapılmasının yerinde ola-

ALİ NAILİ ERDEM KONUŞUYOR — Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem Kongrede tezahüratla karşılanan bir konuşma yapmıştır. Erdem konuşmasında çeşitli konulara değinmiştir.

çağını»; Bank - İş delegesi «... Türk - İş'in grevlerde kendilerine yardımcı olmadığını»; Maden - İş delegesi «sendikaların memleketin ve dünyanın önemli konularına el atması gerektiğini, dış ticaretin devletleştirilmesi görüşünde olduğunu, dış ülkelere işçi ihracının önlenmesinin lüzumunu»; DYF-İş delegesi «Türk - İş'in işçi ve toplum aleyhine çalışan milletvekillerini seçtirmeme kampanyasında zamanında hareket etmediğini, geciktirmediğini»; Genel - İş delegesi «... politikacılara Türk işçi hareketinin ağırlığını hissettirebilmesi için birlikte hareket etmenin şart olduğunu»; Tez - Büro - İş delegesi «... İşsizlik Sigortası Kanununun son derece adaletsiz hükümler taşıdığını»; Toleyis delegesi «... 6032 sayılı kanunun yeni İş Kanununun bir parçası haline gelmesinden ötürü duydukları memnuniyeti»; Likat - İş delegesi «Devlet Hastahanelerinin hastalara bakmadığını»; Ges - İş delegesi «... raporda belirtilen sosyal ve ekonomik reformların gerçekleştirilmesinin, partilerüstü politika ile mümkün olamayacağını»; Basın - İş delegesi «... 212 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlar ile Çalıştırılanlar Arasındaki Münasebetleri Tanzim eden Kanunun işlemez hale geldiğini, 195 sayılı kararname ile Anadolu basınının öldürüldüğünü»; Müskirat Federasyonu delegesi «Yargıtay kararlarının birbirini nakzeder şekilde çıkmasının esef verici olduğunu»; Şeker - İş delegesi «... Türk - İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezinin çalışmadığını»; Çimse - İş de-

legesi «... Sosyal Sigortalar Kurumunun bir formül bulunarak işçi çocuklarını okutmasının faydalı olacağını» belirtmişlerdir.

ALİ NAILİ ERDEM KÜRSÜDE

Kongrenin dördüncü günü bir konuşma yapan Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, kongrenin bütün yurt sorunlarını gayet seviyeli bir şekilde dile getirdiğini belirtmiş, Türk - İş'i övmüş, Türkiye'de en farklı yaşama şartlarına sahip insanların yan yana yaşadıklarına değinerek, bu durumun önlenmesi için insan sevgisinin şart olduğunu belirtmiştir. «İnsanı insan olarak değerlendirmedikçe, demokrasi lâfı, sadece bir lâf ı güzaf olarak kalmağa mahkûmdur...» diyen Erdem, sözü sendikaların politika ile ilişkilerine getirmiş, «... sendikalar elbette kendi dar çerçeveleri içinde kalmayacaklardır. Ama, sendikaları, muayyen siyasi teşekküllerin yuvası

Gazeteci gözüyle Türk-İş kongresi

Siyasi cephe buhrandan buhrana sürüklenirken, icraat cephesinde mutlak bir durgunluk hüküm sürerken, emekçiler cephesini temsil eden Türk - İş her bakıma olgunluk emsali olabilecek bir kongre yaptı.

Türkiye çapında 30 sendika ve 9 federasyon adına 228 delegenin katıldığı 6. Türk - İş Kongresinin gündeminde, bütçesinin 9 milyon liradan 21 milyon liraya yükselmesinden, nazık toplum davalarına kadar birçok konu vardı. Buna rağmen 7 Mart sabahından 14 Mart akşamına kadar süren bu kongrede 700,000 işçi adına gündemin hemen her maddesi ile ilgili olumlu kararlar alındı.

Kongrenin bu kadar başarılı geçmesine muhakkak ki çok iyi hazırlanmış olmasının büyük yardımı olmuştur. Yürütme Kurulu raporunu 216 sabifelik bir kitap halinde bastırması ve kongreden iki hafta evvel teşkilâta ve basma göndermişti. Kongre salonu en küçük bir karışıklığa yer bırakmıyacak kadar itina ile ve gönül açıcı bir zevkle tertiplenmişti. Küçük teferruatlar üzerinde dahi durulmuş olduğu görülmüyordu. Mesela, söz isteyecek delegelere mahsus, söz istiyenin adını, temsil ettiği sendikayı, konuşmak istediği konuyu ve gündemin ilgili maddesini gösteren ufak pusulalar hazırlanmıştı. Delegeler de bu usulü benimsediği için Türk - İş Kongresinde kimse el kaldırmak suretiyle söz istemedi ve kimse başkan beni görmemezlikten geldi, söz sırası benimdi, önceden ben söz istemiştım gibi münakaşalara sebep olmadı.

Bu düzenlilik bir yönden işçilerin işbirirliğini, bir yönden de Türk - İş yöneticilerinin büyük yönetim gücünü ortaya koyuyordu. Kongrenin açılışından son anına kadar herşeyin yöneticile-

GENEL KURUL — Türk-İş Altıncı Genel Kurulunun ilk gününde delege ve konuklar Atatürk ve şehitlerimiz için saygı duruşunda bulunurlarken. İkinci resimde ise, genel kurul kongre çalışmalarını izlerken görülüyor.

haline getirmeğe de imkân yoktur» demiştir.

Bu arada birçok sendikacılar tarafından Parlâmentoya ve politikacılara yöneltilen sitem ve tarizlere de değinen Ali Naili Erdem, «... meselelerin hallinde, hiç bir me

selede, Türk - İş'in görüşü alınmadan bir tatbikat yapılmamıştır.» diyerek, İş Kanununun komisyonda gündemin ilk sırasında olduğunu, Tarım - İş Kanununun mutlaka çıkarılacağını, İşsizlik Sigortası Kanununa yöneltilen tenkitlere hak

verdiğini söylemiştir.

Çalışma Bakanı daha sonra taşarruf bonoları, asgari ücretler, işçi sağlığı ve güvenliği konusunda ki görüşlerini açıklamış, şöyle demiştir :

«... toprak altında, ağır ve tehlikeli işlerde çalışan işçilerin ayrı bir statüye sahip olmaları görüşüne tam manasıyla katılıyoruz. Türkiye'de 113 iş müfettişi vardır. Bunların 56,000 işyerinin teftişini lâıyıkıyla yapamadıkları ortadadır. İşyerlerinde emniyet ve işçi sağlığı tedbirleri konusunda şöyle bir şey düşünüyorum: İşverenler Konfederasyonu yetkilileri ile Türk-İş'i davet etsek, iş müfettişlerinin sayısı az, bizler işçi sağlığı ve emniyeti ile ilgili tedbirlerin alınıp, alınmadığını kontrol ettiremiyoruz; bu işi beraber yapalım, bir otokontrol müessesesi kuralım desek, belki de problemi hal yolunda önemli bir merhale aşılmış olur...»

Çalışma Bakanı Erdem daha sonra 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hakkındaki görüşlerini şöyle özetlemiştir :

«... 28 Şubata kadar işçi olanın 1 Mart sabahı memur olarak uyanacağı yolundaki görüş doğru değildir. Bu görüş kanunun esprisıyla bağdaşamaz. Böyle bir ayırım kat'iyen düşünülemez. 657 sayılı kanunun bu şekilde anlaşılması ya da uygulanması, Anayasanın 46 nci maddesinin 2 nci fıkrasıyla, 117 nci maddesiyle, İş Hukuku felsefesiyle bağdaştırılamaz.»

KONGRENİN ALDIĞI ÖNEMLİ KARARLAR

Altıncı Türk - İş Genel Kurulu çeşitli konularda önemli kararlar

Türk-İş Kongresi münasebetiyle basınımızda çeşitli yazı ve yorumlar çıktı. Aşağıda bunlardan birini, Gerçek Fikir Ajansı bülteninde İffet Aslan tarafından yazılmış olanı veriyoruz.

rin tasarladığı gibi, bazen de beklediklerinden iyi geçtiği anlaşılıyordu. Meselâ yürütme kurulu seçimleri neticeleri böylesine tatlı bir sürpriz oldu. Başkan Seyfi Demirsoy 220 oy'un 208 ini, genel sekreter Halil Tunç 221 oy'un 211'ini aldı. Mali Sekreter Ömer Ergün 221 oyun 220'sini aldı; oyunu Ömer Ergün'den esirgeyen tek üyenin de bizzat kendisi olduğu anlaşılıyordu.

Türk - İş kongresinin diğer bir özelliği de delegelerin hepsinin dinleyiciler üzerinde işlerinin ehli kimseler tesiri bırakmasıydı. 228 kişi içinde sendikacılığı üzerinde eğreti bir kıyafet gibi taşıyan tek kimse yoktu. Ve süflü bir manzara arzeden olmadığı gibi, kalem efendiliğine özenmiş kimse de yoktu. Hepsi de, kıyak kıyafetleriyle rahat, davranışları ve konuşmalarıyla ise, ne istediğini bilen, kendine güveni olan ve işini ciddiye alan kimseler tesirini bırakıyordu. Üstelik işlerinin hayatlarının bir kısmını değil, tümünü kapsadığını gösteren delilleri kongrede bile görmek mümkündü. Bu arada Ankara'da oturan sendikacıların eşlerinin de çalışmaları baştan sona ilgi ile takip ettiğini belirtmek gerekir. Hiç şüphesiz 6. Türk - İş Kongresinin bunca başarılı olmasının asıl sebebi delegelerin bu niteliğidir. Hepsinin gerçek sendikacı oluşlarıdır; O sendikacı bozuntusu, sendikacı özenmiş ya da sendikacı kırması değil. Muhakkak ki üye başma ödenecek genel merkez aidatının 25 kuruştan 50 kuruşa arttırılması ve tekliflerinin kabul edilmesi bu sayede olmuştur. Ve bu sayede Türk - İş'in yıllık bütçesi 9 milyon liradan, 21 milyon liraya yükselmiştir. Artık sırtının kolay kolay yere gelmesi bahis konusu olamaz. Bu; işçiler bundan böyle davalarını daha bir kolaylıkla halledebilecekler, işverenler işçi haklarını teslim etmemek gayesi ile daha az direnebilecekler demektir.

Demirsoy'un konuşması

Türk - İş'in 6 ncı büyük kongresinde çalışma raporları üzerinde yapılan konuşmaları ilk olarak Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy cevaplandırmıştır. Demirsoy sık sık alkışlarla kesilen konuşmasına «çalışma raporları» üzerinde elliden fazla delegenin konuştuğunu, raporun enine boyuna tartışıldığını belirterek başlamış, raporun hazırlanmasında teferruata inilmediğine işaret ederek şöyle demiştir :

«... gerçek mesaimizi aksettiren bir rapor değildir. Teferruata girmek istemedik. Meselelerimize değinmediler diyen arkadaşlarımıza cevabım şudur : eğer değinseydik bu raporu iki üç misli yapmak mümkündü...»

GREV YA ÖLÜ DOĞAR YA YAŞAR

Türk - İş Başkanı daha sonra grevlerde sendika yöneticilerinin -haklı olarak- Türk-İş yöneticilerinden gidip işçiye moral vermelerini istediklerini, bunun titizlikle yerine getirildiğini, ancak bazı hallerde sendika liderlerinin Türk - İş'e ilk beyanları ile sonraki davranışları arasında farklılık olduğunu açıklamış, «... birbirimize karşı hakikatleri olduğu gibi anlatmağa mecburuz» diyerek bir grevde Türk - İş'e sendikanın iki ay dayanacağını bildirildiğini, grevin başlamasından iki saat sonra da telefonla yardım talebinde bulunulduğunu anlatmıştır. Demirsoy konuşmasına şöyle devam etmiştir :

«... arkadaşlarım bir grev ya ölü doğar ya yaşar.. Canlı gibi doğan grevlerin sonradan başarı kazanamamasının sebepleri vardır... İşçi toplanır, yemin eder, greve gideceğim der fakat ertesi gün grevci 600

işçiden 400'ü işbaşı yapar, iki yüzü greve başlarsa, o grev ölü doğmuştur. Bir lâf vardır: Doğrayan mı bilir, yiyen mi bilir? Biz doğrama mevkiindeyiz, sendikalar talep mevkiinde. Kasamızı ve hesabımızı her gün önümüzde tutuyor ve sendikalarımızın yardımına kasamızın imkânı nisbetinde koşuyoruz.»

ÇEŞİTLİ İSTEKLERE CEVAP...

Türk - İş Başkanı daha sonra sendikacıların mali konularda son derece dikkatli olmaları gerektiğini, Türk sendikacılık hareketinin alttan üste, üstten alta kontrol mekanizması kurma zorunluğunda olduğunu, Türk - İş Bölge Temsilciliklerinin seçimle iş başına getirilmelerine bugün için imkân olmadığını belirtmiş, bazı konuşmacıların kendilerini «idarecilikle» suçlamaları karşısında şunları söylemiştir :

«... arkadaşlarım, idarecilik bir sanattır. Hepiniz idarecisiniz. İdarecilik sanatını bilmeyen sendika idarecisi çıkarsa kaptanlığını yaptığı gemiyi karaya oturtur. Bekâra kadın boşamak kolay gelir. Bize de bu iki senelik devre içinde arkadaşlarımız, Türk - İş'in Beşinci Genel Kurulunda alınan prensip kararlarını yerine getirmeyen Federasyonlarını hâlâ bünyende tutuyorsun, kes at demiştir. Yapsaydık... yapamazdık. Elimizi ateşe verip Türk - İş'i dinamitlerdik. Ve çok kesin konuşan, 2 senelik müddet içerisinde mutlaka böyle yapmanız lâzım gelir diyen arkadaşlar burada çok mülayim konuştular; idarecilik elbette sanattır, bunu başarabilen, bunu bilen sendikacı muvaffak olur...»

OLAYLAR

almıştır. Bunların bazılarıyla Konfederasyonun bünyesinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

Önemli kararlar arasında şunlar yer almaktadır :

— Tüzükte yapılan değişikliğe göre Türk - İş İcra Kurulu üyelerinin sayısı 3 ten 5'e çıkarılmıştır. Bundan böyle

1 Türk - İş İcra Kurulu; 1 Başkan, 1 Genel Sekreter, 1 Mali Sekreter, 2 Genel Sekreter Yardımcısı'ndan meydana gelecektir.

— Türk - İş'in parası ulusal bankalardan birine yatırılacaktır.

— Türk - İş'e ödenen aidat-

lar 25 kuruştan, üye başına 50 kuruşa çıkarılmıştır.

— Bir işkolunda kurulu Türk - İş üyesi bir teşkilât mevcut iken, aynı işkolunda daha sonra kurulan bir kuruluş Türk - İş üyeliğine kabul edilmeyecektir.

— Türk - İş Genel Kurulu.

TÜRK-İŞ KOMÜNİZMİN KARŞISINDADIR

Daha sonra Türk işçileri arasında komünistlerin bulunmadığını belirten Demirsoy, «biz sendikalar komünistlerin elinden döve döve aldık. Bir gün Çifte Saraylarda söylenen şu idi bize : Dar ağaçlarını köprüde kuracağız, sizleri orada sallandıracağız!.. hatırlayın 1947 - 48'i.. muhalefet azgın halde, herkes muhalefetin peşinde, hükümet zayıf... hakikaten sendikaların ilk kurucuları olan arkadaşlarımızın bu hizmetlerini taktirle yad etmek isterim» demiş, kimsenin alnın da komünist olduğunun yazılmadığını, bunun hareketlerinden anlaşılabilirliğini belirterek sözlerine şöyle devam etmiştir :

«... sendikalarımız bu konuda çok hassastır. Ve hiçbir zaman aramıza bu tipler sızamayacaktır.»

TOPRAK REFORMU ve DIŞ TİCARET REJİMİ

Türk - İş Başkanı daha sonra toprak reformunu Anayasanın emrettiğini, az gelişmiş ülkeler için bunun zaruri olduğunun uzman raporlarıyla da belirtildiğini anlatmış, toprak reformunun karşısında olan sendikacıları «sendikacılık felsefesinden yoksun kişiler» olarak nitelemiştir.

Dış ticaretin devletleştirilmesi konusundaki Türk - İş görüşünün doktriner bir yana olmadığını belirten Demirsoy «ancak şunu belirtmek isterim ki, bugün de, devletleştirmeyeceğim ama para kaçırılmasına şu ya da bu şekilde mani olacağım diyen biri henüz çıkmamıştır» demiştir.

Seyfi Demirsoy daha sonra teşkilatlanma çalışmalarına değinmiş, işçi liderlerini aralarındaki çe-

kişmeleri bir yana bırakarak, dağınıklıktan kurtulma yolunda ortak çalışmaya davet etmiştir.

Ordu pazarları gibi işçi pazarları kurmanın da zorunluluğuna dikkati çeken Türk - İş Başkanı, işçinin idareye iştirakını sağlayacak olan 440 sayılı kanunun uygulamasında sendikacıların Kamu İktisadi Teşebbüslerinin İdare Heyetlerine girmemelerini, orada vazife alacak işçi üyeleri yetiştirmelerini istemiş, asgari geçim indirimi hadlerinin ertelenmesiyle ilgili olarak yapılan çalışmaları anlatmış, Sosyal Sigortalar Kurumu'na ait hastahanelerin işçinin elinden alınamayacağını kesinlikle belirtmiştir.

Demirsoy daha sonra mesken problemini ele almış, yapılan çalışmaları anlatarak işçi evlerinin asgari 100 metrekare büyüklüğünde olması için mücadele edileceğini bildirmiştir.

TÜRK-İŞ ve POLİTİKA

Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy Genel Kurul da bazı delegelerin Türk - İş'in politika yapmamasından şikayetçi olduklarını ancak Türk - İş'in politika yaptığını, mesela dış ticaret rejiminin ıslahı, toprak reformu, dış meselelerle ilgili beyanların ve görüşlerin hep politik önem taşıdığını anlatmış, işçi ve toplum aleyhine çalışan milletvekillerini seçtirmeme kampanyasına değinerek, buna devam edileceğini açıklamış şöyle demiştir :

«... biz parti politikası yapmak istemiyoruz. Siyasi partilerin patenti altına girmek istemiyoruz. Sendikalar politika yapacaklardır, ama siyasi partilerin esiri olmayacaklardır. Politikanın içindeyiz...»

OLAYLAR

na iştirak edecek teşkilatlar, faaliyet raporunu tetkik ederek, kongreden en geç 30 gün evvel, teklif ve dileklerini tesbit ederek, İcra Kuruluna bileceklerdir.

— Ortak Grev Fonu Türk - İşçe kontrol edilecek ve grevden başka maksatlara tahsis

edilmeyecektir.

— Türk - İş'in mülkiyeti altında olacak yatırımlar için, bankalardan ipotek karşılığı kredi alınmasını İcra Kurulu kararlaştırabilecektir.

KONGRENİN SON GÜNÜ SEÇİMLER

Kongrenin yedinci günü Türk - İş'in yetkili bütün organları Genel Kurul tarafından ibra edilmiş, Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy ve Genel Sekreter Halil Tunç delegelerin tenkitlerini cevaplandırmışlardır. Türk - İş Yönetim Kurulu adına da Gazeteciler Sendikası delegesi ve Yönetim Kurulu üyesi

Tunç'un konuşması

Altıncı Genel Kurul'da, Faaliyet Raporu üzerinde yapılan tenkitleri cevaplayan Türk - İş Genel Sekreteri Halil Tunç, sık sık alkışlarla kesilen bir konuşma yapmış, Türk sendikacılık hareketinin gelişimi ve Türk - İş'in çalışmalarının yanıbaşında, Türkiye'nin genel ekonomik - toplumsal sorunlarına da değinmiştir.

TEŞKİLATLANMA

«Teşkilâtların tarihinde, 15 sene, 20 sene ve hattâ 30 sene büyük bir zaman değildir. İnsan ömründe çok büyük olan bir zaman, teşkilâtların tarihinde kısa denecek bir zamandır. Bu bakımdan, eğer bugüne kadar hedeflerimize ulaşamadıysa, bunun sebeplerini yöneticilerin başarısızlığında değil, teşkilâtların fel-sefesinde, kuruluşunda ve ister istemez, uzun vadeli bir çalışmayla başarıya ulaşabilmenin ilkelerinde aramamız gerekir.»

SENDİKACILIĞIN TEMEL İLKESİ

Türk - İş Genel Sekreteri, daha sonra, Türk İşçi Hareketi'nin, temel prensibini, Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan prensiplerin teşkil ettiğini söyleyerek konuşmasına devam etmiş, bu maddeyi okumuştur.

Maddede, «Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir» dendiğini belirten Tunç, «Türk - İş, batıl anlamda, gerçek bir demokrasinin ve hürriyet nizamı-

nın memleketimizde devamlı olarak kurulmasının bütün şartlarını yaratmak için dövüşmektedir, doğmaktadır, doğmuştur...» diyerek, Türk - İş'in bu temel görüş ve inançların eseri olduğunu ifade etmiştir.

FIRSATÇILIK ve MİLLİYETÇİLİK

Daha sonra gerçek milliyetçiliğin tanımını yapan Türk - İş Genel Sekreteri, «Bir avuç insanı milletle bir tutan, milletin menfaatını bir takım sömürücü ve fırsatçının menfaati sanan görüşün milliyetçilikle asla bağdaşamayacağına kanlız...» diyerek Türk - İş'in bu konudaki görüşünü belirtmiştir.

MEVZUATLA İLGİLİ KONULAR

Halil Tunç, daha sonra, mevzuatla ilgili konulara değinmiş, İş Kanunu'nun istenilen seviyede çıkmadığını, bundan böyle prensip yönünden yapılacak çalışmalar sayesinde ve Çalışma Bakanlığı'nın de-yarımıyla aksaklıkların düzeltileceğini söylemiştir.

Tarım - İş Kanunu konusunda ICFTU'nun görüşünün sorulduğunu, Deniz - İş Kanunu'nun da istenilen mükemmeliyette çıktığını ifade eden Tunç, İşsizlik Sigortası Kanunu Tasarısı'nı şiddetle tenkit etmiş, «Kanun, her bakımdan hatalıdır. Kanun tekniği bakımından hatalıdır. Getirdiği prensip bakımından hatalıdır ve getirdiği yenilikler bakımından hatalıdır. Bir kere, özel sektör - kamu sektörü ayrımı yapmakla büyük hataya düşülmüştür. Diğer taraftan, İşsizlik Sigortası'nın ihdası ile, yine işverenlerimizin İş Kanunu'nda başaramadıkları, kıdem ve ihbar tazminatının kaldırılması istikametinde yeni hükümler gelmiş-

OLAYLAR

Sedat Ağralı bir konuşma yapmıştır.

Konuşmaların bitmesinden sonra gündemin son maddesi olan «seçimlere» geçilmiştir.

İlk olarak Başkan seçimi yapılmış ve tek aday olan Seyfi Demirsoy yeniden Türk - İş Başkanlığına seçilmiştir. Demirsoy, sonuçların açıklanmasından sonra bir konuşma yaparak, «izhar ettiğiniz büyük

güvene bütün kalbimle teşekkür ederim» demiş ve şöyle devam etmiştir :

«1960 Kongresinde oyların yüzde seksenini almıştım. Beşinci Genel Kurulda, bu oran yüzde doksan oldu. Bu kongrede de aynı itimadı gösterdiniz. Boş oy vererek beni tanımadıklarımı gösteren arkadaşlara da teşekkür ederim. Bir

görüştür; hürmet ederim. Bu dönemde yanıma vereceğiniz arkadaşlarla Türk - İş gemisini daha iyi kıylara götüreceğim. Hepinize teşekkür ederim».

Başkanın konuşması delegelerin büyük tezahüratı ile karşılanmıştır.

Başkanlık seçimine 220 delegelik katılmış, Demirsoy 208 oy, Mehmet

tır» diyerek, kanunun kazanılmış bulunan hakları geriye alacak kadar «berbat düzenlendiğini» ifade etmiştir.

Daha sonra Çalışma Bakanlığı Teşkilât Kanunu'nun bir an önce ve bundan yirmi yıl sonrasının da ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte düzenlenmesi gerektiğini ve Sosyal Sigortalar Kanunu'nun da değiştirilmesinin yararlı olacağını söyleyen Tunç, kurumun özerkliğe kavuşmasının şart olduğunu ileri sürmüştür.

Tunç, daha sonra 274 ve 275 sayılı kanunların aksaklıklarına önemle değinmiş, 275 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nun yorumuyla ilgili çeşitli görüşlerden söz ederek, kanunun hâlen Yargıtay Genel Kurulu'nda olduğunu, aleyhte bir karar çıkmaması halinde bile, kanunun değiştirilmesi gerekeceğini söylemiştir.

«GERİ GİTMEK YOK...»

Sendikaların siyasi partilerin çatısı altında örgütlenmelerinin henüz Türkiye için erken olduğunu ifade eden Türk - İş Genel Sekreteri, işçi haklarını sınırlamak, ya da geri almak için sinsi çalışmalar yapıldığına dikkati çekmiş, bu haklardan bir santim geri gidilmeyeceğini söylemiştir. İş Kanunu'nu ihlâl eden işverenlerin hapis cezasına çarptırılmalarını teklif eden Tunç, «Sosyal haklar hudutsuzdur. Bekçiliğini yapanlar uyanık olmazlarsa, alınan haklar elden gider» demiştir.

«SİZ KAYBEDERSİNİZ...»

Daha sonra toplumsal sorunlarda Türk - İş'in genel görüşüne değinen ve işverenlerin basiretsiz davranışlarına dikkati çeken Tunç, «Acıdır, biz özel sektörü savunuyoruz. İnanın böyle. Fakat, özel sektör bunun farkında değil. Kendi kendini inkâr ediyor ve kendi güvenliğini tehlikeye atıyor. Bir Çalışma Meclisi toplantısında özel sektör temsilcisine aynen şöyle demiştim: 'Bir memlekette fakirlik varsa, bir memlekette sefalet varsa, her şeyden evvel siz tehli kedesiniz. Onun için fakirliğe ve sefalete imkân verecek bir zihniyete sahip bulunmayın, bizim mâkul olan taleplerimizi karşılayın, demokratik rejimi zedeleyici mahiyette bir teklif getirmeyin.' Ve dedim ki; 'Sizin yüzünüzden, Allah korusun, Türkiye'de bir içtimâî felâket başgösterirse, bizim kaybedecek hiçbir şeyimiz yok. Fakat sizler çok şeyler kaybedersiniz...' demiştim» diyerek işverenleri suçlamıştır.

Daha sonra Toprak Reformu'nun yapılmamasının işsizliğe yol açtığını belirten Tunç, bu konudaki ICFTU görüşünün de belirlendiğini hatırlatarak, bu kanunun çıkışındaki gecikmenin işsizliğe yol açtığını söylemiştir.

Kalkınma Planı'nın bütün yükünün yoksul işçiye yüklendiğini ifade ederek planı de eleştiren Tunç, dış ticaret, yeraltı servetleri gibi bazı alanlarda devletleştirmenin şart olduğunu belirtmiş, delegelere teşekkür ederek alkışlar arasında konuşmasını bitirmiştir.

OLAYLAR

Ali Sarı bir oy almış, 11 oy da boş çıkmıştı.

GENEL SEKRETER: HALİL TUNÇ

Genel Sekreter seçimlerinde, oylamaya katılan 221 delegeden 211'i Halil Tunç'a oy vermiş, on oy da boş çıkmıştır.

Seçim sonuçlarının açıklanmasından sonra, Halil Tunç bir ko-

nuşma yaparak, «bütün yorgunluğuna şu anda giderildi, bana yeni mücadele gücü verdiniz» demiştir.

ÖMER ERGÜN YENİDEN

MALİ SEKRETER

Mali Sekreter seçimini de 221 delegeden 220 sinin oyunu alan Ömer Ergün kazanmıştır. Bir oy boş çıkmıştır. Ergün, seçimleri kazanmasından sonra kürsüye gelerek, bir

konuşma yapmış ve demiştir ki :

«1953 yılından bu yana görev aldığım Türk - İş yöneticiliğine bir defa daha seçmiş olmanızdan dolayı teşekkürlerimi arz ederim.»

Ergün'ün sözleri büyük tezahtiratla karşılanmıştır.

GENEL SEKRETER YARDIMCILIKLARI

Tüzükte yapılan değişikliklerle ih-

das edilmiş olan iki genel sekreter yardımcılığı seçimine dört delege aday olarak katılmıştır. Ethem Ezgü, Selahattin Erkap, Muzaffer Daysal ve İbrahim Güzelce arasında yapılan seçimin ilk turunda adaylardan hiçbirisi gerekli oy sayısını sağlayamamış ve turlara devam edilmiştir. Sonuçta, Ethem Ezgü ve Selahattin Erkap Genel Sekreter

yardımcılıklarına seçilmişlerdir.

Seçim sonuçlarının açıklanmasından sonra, Ezgü ve Erkap birer konuşma yapmışlardır.

Ethem Ezgü :

«Şahsıma gösterilen teveccühü teşekkür ederken, tüzük hükümleri içinde, Başkan, Genel Sekreter ve Mali Sekreterin vereceği her

türlü vazifeyi sizlere faydalı olmak için yapacağım.»

Selahattin Erkap :

«Türk - İcra Kuruluna seçmekle gösterdiğiniz şerefli vazifeye layık olmaya çalışacağım. Teşekkür ederim.»

Ezgü ve Erkap'ın konuşmaları da alkışlarla karşılanmıştır.

SEÇİM SONUÇLARI

TÜRK-İŞ İCRA KURULU

- 1 — Başkan : SEYFİ DEMİRSOY
- 2 — Genel Sekreter : HALİL TUNÇ
- 3 — Mali Sekreter : ÖMER ERGÜN
- 4 — G. Sekreter Yard : ETHEM EZGÜ
- 5 — G. Sekreter Yard : SELAHATTİN ERKAP

TÜRK - İŞ YÖNETİM KURULU

- 1 — İlhamî Açıksoz
- 2 — Şerafettin Akova
- 3 — Zeki Gedik
- 4 — Mahmut Yüksel
- 5 — Şevket Yılmaz
- 6 — M. Ali Sarı
- 7 — Kemal Özer
- 8 — Mustafa Şahin
- 9 — Ekrem Özkılıç
- 10 — İbrahim Denizci
- 11 — İhsan Dündar
- 12 — Mukbil Zırtıoğlu
- 13 — Hasan Türkay
- 14 — Mehmet İnhanlı
- 15 — Sedat Ağralı

İCRA KURULU — Türk-İş İcra Kurulu üyeleri seçimden sonra bir arada. Sağ başta Başkan Demirsoy, onun yanında Genel Sekreter Yardımcısı Selahattin Erkap, ortada Mâlî Sekreter Ömer Ergün, yanında Genel Sekreter Yardımcısı Ethem Ezgü, sol başta Genel Sekreter Halil Tunç.

- 16 — Nusret Çoker
- 17 — Osman İpekçi
- 18 — Nihat Kaya
- 19 — Enver Turgut
- 20 — Kaya Özdemiroğlu
- 21 — Osman Soğukpınar

TÜRK-İŞ ONUR KURULU

- 1 — Ömer Karahasanoğlu
- 2 — Kemal Tokatlı

- 3 — Kâzım Yetmişbir
- 4 — Ali Haydar Mutaf
- 5 — Ahmet Kurt

TÜRK - İŞ DENETİM KURULU

- 1 — Melih Dölen
- 2 — Nejat Karacagil
- 3 — Mehmet Yenigelen

Kanat çırpması

Denizcilerin çok olduğu ülkelerde, hayat mücadelesi ya panların arkalarından sağ salım gelmeleri için su dökme olmuştur. Vapurlar ufkdan kayboluncaya kadar mendiller sallanmıştır. Helâllasılmış, gözyaşı dökülmüştür.

Bazı memleketlerde sefere çıkan vapurları gözetlemek,

gözyaşı dökmek için tercih edilen binalar bugüne dek saklanmış, isim olarak da «gözyaşı» dökme evi veya kulesi» denmiştir.

Şimdi Türk - İş gemisi yeni bir sefere hazırlanmıştır. Şüphesi yok kimsenin bu geminin hedefe varacağından. Mendil sallayamı var, destekleyeni var, sevinç yaşı dökeni var.

Türk - İş gemisinin dışında

olanlar da var. Binmişler bir çürük sandala. Ne rüzgâra, ne fırtınaya, boraya dayanacak hali var salaşpurun. Batıyorlar denizin dibine hergün geçtikçe.

Bir defa daha söyleyelim dostça. Gözyaşı kulesinde olanlara acıym. Çünkü ocaklarına birşey veremeyeceksiniz.

Deniz çapasından vazgeçin. Gelin prensiplerin hizasına, yanma.

TÜZÜK KOMİSYONU

MEVZUAT KOMİSYONU

kongreden
fotoğraflar

Türk-İş Altıncı Genel Kurulunda teşkil edilen komisyonlar bazı ana meseleler üzerine eğilerek, bu konuları derinliğine incelediler ve varılan sonuçları raporlarla Genel Kurul'a aksettirdiler. Türk-İş Kongresinin kurduğu komisyonlar şunlardı: Teşkilatlanma Komisyonu, Tüzük Komisyonu, Mevzuat Komisyonu, Uyuşmazlıkları İnceleme Komisyonu, Hesap Tetkik Komisyonu, Tahmini Bütçe Komisyonu.

UYUŞMAZLIKLARI İNCELEME KOMİSYONU

HESAP TETKİK KOMİSYONU

BÜTÇE KOMİSYONU

OYLAR SAYILIYOR — Türk-İş Altıncı Genel Kurulunda seçimlerden sonra oylar tasnif ediliyor.

Türk-İş İsmi kuvvetin ta kendisidir

Kürsüdeki adam sözlerini alkışlar arasında şöyle bitirdi:

«İşçiye götüreceğiniz birşey vardır. Şunu söyleyeceksiniz: Ankara'da Hükümet vardır. Başbakan vardır. Bakanlar vardır. Ankara'da Türk - İş vardır...»

Salon alkışlarla inliyordu. Delegeler ayağa kalkmış, kürsüdeki Başkan Demirsoy'u alkışlıyorlardı.

«TÜRK-İŞ İSMİ KUVVETİN TA KENDİSİDİR»

Demirsoy kongrenin ilk günü yaptığı konuşmada da «Türk - İş ismi kuvvetin ta kendisidir» demiş ve şöyle ilâve etmişti :

«Türk - İş kuvvetini sizden alır. Gücünü şerre değil, hayra kullanır. İradesini daima bu yolda beyan edecektir. Kulaklarımıza gelen bir konu da, memnuniyetle kaydetmeliyim ki, bir mecliste veya bir toplulukta bir konu müzakere olunurken, tartışanlar birbirlerine «Türk - İş ne düşünür?» diye sormaktadırlar. Böyle bir itibardadır Türk - İş».

GERÇEKLER

Bugün yurdumuzda Türk - İş'in gücünü bilen herkes, Başkan Demirsoy'un sözlerinde en ufak mübalağa payı olmadığını kabul etmektedir.

Bir güç olarak ortaya çıkmıştır Türk - İş. Ve daha önemi lisi, bu güç, her geçen gün ifraz daha artmaktadır. Bundan on yıl önceyi, altı yıl önceyi, iki yıl önceyi. Hatta bir ay önceyi hatırlayınca, geçen zamanın Türk İşçi Hareketinin gücüne güç kattığını görmemek imkânsızdır.

Altıncı Genel Kurul bu gerçeği bir kere daha ortaya çıkardı.

TÜRK-İŞ'TEN ALINACAK DERSLER

Türk - İş Altıncı kongresini izleyen gazetecilerden biri şöyle diyordu :

«Türk - İş bu kongresiyle, Türkiye'nin en güçlü kuruluş olduğunu gene ispat etti. Bütün müesseseler, hatta Parlamento'nun bile, Türk - İş'ten alacağı çok ders var...»

Evet, Türk - İş bugün gücüyle «Ankara'da Hükümet vardır; Başbakan vardır. Bakanlar vardır. Ankara'da Türk - İş vardır» dedirtmektedir.

Adalet iftiracıların oyununu bozdu

Genel - İş'te yolsuzluk olduğu iddiasıyla açılan soruşturma sonuçlanmış, sendika hesaplarında herhangi bir aksaklık bulunmadığı, bilirkişi raporuyla belirlenmiştir. Bu suretle sendikaları parçalama yolunda girişilen bir hareket daha iflasla sonuçlanmıştır.

Sendikaları parçalamak amacını güden bazı çevrelerin son zamanlarda giriştikleri bu kabil oyunlara dikkati çeken Türk - İş, geçen ay yayımladığı bir genelgeyle bu gibi durumlarda uyanık davranılması gerektiğini belirtmişti.

Ankara 6 ncı Asliye Hukuk Mahkemesi'nce kurdurulan bilirkişi kurulunun düzenlediği 23 sayfalık raporun «sonuç» kısmında şu madde yer almaktadır :

«— Umumi masraflarda, herhangi bir suistimali düşündürecek bir hususa raslanmadığı . »

Genel - İş, raporu çoğaltmış, bütün şubelerine yollamıştır. Raporun başında, Genel - İş Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve Mâli Sekreter Hasan Togay tarafından kaleme alınmış olan bir genelgede özetle şöyle denilmektedir :

«Memleket başına da kasıtlı beyanlarda bulunarak, sendikamızın prestij ve şerefi ile icra kademelerinde vazife gören yöneticilerimizin şeref ve haysiyetlerini rencide eden ve töhmet altına sokmak isteyen kötü zihniyet mahsulü hezeyanların asıl ve esastan uzak bulunduğu, mahkemelerce tayin edilen ehliyetli bilirkisiler tarafından hazırlanan delil tesbiti raporu ile ortaya çıkmış bulunmaktadır.»

Cevdet Sunay Cumhurbaşkanı

Sayın Cemal Gürsel'in tedavisine Türkiye'de de devam edilebileceğinin anlaşılmasından ve kendilerinin yurda getirilmesinden sonra 37 kişiden meydana gelen bir sağlık kurulu, Gürsel'in sağlık durumunun cumhurbaşkanlığı görevini yürütmeğe elverişli olmadığını belirleyen bir rapor vermiş ve bu suretle cumhurbaşkanlığı makamı boşalmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 28 Mart günü, cumhuriyetimizin beşinci Cumhurbaşkanı seçmiş ve Gürsel'den boşalan yere eski Genel Kurmay Başkanı Emekli Orgeneral Cevdet Sunay getirilmiştir.

TÜRK-İŞ'İN TEBRİK TELGRAFI

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Seyfi Demirsoy Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay'ı, Türk işçileri adına tebrik etmiş ve başarı dileklerini sunmuştur.

GÜRSEL DERİN KOMADA

Sayın Cemal Gürsel, dergimizin baskıya verildiği şu sırada 50 nci gününü dolduran derin koma durumundan kurtulamamıştır.

Sayın Sunay'a Türk Ulusu adına yapacağı çalışmada başarı, Sayın Gürsel'e acil şifalar dileriz.

Teksif İzmir grevi sonuçlandı

Teksif tarafından 86 gün sürdürülen büyük İzmir grevi, 1 Mart tarihinde sona ermiştir.

Teksif İzmir yöneticileriyle Kula ve Yün Mensucat işvereni arasında imzalanan sözleşme uyarınca işçilere şu haklar sağlanmıştır:

- 3.3.1966'dan itibaren işçilere seyyanen 2'şer yüz kuruş zam,
- İkinci yıl başlangıcında, 75 kuruşluk zam,
- Yıllık ücretli izin,
- Kreş ve emzirme odaları,
- 100 lira evlenme yardımı,
- Günde iki kap yemek,
- 1 Takım iş elbisesi,
- 150 lira ölüm yardımı

İŞÇİLER TAHLİYE EDİLDİ

Bu arada, Kula ve Yün Mensucat işverenini protesto etmek amacıyla işçilerin düzenlediği büyük İzmir yürüyüşü sırasında tutuklanan 30 işçi, tahliye edilmişlerdir.

«Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu» nu ihlâl ettikleri iddiasıyla tutuklanan işçilerden 10'u, ay başında, geri kalan 20 işçi ise, 23 Mart günü yapılan duruşma sonunda tahliye edilmişlerdir.

İşçilerin savunmasını yapan Türk İş Hukuk Müşaviri Orhan Aypaydın, tahliye talebini şu esaslara dayandırmıştır:

«Dava konusu olayı, grev ortamı içinde ele almak lâzımdır. Sanki işçiler, Anayasa'nın kendilerine tanıdığı grev haklarını kullanmışlar ve işverenden emeklerinin karşılığını istemişlerdir. İşveren, yılda

temin ettiği onbir buçuk milyon lira kârından, dört yüz bin lira civarında bir payı, işçilerine vermek istememiştir. Grev, seksen yedi gün devam etmiş, bu esnada işçiler, dâva konusu gösteri yürüyüşünü yapmışlardır.

Samk işçilerin mücadelesi Tür. kiye'de, dünyanın ender memleketlerinde mevcut bulunan çok vahim

bir sosyal adaletsizliğin düzeltilmesi mücadelesidir. Gerçekten, memleketimizde elde edilen milli gelirin yarısı, çalışan nüfusun yüzde 2'sinin eline geçmektedir. Kula işvereni, bu mutlu yüzde iki içindedir. Türk İşçi Hareketi'nin en başta gelen hedefi, toplu sözleşme ve grev yollarıyla bu adaletsizliği azaltmaktır. İşte, Kula işçilerinin mücadelesi,

si, milyonlarca çalışanın yapmakta oldukları mukaddes bir mücadelesinin tipik bir örneğidir. Olayı, bu açıdan ele almak, ve grev gibi bir Anayasa hakkının tevkifler yoluyla kısıtlanmasına meydan vermemek lâzımdır. Kaldı ki, olayda işçilerin suç teşkil eden bir fiilleri yoktur. Sorumlu olan, işçilere kötü muamelelerde bulunan polislerdir.»

İŞÇİ VE SENDİKA DÜŞMANLIĞI

Batı ülkelerinde çok uzun zamandanberi uygulanmakta olan toplu sözleşme ve grev düzeni yurtdışında, önceleri bazı çevreler tarafından yadırgama ile karşılandı. Bunlar, işçilerin haklarını pazarlıkla almasını bir türlü hazmedemiyor, yıllardanberi sürdürdükleri istismar düzeninin bozulmasından korkuyorlardı. Geçen süre içinde, bu anlayış.

ELİ SOPALI ÇİFTLİK MÜDÜRÜ

Sopa ile işçi dövüp yaralayan Çiçekdağ Devlet Üretim Çiftliği Müdürü Niyazi Sipahi, yolsuzluk yaptığı iddiasıyla mahkemeye verilmiştir.

Yolsuzluk, Tarım İş Yönetim Kurulu Üyesi Osman Kavrak ve işçi temsilcisi Hacı Kale tarafından Başkanlığa, Tarım Bakanlığına ve Çiftlikler Genel Müdürlüğüne ihbar edilmiş bu ihbar üzerine bakanlıkça olay yerine yollanan Müfettiş Hayati Yazgan, Sipahi'nin suçlu olduğunu ve tazminat ödemesi gerektiğini ifade eden bir rapor düzenlemiştir.

Eli sopalı çiftlik müdürü, bunun üzerine, çiftliğin 18 yıllık işçisi ve bir iş kazası sonunda çek gözünü kaybetmiş bulunan Hacı Kale ile üç arkadaşını işten çıkarmıştır. Bu arada, yolsuzluk iddiasıyla mahkemeye verilen Sipahi, Tarım Bakanlığı ve Çiftlikler Genel Mü-

dürlüğü tarafından verilen yazılı emirlere rağmen, bu işçileri işe almamıştır.

Elinde sopa ile işçileri döven çiftlik müdürünün bazı işçileri yaraladığı da işçi temsilcisi tarafından Tarım İş Sendikası'na ve Bakanlığa intikal ettirilen şikâyet konuları arasındadır.

SENDİKALI İŞÇİLER İŞTEN ÇIKARILIYOR

Genel İş Kayseri Şubesi üyelerinden 17 kişilik bir grup, Kayseri Belediye Başkanının kişisel tasarrufuyla işten çıkarılmışlardır. Aralarında sendika yönetim kurulu üyelerinden bazılarının da bulunduğu işçi grubunun hakkını aramak üzere harekete geçen Türk İş Beşinci Bölge Temsilciliği yetkilileri ve Genel İş Yönetim Kurulu, Belediye Başkanını mahkemeye vermiştir.

«Yaşlı işçi» oldukları gerekçesiyle işten çıkarılan bu işçilerin büyük çoğunluğunun 21 - 35 yaşlarında olduğunu belirten Genel İş yetkilileri, Belediye Başkanının, Belediye Meclisi kararı gibi göstermek istediği bu yoldaki kararın, aslında, kendi kişisel tasarrufundan ibaret olduğunu bildirmektedirler.

taki insanların sebep oldukları çeşitli olaylarla karşılaşıldı ve hâla da karşılaşılıyor. Bu yanlış yolda olan zihniyetin sebep olduğu olaylardan bir kaçını aşağıda sunuyor ve işçi, sendika düşmanlığına, yanlış yolda olduklarını hatırlatarak bir kere daha uyarıyoruz.

Genel İş'in Kayseri'deki büyük grevinden bu yana, sendikaya cephe alan Belediye Başkanının bu davranışı, önmümüzdeki günlerde, mahkemede görülecektir.

TOPLU SÖZLEŞME İHLÂL EDİLİYOR

Genel İş'le, Ceyhan Belediyesi arasında bir süre önce imzalanan toplu sözleşmenin ihlâli, durumun uzlaşırma kuruluna havalesine sebep olmuştur.

Toplu sözleşmeye uymayarak, Disiplin Kurulu kararı olmaksızın işçi çıkaran Belediye ile sendika arasındaki uyuşmazlığın, tarafsız aracı yoluyla halline ça-

lışılmaktadır. İşten çıkarılan işçiler tekrar işe alınmadığı takdirde, Genel İş'in 300 üyesi bu şubesi, önümüzdeki günlerde greve gidebilecektir.

TOKAT BELEDİYE SİNDE SENDİKA DÜŞMANLIĞI

Genel İş Sendikası Tokat Şubesi'nin üyelerine, Tokat Belediye Başkanı tarafından yapılan baskı, Genel İş Genel Merkezine aksettirilmiştir.

Belediye Bandosu'nda çalışan Genel İş üyeleriyle, diğer bazı görevlerde bulunan Genel İş üyelerini, baskı yaparak sendikadan istifa ettiren Belediye Başkanı'na, temizlik işçileri karşı koymakta ve sendikalarından istifa etmemek için direnmektedirler.

Türk İş Bölge Temsilciliği'nin de müdahalesiyle, durum Uzlaşırma Kurulu'na intikal ettirilmiştir. 19 Marttan beri sık sık toplanan Uzlaşırma Kurulu, çalışmalarına devam etmektedir.

**KANUN DIŞI GREV SUÇUNUN
UNSURLARI****(Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararı)**

(Geçen sayıdan devam)

4 — Başsavcılığın itiraz sebepleri arasında, yukarıki bentte yazılı 15. maddenin son fıkrasında, taraflardan birisinin uzlaştırma toplantısına gelmemiş, temsilci göndermemiş, veyahut tarafsız aracı seçmemiş veya uzlaştırma toplantısı süresinin anlaşılmaya varılmadan geçmiş bulunması hallerinde dahi, greve karar verileceğinin kabul edilmiş olması karşısında, işçilerin toplu iş sözleşmesine esas tutulacak tekliflerini tüm olarak bildirmekten kaçınmaları sonunda dahi greve karar verebileceklerine dayandırılmış. Ancak, bu görüş doğru değildir. Gerçekten; bu görüş iyi niyet esaslarına aykırı davranmış bulunan işçilerin veya işverenlerin grev veya lokavt yetkisine sahip kılınmalarının kabulü anlamına gelecektir. Uzlaştırma toplantısına gelmeyen taraf veya temsilci göndermiyen veya tarafsız aracı seçmeyen taraf, işveren olduğunda işçiler, grev yapabilirler. Böyle durumlarda diğer taraf, iyi niyete aykırı davranmış demektir. Aynı davranışlarda işçiler bulunmuşlar ise, sözü edilen yasanın 19. maddesinin ikinci bendinin ikinci fıkrası gereğince, işveren için lokavt yetkisi doğar, Şunu belirtelim ki, 15 inci maddenin son fıkrası uyarınca düzenlenen tutanağın hem de lokavta esas tutulabileceği, bundan dolayı hem greve, hem lokavta yetkili kılınabilecek olayları kapsayacak şekilde düzenleneceği, 19. maddenin birinci bendinde (taraflar, 15 inci maddenin son fıkrası gereğince uzlaştırma kurulunca düzenlenen tutanağı aldıktan sonra grev veya lokavta karar verebilirler) den alması olmasından açıkça anlaşılacaktır. O halde, 15. maddenin son fıkrası metninin, sadece grevi gösterecek şekilde yazılmış olduğunun kabulü, hem hükmün konulmuş amacı bakımından, hem de her hangi bir hükmün kötü niyeti koruyacak şekilde yorumlanmasının, hukuk kurallarına uygun bulunmaması bakımından doğru görülmez.

5 — Olayda grevi haklı kılacak tutanağın neleri kapsayabileceği yukarıda yazılı maddelerde, hiçbir tereddüde yer bırakmayacak şekilde gösterilmiş olduğundan, sanıkların suç kasitleri bulunmadığı yolu itiraz sebebi dahi yerinde görülmemiştir. Hattâ sanıklar da, bu davranışların yasaya aykırı olduğunu anlamış olacaklar ki, duruşmadaki savunmalarında karşı tarafın çağrısına uymadığını öne sürerek garip bir savunma yolunu tutmuşlardır.

6 — Olayın geçişine ve yukardan beri yapılan açıklamalara göre Özel Dairenin itiraz konusu kararında ya-

saya aykırı bir yön bulunmadığından yerinde görülme-
yen itirazın reddine karar verilmelidir.

SONUÇ: İtirazın reddine, diğer yönde oybirliği ve kasit yönünde oyçokluğuyla karar verildi.

**ÇAĞRI YETKİSİ KONUSUNDAKİ
BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜ
KARARLARINA İTİRAZ MERCİİ**İlgili Kanun Hükümleri :

275 sayılı Kanun m. 11; 274 sayılı Kanun
Madde : 9

Danıştay kararı

«Adliye Mahkemesinde karara bağ-
lanan uyuşmazlık her ne kadar 275 sayı-
lı yasanın 11 nci maddesine dayanılarak
çözülmüş ise de, Bölge Çalışma Müdürlüğü
günün yetki konusunda verdiği kararın,
274 sayılı Sendikalar Kanununun 9.
maddesine dayanılarak iptâli dâvası-
nı görmek Danıştay'ın görevi içi-
nedir. Danıştay Sekizinci Daire, Esas
1965/1864; Karar 1965/3574, T. 21.12.1965»

Dâvacı : (Öleyis) Otel, Lokanta ve Eğlence Yer-
leri İşçileri Sendikası,

Dâvalı : 1 — Çalışma Bakanlığı,

2 — The Tumpene Company Inc.

Dâvanın Özeti : Dâvacı Sendika ile The Tumpene Company Inc. arasındaki toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi konusunda çıkan uyuşmazlık ve sözü edilen şirketin bu konuda yaptığı itiraz üzerine An-
kara Bölge Çalışma Müdürlüğünce alınan 13.7.1965
gün ve 34 sayılı kararın iptâli talebidir.

Savunmanın Özeti : Kararın mevzuat hüküm-
lerin uygun bulunduğu ve dâvanın reddi savunulmuş-
tur.

Kanun Sözcüsü Orhan Tüzemen'in Düşüncesi :
Dâva konusu işlemde kanuna aykırılık yoktur. Dâ-
vanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

Yardımcı Abbas Gökçe'nin Düşüncesi : 275 sayılı kanunun 7 maddesi bir iş kolunda çalışan işçilerin çoğunluğunu temsil eden İşçi Federasyonu veya işkolu esasına göre, kurulmuş İşçi Sendikası o işkolundaki işyerlerini kapsayan toplu iş sözleşmesi yapmaga yetkili olduğunu, 503 sayılı kanunla değişik 11 nci maddesi ise çağrı yetkisi üzerine uyuşmazlık halinde, Çalışma Müdürlüğünün bu konudaki kararlarına, uyuşmazlıklar kendilerine yapılacak yazılı bildiri tarihinden başlayarak üç gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemeye itiraz edebileceğini amirdir.

Olay durumu itibariyle 274 sayılı kanunun 9 ncu maddesinde ön görülen Sendikalar İşkolları Yönetmeliği veya bunun uygulanması işleminde doğan bir anlaşmazlık değildir. Nitekim verilen karar aleyhine Ankara 7 inci Asliye Hukuk İş Mahkemesine baş vurulmuş ve bu mahkemece karar usul ve kanuna uygun görüldüğünden itiraz kesin olarak reddedilmiştir.

Bu durum karşısında görev noktasından davanın reddi gerekir.

K A R A R

Dávacı Sendika bağlı bulunduğu Oleyis Federasyonu ile The Tumpene Company Inc. şirketi arasında yapılmış olan toplu iş sözleşmesinin sona ermesi üzerine işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesinin yeniden yapılması için yaptığı müracaat karşısında İşverenin baş vurma üzerine Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğünün verdiği kararın iptalini istemiş, ve bu karara karşı savunma Çalışma Bakanlığınca da kabul edilmiş ve savunulmuş olduğundan davada husus met Çalışma Bakanlığına hasredilerek işin gereği düşündürüldü.

Dávacı kendisinin İşkolları Yönetmeliğinin 32 nci sırasında kayıtlı olduğunu, ihtilafli işyerlerinde aynı sıraya dahil bulunduğunu ileri sürerek 275 sayılı Yasanın 7 nci maddesinin 1 nci bendine göre bu işyerlerinde çalışan işçilerin çoğunluğunu temsil ettiğini buna aykırı olan kararın iptalini istemektedir.

Adli Mahkemede karara bağlanan uyuşmazlık her ne kadar 275 sayılı Yasanın değişik 11 nci maddesine dayanılarak çözülmüş ise de; Danıştay'a süresinde açılmış bulunan bu dava 274 sayılı Yasanın 9 ncu maddesine dayandırılmış ve bu sebeple çözümünün Danıştay'ın görevi içinde bulunduğu anlaşılmıştır.

İşin esasında, işkolları yönetmeliğinin 7 nci maddesine dayanak Bakanlık savunmasının kabulüne imkân görülmemiştir. Çünkü yönetmeliğin 36 ncı sırasında yer alan (Milli Savunma ile ilgili askeri işyerleri, Uluslararası ve yabancı askeri işyerleri dahil) deyimi ile adlandırılan işyerleri; nitelikleri bakımından askerlikle «Savunma gücü ile, bunların sonucu olarak da askerliğin özelliklerine dahil bulunan işyerleri olup, yerli ve yabancı asker kişilerin dinlenme, eğlenme..... gibi askerlikle doğrudan doğruya ilgisi olmayan ve münhasıran askerliğe has bulunmayan işyerlerini kapsamaktadır. Bu görüş iktisadi faaliyetlerin beynelmilel tasnifine göre 32 inci sırada belirtilen Milletlerarası tasnif kodlarının incelenmesi ile de doğrulanmış ve teyid edilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan sebeplerle davada adı geçen işverene ait işyerlerinin işkolları yönetmeliğinin 36 ncı sırasında bulunduğu yolundaki anlaşmazlık konusu kararın kanuni dayanağı bulunmadığından iptalinedi. Oy birliği ile karar verildi.

GÖRÜŞÜMÖZ

Orhan APAYDIN

DANIŞTAY KARARI HAKKINDA

Toplu iş sözleşmeleriyle ilgili toplu görüşme yetkisi konusunda çıkan uyuşmazlıklar hakkında Bölge Çalışma Müdürlüklerinin verdikleri kararlara karşı yapılacak itirazlar, süre ve başvurma mercii bakımından, 275 sayılı kanunun 11 nci maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, «Bölge Çalışma Müdürlüğünün bu konudaki kararlarına, ilgililer, kendilerine yapılacak yazılı bildiri tarihinden başlayarak üç iş günü içinde iş davalarına bakmakla görevli mahalli mahkemeye itiraz edebilirler. Bu itiraz altı iş günü içinde seri muhakeme ile Kesin olarak karara bağlanır «Bu maddenin uygulanmasında, ister temsil kabiliyeti bakımından, ister işkolları yönetmeliği bakımından olsun, Bölge Çalışma Müdürlüğü kararlarının iti-

razen iptali talepleri Adliye Mahkemeleri tarafından görülmektedir. Ancak, bu sayımızda yayınladığımız Danıştay Sekizinci Dairesinin (Oleyis) tarafından açılan davada itiraz ettiği karar, Yüksek İdare Mahkememiz ile Adliye Mahkemeleri arasında önemli bir vazife uyuşmazlığını ortaya çıkarmaktadır. Gerçekten, Danıştay 275 sayılı kanunun 11 nci maddesine göre Bölge Çalışma Müdürlüğünce verilen kararın, işkolları yönetmeliğine uygun görmeyerek 274 sayılı Sendikalar Kanunun 9 ncu maddesine göre iptal etmiştir. Halbuki, Danıştay'ın iptal ettiği bu karara karşı daha önce Adliye Mahkemesine yapılan itiraz, kesin olarak reddedilmiş, başka bir ifade ile, Danıştay'ın karara bağladığı uyuşmazlık, Adliye Mahkemesi tarafından kesin olarak halledilmiş idi. Bu durumda ortaya bazı esaslı problemler çıkmaktadır :

1 — Çağrıda bulunan teşekkül, Bölge Çalışma Müdürlüğünden ve Adliye Mahkemesinden yetkili olduğuna dair karar almış, bu kararlara dayanarak toplu görüşmeye başlamıştır. Faraza, görüşmeler esnasında uyuşmazlık çıkmış, grev veya lokavt hakları kullanılmıştır. Bu sırada, Bölge Çalışma Müdürlüğünün kararı Danıştay tarafından

ÜCRET VE İŞİN DÜZENLENMESİ

Aşağıdaki kararlar ilgili konular :

1 — İş hukuku hükümlerinin tefsirinde tereddüt halinde işçinin lehine olan hal şeklinin kabul edilmesi iş hukukunun ana kaidelerindendir.

2 — Toplu iş sözleşmesinde kararlaştırılmış bulunan bir genel normun uygulanması bahis konusu olduğuna göre, ayrıca bir meblâğ gösterilmek suretiyle müddeabihin bu şekilde tayinine ihtiyaç ve zorunluluk yoktur.

3 — İş mevzuatının fazla mesai ile ilgili hükümleri esas itibarıyla işçinin korunmasına öngören hükümlerdir. Bu hükümlerden kanun koyucunun maksadı, işçilerin mevzuatla belirtilmiş sürelerin dışında çalıştırılmalarına mâni olmaktır.

4 — Ücretlerden sigorta primi kesilmesi kanun icabı ise de, taraflar toplu

iş sözleşmesinde bunun işveren tarafından karşılanacağını kararlaştırabilirler.

ÖZEL HAKEM KURULU KARARI

Hakemler

Prof. Dr. Turhan ESENER

Prof. Dr. Hicri FİŞEK

Av. Orhan APAYDIN

Kâtip Dr. Rüçhan IŞIK

Dâvacı : TEZ - BÜRO - İŞ Sendikası

Dâvalı: ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU Genel Müdürlüğü

K A R A R

1 — OLAY : Ordu Yardımlaşma Kurumu Genel Müdürlüğü ile Tez - Büro - İş Sendikası arasında 25.6.1964 tarihinden itibaren iki yıl süre ile yü-

GÖRÜŞMÜZ

— Devamı —

iptal edildiğine göre, grev veya lokavt kanunsuz mu sayılacaktır?

2 — Bölge Çalışma Müdürlüğünün ve Adliye Mahkemesinin kararlarına istinaden toplu iş sözleşmesi imzalanmış ise, bu sözleşmenin hukuki muteberiyeti meselesi nasıl halledilecektir?

3 — Ve nihayet, Adliye ve İdare Mahkemelelerinden hangisinin kararı lâzım-ül icra olacaktır.

Dâva konusu olayda, bu çeşit problemlerin bahis konusu olmaması, bu problemler üzerinde düşünmememiz için bir sebep teşkil edemez. Kanaatimizce, Danıştay kararının ortaya çıkardığı meseleler, kanundan değil, kanunun yanlış uygulanmasından hasıl olmaktadır. Zira kanun, Bölge Çalışma Müdürlüğünün kararlarına karşı itiraz mercisinin Adliye Mahkemesi olduğunu gayet açık olarak ifade etmektedir. Bu sebeple, Danıştay 8 nci Dairesinin içtihadının isabetli sayılamıyacağını kabul etmek gereklidir. Şöyle ki;

a) Bir uyumsuzluğu da halletse, Bölge Çalışma Müdürlüğünün kararlarının (İdari karar) niteliğinde bulunduğu şüphesizdir. Eğer 275 sayılı kanunun 11 nci maddesi bu kararı İş Mahkemelerinin denetimine bırakmasaydı, Danıştay bu kararları denetlemekle vazifeli olacaktı. Zira, Anayasamızın 114 nci maddesi hükmünce; «İdarenin hiçbir eylem ve işlemleri, hiçbir halde, yargı merci-

lerinin denetimi dışında bırakılamaz.» Ancak Bölge Çalışma Müdürlüklerinin 275 sayılı kanunun 11 nci maddesine göre yapılmış işlemleri, Adli Yargı Mercilerinin denetimine bırakıldığına göre, idari yargı mercilerinin bu konuda görevli bulunmadıkları hukukî bir gerçektir.

b) Danıştay, hukukî gerçeği kabul etmekle beraber, açılmış olan davanın 274 sayılı kanunun 9 ncu maddesine dayandırıldığı ve bu sebeple Danıştayın görevi içinde bulunduğunu ileri sürmektedir. 274 sayılı Sendikalar Kanununun 9 uncu maddesi ise, işçi sendikalarının kuruluş şartlarını düzenlemekte ve işkollarını esas almaktadır. İşkolları Yönetmeliği aleyhinde veya bu yönetmeliğin uygulanması ile ilgili işlemler aleyhinde açılacak davanın Danıştay'da görüleceği tabiidir. Anlaşıldığına göre, yönetmeliğini uygulanması ile ilgili işlemler, idare Mahkememizce Bölge Çalışma Müdürlüğünün toplu iş sözleşmesi yetkisine ilişkin kararlarına da teşmil edilmektedir. Halbuki, işkolları yönetmeliğinin uygulanması ile ilişkin kararlar, ancak 274 sayılı Sendikalar Kanunun uygulanması ve sendikaların hukukî varlıkları ile ilgili oldukları takdirde, Danıştay tarafından denetlenebilir. Toplu iş sözleşmesi yetkisi gibi, süreler ve itiraz mercileri bakımından kanunda ayrıca düzenlenen hususlarda, Danıştay'ın görevli olduğunu kabul etmek mümkün değildir.

Mesele, bir kanun değişikliği konusu olmadığına göre, gene uygulamada Yüksek Mahkemelerimizin içtihatları ile bir çözüm şekli bulacaktır.

rürlüğe girmek üzere akdedilmiş bulunan Toplu İş Sözleşmesinin tatbikat ve tefsirinden ihtilâf çıkmış ve bu hususda 18.10.1965 tarihli tutanak hazırlanmış (gelen evrak, s. 6), ve adı geçen sözleşmenin (gelen evrak, s. 7), 59 maddesi uyarınca taraflar hakemlerini seçmişler ve 3.12.1965 tarihinde bu hakemler de üçüncü hakemi seçtiklerinden (tutanak, s. 1), Hakem Kurulumuz teşekkül etmiştir. Dâvacı, 11.12.1965 tarihli dâva dilekçesini (gelen evrak, s. 5), Uyuşmazlık tutanağı ile birlikte heyetimize tevdi etmiştir. Dâvacı, dâva dilekçesinde Toplu İş Sözleşmesinin uygulanmasında, dâvalının bazı hükümleri haksız tefsir ederek vecibelerini yerine getirmemek suretiyle hak ihlâlinde bulunduğunu, bu vecibelerinin ifasına karar verilmesini istemiştir. Dâva dilekçesi, dâvalıya tebliğ edilmiş, dâvalının cevap süresi içerisinde vermiş olduğu cevabına da, dâvacı yine cevap süresi içinde cevabını vermiştir. (gelen evrak, s. 9, 10, 11) taraflar dâvalarını izah etmek için hevetimizce ilişik duruşma tutanaklarındaki tarihlerde (tutanak, 6, 9, 12), çağırılarak duruşma yapılmış ve tarafların iddia müdafaa ve delilleri dinlenmiştir.

II — DÂVALININ DÂVANIN AÇILIŞ ŞEKLİNE İTİRAZI VE BUNA İLİŞKİN KARAR :

Dâvalı, 15.11.1965 tarihli cevap lavihasında, dâvacının dâvasının bir tesbit dâvası olduğunu, halbuki hakem nezdinde tesbit dâvası açılmayacağını, ancak bir eda dâvası ikame edilebileceğini ve bu takdirde de usul hukuku yönünden müddeabihın dâva dilekçesinde belirtilmesi gerektiğini ileri sürmüştü ve dâvacı taleplerinin mesnedi bulunan müddeabihın açıklamasını istemiştir.

Hakem Heyetimiz, usul yönünden yapılan bu itirazı inceleyerek, aşağıda yazılı kararı oybirliği ile almıştır:

KARAR : Dâvanın açılış şekli, Toplu İş Sözleşmesinden çıkan hak ihtilâflarının halli için hakeme başvurma usulüne uygundur. Burada bahis konusu olan taraflar arasında başka başka şekillerde anlaşılan hükümlerin tefsir edilerek uygulanmasını sağlamaktır. Başka bir deyimle, bir ifa dâvası bahis konu sudur. Böyle bir dâvada, Toplu İş Sözleşmesi hükmünün tefsir edilerek yerine getirilmesi istenir. Toplu İş Sözleşmesinde kararlaştırılmış bulunan bir genel normun uygulanması bahis konusu olduğuna göre, ayrıca bir meblâğ gösterilmek suretiyle müddeabihın bu şekilde tayinine ihtiyaç ve zorunluluk yoktur. Bu bakımdan, hakem nezdinde tesbit dâvası açılıp açılmayacağı meselesini ayrıca hükme bağlamaya lüzum kalmamıştır.

III — UYUŞMAZLIK KONULARI VE BUNLARA İLİŞKİN KARARLAR:

A) Hazırlama ve Temizleme İşlerine İlişkin Uyuşmazlık ve Buna ait Karar :

1) Dâvacı, dilekçesinde Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesinin yanlış tefsir edilerek, 24. maddenin 2.

fıkrasında belirtilen müddetin fazla mesaiden addolunmayarak eksik ücret tahakkuk ettirildiğini ileri sürmüştü ve 25. maddedeki % 50 fazla mesai zammının 24. maddenin 2. fıkrasında öngörülen «hazırlama, tamamlama ve temizleme» işleri için yapılan bir saatlik süreye de uygulanmasını istemiştir. Dâvacıya göre, Sözleşmenin 25. maddesinde sözü edilen (hazırlama, tamamlama, temizleme işleri dahil) ibaresinden maksat, bu işler için de % 50 zam ödeneceğini göstermektedir.

Dâvalı ise, İş Müddetleri Nizamnamesinin 10. maddesinin «parekende ticaret işleri» için kabul ettiği haftalık 66 saatlik çalışma süresinin, Sözleşme ile haftada 48 saat üzerinden günde bir saat daha eklenmek suretiyle haftada 54 saate indirildiğini, böylece 24. maddenin 2. fıkrasında söz konusu edilen «hazırlama, tamamlama ve temizleme» işleri için ayrıca 25 maddede öngörülen % 50 zammın ödenmesine mahal olmadığını iddia etmiştir. Dâvalıya göre 25. maddede parantez içinde kullanılan (hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri dahil) ibaresinden maksat bu işler için, ayrıca % 50 zam ödenmiyeceğini açıklamaktır.

KARAR

Tarafların Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesi birinci cümlesinin tefsiri dolayısıyla ihtilâfa düştükleri anlaşılmıştır. Gerçekten bu iki madde Toplu İş Sözleşmesinde, aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

«Madde 24 - İşveren, kendisine bağlı bütün işverlerinde haftada 48 saat esasına ve isin icabına göre günlük çalışma saatlerini tarin ve tesbite yetkilidir.

Hazırlama, tamamlama, temizleme işleri için vukardaki mesai saatlerine günde 1 saati geçmemek üzere ilâve yapılır.»

«Madde 25 - 24. maddede belirtilen saatler dışındaki mesai (hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri dahil) fazla mesai addolunur ve ücreti % 50 zammı olarak ödenir.»

Hakem Kurulumuz bu iki hükmü, iş hukukunun genel prensiplerinin ışığı altında ve tatbikatı da göz önünde tutarak, incelemiş ve aşağıdaki sonuçlara varmıştır :

1. İşverenin bu ihtilâfın konusu ile ilişkin işverlerinde «parekende ticaret» ile iştigal ettiği taraflara kabul edilmektedir.

2. Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin birinci fıkrasında çalışma süresi haftada 48 saat olarak kabul edilmiştir. Böylece, İş Müddetleri Tüzüğü'nün 10. maddesi ile «parekende ticaret işleri için», öngörülmüş bulunan 66 saatlik süre, 48 saate indirilmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için haftada 48 saatlik çalışma süresine günde bir saati geçmemek üzere ilâve yapılacağı hükme bağlanmıştır. Gerçekten hazırlama, tamamlama veya temizleme işlerine ilişkin 2/2739 sayı ve 2.1.1943 tarihli tüzüğün 2. madde.

sine göre de «..... asıl işe ait olmak üzere tesbit edilmiş bulunan günlük çalışma müddetlerine ilâve olarak, bu müddetlerin başlama saatlerinden önce veya bitme saatlerinden sonra, günde en çok iki saat daha, işçinin çalıştırılabilmesi mümkündür. Bu hükümden de anlaşılacağı gibi, günlük çalışma saatinin tesbitinden sonra «hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri» için tüzükte öngörülen iki saatlik süre, Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasıyla 1 saate indirilmiştir.

3. Hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için ilâve edilen 1 saatlik çalışma süresi için % 25 zam verileceği aynı tüzüğün 12. maddesi hükmü icabından bulunmakla beraber, bu noktada her hangi bir talep veya iddia ileri sürülmediği, bu hususun, Toplu İş Sözleşmesinin doğrudan doğruya uygulanmasıyla ilgili bulunmayıp adı geçen Tüzüğün uygulanmasını ilişkin olduğu cihetle, Hakem Heyetimizce karara bağlanmıştır.

4. Uyuşmazlığın en önemli noktasını Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bir saatlik ilâvenin, fazla mesai olup olmadığına tesbit edebilmek hususu teşkil eder.

Türk İş Hukukunda hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için ilâve olarak yaptırılan çalışmanın hukuki niteliğinin teknik anlamda fazla mesai olup olmadığı hususu tartışılabilir. Hakem Heyetimiz bu tartışmaya girmeksizin, ihtilâfı toplu iş sözleşmesi yönünden ve sadece bu açıdan çözmek zorundadır. Ancak hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için eklenen çalışma süresinin hukuki niteliğinin tesbitine girmeksizin dahi, tarafların toplu iş sözleşmesinde bu süreyi teknik manasıyla fazla süreli çalışma olarak kararlaştırıp kararlaştırmayacakları problemi karşımıza çıkmaktadır. Taraflar toplu iş sözleşmesinde açık veya zımni bir şekilde bir saatlik ek sürenin fazla mesai addedilerek % 50 zam verileceğini kabul etmişlerse bunu şu sebeplerle muteber addetmek icabeder:

a) İş mevzuatının fazla mesai ile ilgili hükümleri esas itibarıyla işçinin korunmasını öngören hükümlerdir. Bu hükümlerden, kanun koyucunun maksadı, işçilerin mevzuatta belirtilmiş sürelerin dışında çalıştırılmalarına mani olmaktır. İş Kanununun 37. maddesinde belirtilen sebeplerin gerçekleşmiş olması halinde veya fiilen işçilerin çalıştırılmış olmaları halinde fazla mesaiye ilişkin hükümler uygulanır. Nitekim, TBMM'nin 11.11.1953 tarihli ve 255 sayılı tefsir kararında da «Kanunda başkaca sarahat bulunan ahval müstesna olmak üzere haftada 48 saatlik normal mesainin dışındaki hukukî ve fiili her türlü mesai, fazla mesai olup işçiyede bu sebeple fazla mesai ödenmesi icabeder.» denilmektedir. Şu hale göre Yargıtay'ın 27.5.1958 tarih ve E.15/K.5. sayılı İçtihadı Birleştirme kararı da gözönünde tutularak haftada 48 saatin dışında kalan mesainin, fazla mesai olarak kabul edilmesi gerekir. Bu du-

rumda ortaya çıkan, İş Müddetleri tüzüğünün 10 maddesinde belli işler için öngörülen 66 saatlik çalışma süresinin, kanuna uygun olup olmadığı meselesi üzerindeki tartışma da Hakem Heyetinin inceleme konusu dışında bırakılmıştır.

Bu muhakeme tarzının tabii sonucu, Toplu İş Sözleşmesinde tarafların 48 saatlik çalışma süresinin dışında kalan herhangi bir çalışmayı fazla mesai olarak tavsif edebilmelerinde hukuki bir sakınca olmağandır. Bu durum karşısında yapılacak iş, Toplu İş Sözleşmesinin «fazla mesai» kenar başlığını taşıyan 25. maddesi hükmünü tefsir ederek tarafların 24. maddenin ikinci fıkrasında öngörülen 1 saatlik ilâve çalışma süresini, fazla mesai addederek % 50 zamlı ücret ödenmesini kabul edip etmedikleri hususunun tesbitine inhisar eder.

Eğer taraflar bir saatlik ek çalışma süresi içinde % 50 zam verileceğini kabul etmişlerse, kararımızda yukarıda (3) numaralı bendinde bahis konusu edilmiş olan ve incelememiz dışında bırakılmış bulunan % 25 zamlı ödemenin 0/0 50 zamlı ödeme ve çıkarıldığı hususunda mutabakata vardıklarını kabul etmek icabeder.

Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesinde «24. maddede belirtilen saatler dışında ki mesai (hazırlama, tamamlama, temizleme işleri dahil) fazla mesai addolunur ve ücreti % 50 zamlı olarak ödenir», denilmektedir. Bu maddenin yazılışı ve dolayısı ile tefsiri ciddi güçlüklerle yol açacak niteliktedir. Hakem Heyetimiz bu maddenin tefsirinde yukarıda sayılan ve tatbikatın bugünkü eğilimine uygun olan haftada 48 saat ve günlük 8, Cumartesi günü saat birde tatil yapılması halinde 9 saatin dışında kalan fazla çalışmanın, fazla mesaiden olduğu telâkkisiyle yine, yukarıda zikredilen İçtihadı Birleştirme Kararında da bahsedildiği gibi «İş Hukuku Hükümlerinin tefsirinde tereddüd halinde işçinin lehine olan hal şeklinin kabul edilmesi İş Hukukunun ana kaidelerindendir.» prensibini gözönünde tutmak zorundadır. 25 maddede «..... saatler dışındaki mesai (hazırlama, tamamlama, temizleme işleri dahil) fazla mesai addolunur.» cümlesinden hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinin, fazla mesai olarak kararlaştırıldığı sonucu çıkmaktadır. Bu esaslar karşısında Hakem Heyetimiz 24. maddenin ikinci fıkrasında adı geçen bir saatlik çalışma, haftalık 48 saatlik çalışma süresini ve Cumartesi günleri 13.00'de kapanmayan yerlerde günde 8 ve kapanan yerlerde ise 9 saati aştığı takdirde fazla mesai addolunarak ücretin 0/0 50 zamlı ödenmesi icapettiği kanaatine varmıştır.

B) Eksik Tahakkuk ettirilen Fazla Mesai Ücretlerine İlişkin Uyuşmazlık ve Buna Ait Karar :

1. Dâvacı, dilekçesinde, fazla mesai ücretinin Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesi gereğince % 50 zamlı olarak ödenmesi icapettiğini iddia etmiştir. Toplu İş Sözleşmesinin 24. ve 25. maddelerine göre, haftalık 48 saati aşan mesaiye % 50 zamlı ücret ödenir. Esasen İş Kanununun amir hükümlerine göre,

günd 8 saati aşan ve Cumartesi günleri 13.00 de kapanmayan işyerlerinde günde 8. kapanan işyerlerinde ise günde 9 saati aşan mesai fazla mesai addedileceğinden, Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesinde öngörülen fazla mesainin % 50 zamlı ödenmesi icap eder.

2. Dâva dilekçesinin 2. sayfasındaki (3) ve (b) bendleri, 17 Ocak 1966 saat 17.00 de yapılan duruşmada, dâvacı vekilinin muvafakatı ile, ayn mahiyette görüldüğünden birleştirilmesine karar verildi. Genel tatillerle, hafta tatilinde yaptırılan fazla mesai ücretinin % 100 zamlı olarak ödenmesi Toplu İş Sözleşmesi icabındandır.

Gerçekten Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesinin sonuncu cümlesine göre «genel tatil günlerinde hafta tatilinde çalıştırıldığı takdirde bu günlere ait ücret aylık ücretle birlikte ödenir. «Bu hükme göre Toplu İş Sözleşmesinde taraflar ücretin aylık olarak ödenmesini kararlaştırdıklarına göre Hakem Kurulumuz tarafından talep edilen ve incelenen Ordu Yardımlaşma Kurumu Personel Tüzüğü'nün hükümlerinden de, ücretlerin kadro karşılığı aylık olarak ödendiği kati olarak anlaşılmıştır. Bu hale göre, taraflar aksini kararlaştırmamış olduklarından dolayı, «yani hafta tatili ve genel tatil ücretinin aylık ücrete dahil bulunduğu sarahaten yazılmamış olduğundan» genel tatil ve hafta tatilinde yapılan çalışmaların ücretinin, aylık ücretten tamamen müstakil olarak ve ayrıca günlük ücretin % 100 zammı ile ödenmesi icabeder.

Kaldığı aylık ödemelerde, pazar günü çalıştırıldığı takdirde tatil günlerine ait ücretin ayrıca ödeneceği 5837 Sayılı Kanunun 8. maddesi hükmünün iktisasından olup, bu ücretin % 100 zamlı ödeneceği Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesinin ikinci cümlesi ile kararlaştırılmıştır. Binaenaleyh, bu durumdaki işçilere verilecek ücretin günlük ücretlerinin tesbit edilerek buna % 100 zam ilâvesiyle ödenmesine Hakem Heyetimiz karar vermiştir.

3. Dâvacı, aynı oturumda, dâvacı vekilinin muvafakatı ile dâva dilekçesinin 2. sayfasındaki (f) ve (e) bentlerindeki taleplerinin (c) bendindeki taleple aynı mahiyette görüldüğünden birleştirilmesine ve bu bentlerdeki taleplerin açıklığa kavuşturulması için (c) bendinde kullanılmış olan «hafta içinde bir güne tesadüf eden» ibaresinin çıkarılmasına karar verildi. Şu hale göre dâvacı, genel tatil günü fazla mesai yaptırılırsa, fazla mesai ücretinin, % 100 tatil günü çalışma zammı ve % 100 fazla mesai zammı ilâve edilerek ödenmesini istemektedir.

KARAR

Toplu İş Sözleşmesinin 25. maddesi hükmüne göre, genel tatil günlerinde ve hafta tatili günlerinde çalışıldığı takdirde, bu günlere ait ücretin % 100 zamlı olarak ödenmesini amirdir. Bu ücretin nasıl hesaplanacağı yukarıda (2) numarada

gösterilmiştir. Eğer işçi, genel veya hafta tatili gününde, normal mesai süresinin dışında fazla mesai yapmışsa, bunun tatil gününde % 100 zamlı olarak ödenen ücretin saat başına isabet eden kısmının % 50 zamlı olarak ödenmesi icabedeceğine, Hakem Kurulumuz karar vermiştir.

Bu çözüm yolu, kanuni hafta tatilinde çalıştırılıpda müteakip bir günde izin verilmediği takdirde, haftalık normal 48 saatlik çalışmanın üzerinde hasıl olan fazla mesaiye de uygulanır. Bu noktada Hakem Heyetimiz, hafta tatili yapılmayarak işçinin süresiz 7 gün çalıştırılmasının, yürürlükte bulunan mevzuatımıza aykırı olduğuna işaret eder. Yukarıdaki görüş tarzı kanuni değil, ancak fiili bir durumu kapsar.

4. Dâvacı, dâva dilekçesinin 2. sayfasının (d) bendinde «İşçi Kanuni hafta tatilinde çalıştırıldığı takdirde müteakip bir günde izin verilse dahi, hafta tatili ücretinin % 100 zamlı olarak» ödenmesini istemektedir.

Hakem Heyetimiz, bu problemde şu sonuca varmıştır: İşçilerin kanuni hafta tatili gününde çalıştırılmaları halinde, bu güne ait ücret, günlük ücretin % 100 zam ilâvesiyle ödenecektir; esasen bu husus yukarıda hükme bağlanmıştır.

C) İkramiyeden Sigorta Primi Kesilmesine İlişkin Uyuşmazlık ve Buna Ait Karar :

Dâvacı Sendika, dâva dilekçesinin (C) bendinde 1965 yılında verilecek ikramiyelerden, vergi ve tasarruf bonusu hariç hangi nam altında olursa olsun kesinti yapamayacağı halde, 1965 yılı ikramiyelerinden Kurum'un sigorta primi kesmek suretiyle hak ihlalinde bulunduğu iddiası ileri sürülmüştür.

Davalı iki sebeple iddiayı kabul etmemektedir:

a. Prim kesilmesi 6917 sayılı kanunla değişik 4772 Sayılı Kanunun 5. maddesi iktisasındandır.

b. Dâvacı ile esasen bu hususda, yani ikramiyelerden sigorta primi kesileceği hususunda sözlü muatabakata varılmıştır.

İddia ve müdafaayı inceleyen Hakem Kurulumuz aşağıdaki sonuca varmıştır: İkramiyelerden sigorta primi kesilmesi kanun icabı ise de (506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77/b maddesi de aynı hükmü ihtiva etmektedir), taraflar Toplu İş Sözleşmesinde bunun işveren tarafından karşılanacağını kararlaştırabilirler. Böyle bir durumda Kanun amir hükümlerinin ihlâl edilmesi bahis konusu olmaz. Önemli olan sigorta primlerinin yatırılmasıdır. Fakat iç münasebet bakımından bunun şartlarını tayin edebilirler. Bundan dolayıdır ki, ikramiyelerin ödenmesine ilişkin olan hükümler nisbi amir hüküm karakterini taşır. (Prof. Dr. Turhan ESENER Toplu İş Sözleşmesi, İstanbul 1964, sh. 71). Bu duruma göre yapılacak iş, taraflar arasındaki Toplu İş Sözleşmesinin 37. maddesini incelemektir. Bu madde aynen şöyle kaleme alınmıştır: «Verilecek ikramiyeler.

den vergi ve tasarruf bonusu hariç, her ne nam altında olursa olsun hiç bir kesinti yapılamaz». Bu maddenin açık ifadesinden de anlaşılacağı gibi verilecek ikramiyelerden madde tahdidi surette sayılmış olan kesinti hallerinden başka sigorta primi adı altında olsa dahi her hangi bir kesinti yapılamaz ve sigorta primleri böyle bir durumda işveren tarafından karşılansınır.

Yukarıda açıklanan gerekçeye göre böyle bir tefsir tarzı kanunun amir hükümlerine aykırı değildir.

Dâvalının «Toplu İş Sözleşmesinin müzakeresi sırasında o tarihte verilmekte olan ikramiyelerden kanunen kesinti yapılması lâzım gelirken zuhulen prim kesilmemiş olması sebebiyle Toplu İş Sözleşmesinde primlerin söz konusu edilmediği», hususundaki iddiasının hukuki bir kıymeti olamaz. Bir durumun zuhulen yanlısı takdir edilerek mukavelede nazırı dikkate alınmamış olması o kimseyi sorumlu hukdan kurtaramaz. Bu bakımdan da Toplu İş Sözleşmesinin 31. maddesi hükmünün aynen uygulanması icabeder.

Dâvalının bu hususta evvelce dâvacı ile sözü mutabakata vardığı iddiasına gelince: Toplu İş Sözleşmesi sözlü şekilde değiştirilemez. 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 2. maddesine göre de bir toplu iş sözleşmesini tadilinin yazılı şekilde olması icabeder. Şu halde taraflar arasında bu hususta sözlü mutabakatın mevcut olup, olmaması hukuki bakımdan herhangi bir değişiklik meydana getirmez.

Bu sebeplere binaen dâvacının isteminin kabul edilmesine karar verilmiştir.

D) Kuruma Ait Gayrimenkullerde Çalışan Personele Yemek Ücreti Verilmesine İlişkin Uyuşmazlık ve Buna Ait Karar :

Dâvacı, dilekçesinde, dâvalının gayrimenkullerinde çalışan işçilere yemek veya yemek ücreti verilmesi gerektiği halde bu vecibesini yerine getirmediğini iddia etmiştir. Dâvalı Kurum ise, Toplu İş Sözleşmesinin 39. maddesinin açıklığı karşısında böyle bir iddianın dâvacı tarafından bir hak şeklinde ileri sürülemeyeceği noktası üzerinde ısrar etmiştir.

Hakem Heyetimiz, yapmış olduğu incelemelerde her şeyden evvel Toplu İş Sözleşmesinin 39. maddesi hükmünü ele almıştır. Bu maddeye göre «İşveren, Ankara'da işverene bağlı işyerlerinde yemek mevzuunda tatbik edilen mevzuatı aynen tatbik devam eder. Ankara ve Ankara dışındaki Ordu Pazarlarında çalışan işçilere günlük yemek ücreti olarak 250 kuruş vermeyi kabul eder.» Bu hükmünden, ancak Ankara ve Ankara dışındaki Ordu Pazarlarında çalışan işçilere 250 kuruş yemek ücreti verilmesi icabettiği anlaşılmaktadır. Bunlar dışında çalışan işçilere yemek ücreti olarak 25 kuruş ücret verilmesi, Toplu İş Sözleşmesinin 39. maddesinin açık ibareleri karşı-

sında mümkün değildir. Buna karşılık Ordu Pazarlarında çalışan işçilerin dışında kalıpta Ankara'da işverene bağlı işyerlerinde çalışan işçiler yemek konusunda tatbik edilen ve yemek konusu mevzuatı şeklinde adlandırılmış ve Yönetim Kurulu kararı ile alınmış bulunan sistemden istifade edeceklerdir. (gel. ev. s. 16). Başka terimle, Genel Müdürlük, işyerinde ücretlerine göre hesaplanmış tenzilâtli yemek verme sistemini, gayrimenkullerde çalışıpda Kurumda yemek yemek isteyen işçilere aynen uygulanmalıdır.

KARARIN SONUCU

Hakem Kurulumuzca, Dâvacının taleplerinden, kararım,

1) A bendinde açıklandığı üzere, hazırlama, tamamlama, temizleme işleri için yapılan mesai karşılığı ücretlerin % 50 zamlı ödenmesi icabettiği hakkındaki talebin kabulüne, hakemlerden Prof. Dr. H. Fişekin muhalefetiyle ve çoğunlukla,

2) B bendinde açıklandığı üzere, eksik tahakkuk ettirilen fazla mesai ücretleri hakkındaki talebin kısmen kabulüne, kısmen reddine oybirliği ile,

3) C bendinde açıklandığı üzere, verilecek ikramiyelerden sigorta primi kesilmemesi hakkındaki talebin kabulüne oybirliği ile,

4) D bendinde açıklandığı üzere, Kuruma ait gayrimenkullerde çalışan personele yemek ücreti verilmesi hakkındaki talebin reddine oybirliği ile,

Temyiz yolu açık olmak üzere 5.2.1966 tarihinde karar verildi.

Prof. Hicri Fişek'in Muhalefet Şerhi

Kararın 3 - 6. sayfaları arasında yer almış olan ve Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasında söz konusu edilen bir saatlik çalışma müddetinin fazla mesai addedilmesi gerektiği hakkındaki karara iştirak etmiyorum. Bu husustaki kanaatlerimizi şöylece özetlemek mümkündür :

1. Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasındaki bir saatlik mesainin «fazla mesai» addi mevzuat bakımından mümkün değildir. Zira :

1 İş Kanununun «İşin Tanzimi» başlığını taşıyan İkinci Fashın'da dâva ile ilgili hükümlerine göre,

a) Genel bakımdan iş müddeti haftada 48 saat tir (İş K. md. 35)

b) Bu hükmün dışarısında kalınarak, günlük çalışma müddetlerini muvakkat zamanlar için haftada 48 saati aşacak şekilde arttırmaya imkân vardır ve bu hal İş Kanunundaki esaslara göre bir Tüzük ile yapılır (İş K., md. 37)

c) İş Kanununun «İşin Tanzimi» ne ait hükümlerinden hangisinin «hazırlama veya tamamlama yahut temizleme işlerinde çalışan işçilere» tatbik edilmeyeceği yahut «ne gibi değişik şartlar ve usuller ittihaz olunacağı» bir tüzükle tesbit olunur (İş. K. md. 47)

2. Bu hükümlere istinaden çıkarılan Tüzüklere göre ise durum şöyledir:

a) İş müddetleri Nizamnamesinin 8. maddesine göre «Hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinde.. çalışan işçiler hakkında (Hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri ile aralı işler Nizamnamesinde) yazılı iş müddetleri tatbik olunur.»

b) Fazla saatlerde çalışma nizamnamesi, İş Kanununu yukarıda temas edilen 47. maddesi hükmü karşısında hazırlama, tamamlama ve temizleme müddetlerinin fazla mesai addine imkân olmadığı cihetle, hazırlama, tamamlama ve temizleme müddetlerine ilişkin bir hüküm getirmemiştir.

c) Hazırlama, tamamlama veya temizleme işlerini tanzim eden tüzük ise «asıl işe ait olmak üzere tesbit edilmiş bulunan günlük çalışma müddetlerine ilâve olarak» günde en çok iki saat daha çalışılmayı imkân dahiline sokmuştur.

d) İş Müddetleri Nizamnamesinin 11. maddesi «Parekende ticaret işlerinde... en çok günde (11) saat üzerinden haftada (66) saat» çalışmanın mümkün olduğunu tesbit etmiştir.

Bu hükümler karşısında, hazırlık tamamlama ve temizleme işlerinde geçen siirevi mevzuat bakımından fazla mesai addetmeğe imkân yoktur neticesine vardık

Bu neticenin TBMM nin 11.11.1953 gün ve 255 sayılı tefsir kararına aykırılığını düşünmeğe de imkân yoktur. Bîlâkis mücerret «haftada 48 saati aşan çalışma, hukuki olsun fiili olsun, fazla mesai addolunur», düşüncesi tefsir kararına aykırı olur. Tefsir kararında «kanunda başkaca sarahat mevcut ahval müstesna» denilmek sureti ile haftada 48 saatten fazla çalışmaların bir kısmının fazla mesai addolunmayacağı kabul edilmiştir. Yukarıda kanun ve tüzüklerden yaptığımız iktibaslar kanunumuzun tefsir kararının şümülü dışında kaldığını gösterir. Yargıtay, 66 saatlik mesainin fazla mesai addi gerektiği hususundaki bir dâva dolayısı ile, tefsir kararının nizamnamelerdeki müddetleri değiştirmeye yönelmediğini hükme bağlamıştır (9. H.D. 27.12.1963 E. 963/2001, K. 2070)

II. Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasındaki bir saatlik mesainin tarafların iradesi ile «fazla mesai» addi mümkün değildir. Zira,

1. Yukarıda (I) No. lu bentdeki açıklamalar, «fazla mesai» addolunacak çalışmaları göstermiştir. Fazla mesainin, İş Kanununun 37. ve fazla saatlerle çalışma Nizamnamesinin 1. maddesindeki sebeplerle yapılmasına müsaade edilmiş olan çalışmadır ve fazla mesainin gayesi Kanunda belirtilmiştir. Fazla mesaiye ait hükümlerin gayesi, sadece işçilerin himayesi değildir. Öyle olsaydı, fazla mesai men edilirdi. Halbuki önce, Kanunun belirttiği gayelere varmak için mevzuatın tesbit ettiği muhtelif çalışma saatlerinin dışına çıkılması öngörülmüş ondan son-

ra işçinin korunması ile ve ücreti ile ilgili hususlar hükme bağlanmıştır. Binaenaleyh tarafların kanun ve tüzüklerle tesbit edilmiş olan çalışma dışındaki mesaiyi, meselâ kanun ve tüzüklerde kendine has hükümleri bulunan hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerini, fazla mesai addetmeleri mümkün değildir. İş Kanununun 37. maddesindeki ve ilgili tüzükteki şartlar mevcut olmadıkça, tarafların beyanları ile her hangi bir çalışma, fazla mesai haline gelemmez. Binaenaleyh hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinde geçen zaman, taraflar isteseler bile, fazla mesai addolunup mevzuatın fazla mesai hakkındaki hükümlerine tabi tutulamazlar.

Taraflar olsa olsa muhtelif hükümlerle tesbit edilmiş belirli saatler dışındaki çalışmalara ödenecek ücretin —fazla mesai gibi,— ödemeye tâbi tutulacağını tesbit edebilirler, ki elimizdeki Toplu İş Sözleşmesinde böyle bir işin yapıldığına gösteren bir emare mevcut değildir.

III. Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre de, hazırlama, tamamlama ve temizleme çalışmalarının fazla mesai addedildiğini kabule imkân yoktur.

Bir an için hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinde geçen zamanın fazla mesai addedileceği kabul olursa dahi, uyumsuzluk konusu olan Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen bir saatlik hazırlama, tamamlama ve temizleme çalışmasının taraflarca fazla mesai addedildiği veya bu mesaiye ait ücretin, fazla mesai ücreti seviyesine yükseltildiğini kabule imkân yoktur. Zira:

1. Toplu İş Sözleşmesinin 24. maddesinde «Çalışma Müddetleri» ve 25. maddesinde «Fazla Mesai» başlıkları kullanılarak, bu başlıkların ilişkin olduğu hususların tanzimine gayret edilmiştir.

2. 24. madde, ilk fıkrasında haftada 48 saat esasını kabul etmiş, ikinci fıkrasında ise hazırlama, tamamlama ve temizleme işleri için bu müddete günde bir saat eklenmiş, yani haftada $48 + 6 = 54$ saate kadar çalışılabileceğini hükme bağlamıştır.

3. 25. madde, 24. maddede tanzim edilmiş olanlardan başka meselilleri başlığının gösterdiği gibi, «fazla mesai» yi düzenlemeye yönelmiş ve 24. madde dışındaki çalışmalarla ilgili hükümleri tesbit etmiştir.

4. 25. maddeye göre «24. maddede belirtilen saatler dışındaki mesai» yani

a) Haftada 48 saat (Toplu İş Söz., md. 24/1),

b) Günde 1 saatlik hazırlama, tamamlama ve temizleme çalışması (Toplu İş Söz., md. 24/2), dışındaki mesai «fazla mesai» addolunacaktır.

5. 25. maddenin birinci cümlesinde parantez içindeki kısmın tereddüde yol açtığını kabule imkân yoktur. Zira parantez içindeki ibareler, esas cümlemin açıklanması için kullanılır. Fevziye Abdullah Tansel'in «iyi ve doğru yazma usulleri» adlı eserinin birinci cildinin 91 - 93, sayfaları parantezin kullanılması ile ilgili sekiz halî tesbit etmiştir. Bu sekiz halden, 25.

maddedeki duruma tekabül eden hal şöyle izah edilmektedir. «Cümle dahilinde veya sonunda; esas cümle ile alâkalı izahları parantez içine alırız». Açıklama ancak söylenmiş bir husus için olur. Binaenaleyh parantez içindeki ibare, kendisinden sonra gelen, yâni henüz söylenmemiş hususları değil kendisinden evvel söylenmiş hususları açıklayabilir. Bu bakımdan 25. maddenin parantez içindeki kısmı kendisinden evvelki «24. maddede belirtilen saatler dışındaki mesai» ibaresine, hazırlama, tamamlama ve temizleme işlerinin dahil olduğunu ifade için konulmuştur. Tereddüde yol açacak bir hal olmadığı cihetle «tereddüt halinde işçi lehine hareket» prensibinin uygulanmasına imkân olmadığı kanısındayım.

Yukarıda arzedilen sebepler dolayısıyla, Toplu İş Sözleşmesinin sarih hükümleri hilâfına bir neticeye varıp, 24. maddenin ikinci fıkrasındaki çalışmanın, fazla mesai addedilmesine ve ona göre muamele görmesine imkân olmadığı ve binnetice dâvacının bu yoldaki taleplerinin reddedilmesi gerektiği kanısındayım.

Not: Karar, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi tarafından tasdik edilmiştir.

*

ÜCRET VE İŞİN DÜZENLENMESİ

Aşağıdaki kararla ilgili kanun hükümleri ve konular :

1 — 7467 sayılı kanun m. 3 «Bu kanun gereğince yıllık ücretli izine hak kazanmak için, işçi veya müstahdemlerin, işyerine girdiği tarihten itibaren bir yıl çalışmış bulunması şarttır.»

2 — İş kanunu tasarısının Cumhuriyet Senatosu tarafından kabul edilen 49 uncu maddesi (fıkra 1): Bu kanun kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçilerden işyerine girdiği tarihten başlayarak, deneme süresi de içinde olmak üzere en az bir yıl çalışmış olanlara ilerdeki maddelerde gösterilen esaslara göre hazırlanmak üzere aşağıdaki süreler kadar yıllık ücretli izin verilir.»

3 — İşyerine muvakkat kaydile alınmış fakat yıllardan beri arka arkaya yapılan mukavelelerle çalışan işçilerin de (Tekelin Tütün İşçileri dahil) ihbar, kıdem tazminatları ile yıllık ücretli izin haklarından faydalanmaları gerekir.

Yargıtay kararı

«İş Sözleşmeleri bir yıldan az süreli de olsa, yeni sözleşmelerle işin sürekli ve devamlı olarak sürdüğü gözönünde tutularak, İşçinin yıllık ücretli izin hakkından istifade ettirilmesi gerekir. Yargıtay 9. Hukuk D. E. 9159, K. 9130; 12.11.1965»

Dâva : Dâvacı Avukatı müvekkilinin dâvalıya ait işyerinde çalışmakta iken ihbar önellerine uyulmadan işine son verildiği, çalıştığı süreye ilişkin yıllık ücretli izin hakları ile ihbar ve kıdem tazminatının ödenmediği sözü ile bunlara ilişkin alacağın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Cevap : Dâvalı avukatı dâvacının geçici işçi olduğunu ayrı ayrı çalışmaların üç yılda 936 günü geçmediğini ileri sürerek ihbar ve kıdem tazminatına hakkı olmadığına ve 7467 sayılı yasadaki yararlanamayacağından yıllık izin ücretine ilişkin bir hak da isteyemeyeceğine söz ederek dâvanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Karar : Dosya müdiresiyle dâvacının sadece ihbar tazminatına hakkı olduğu gerçekleşmiş olduğundan, 305 lira 76 kuruş tutan ihbar tazminatının dâvalıdan anarak dâvacıya ödenmesine, kıdem tazminatıyla yıllık izin ücretine ilişkin isteğin subuta ermediğinden REDDİNE karar verildiğine ilişkindir.

VARGITAY KARARI

Dâvanın konusu, yıllık ücretli izin kanunundan yararlanması gerekli bir işçi niteliğinde bulunduğu halde işe girdiği tarihten başlayarak 1962 yılı Eylül ayına kadar süren devreye ilişkin ücretli izin hakları verilmediğinden bu hakları ile ihbar ve kıdem tazminatının ödetilmesi isteğine ilişkindir.

1 — 7467 sayılı kanunun üçüncü maddesi hükmüne göre bu kanun gereğince yıllık ücretli izine hak kazanmak için işçi ve müstahdemlerin işyerine girdiği tarihten başlayarak bir yıl çalışmış bulunması şarttır. Dâvacının, dâvalının işyerine 11/6/1959 tarihinde girdiği ve işten çıkarıldığı 31/8/1962 tarihine kadar sürekli ve devamlı olarak çalıştığı bilirkşi ra-

porundaki yazılardan anlaşılmaktadır. Hernekadar dosyada bulunan iş sözleşmelerinden, dâvacı işçi ile süresi belli iş sözleşmesi yapıldığı anlaşılmakta ise de, ilk sözleşmenin sona ermesinden itibaren yeni iş sözleşmeleri ile iş süresinin işten çıkarılma tarihin kadar sürdüğü görülmektedir. Bu durumda, iş sözleşmelerinin belli süreleri kapsayacak şekilde düzenlenmiş olmasına rağmen, işin sürekli ve devamlı olarak sürdüğü gözönünde tutulduğu takdirde, az önce bildirilen maddedeki yararlanmak şartının gerçekleşmiş sayılması gerekir. O halde, aynı maddenin son fıkrasında yer alan mevsimlik işlerde kampanya işlerinde çalışanların yıllık izinler yararlanmayacağına ilişkin hüküm bu olayda uygulanamaz MAHKEMENİN bu yönleri gözönünde tutmayarak dâvayı reddetmeyi yasaya aykırı ve dâvacının bu yönü hedef tutan itirazları yerindedir.

2 — Yapılan soruşturmaya, incelenen delillere ve kararın dayandığı egrektirici sebeblere göre dâvacının bütün temyiz itirazları ile dâvacının diğer itirazları yersizdir.

Sonuç : Temyiz edilen kararın birinci bentte gösterilen sebepten bozulmasına oy birliği ile karar verildi.

ÜCRET ve İŞİN DÜZENLENMESİ

Yargıtay kararı

«1 — Hizmet akdini işveren tarafından feshi halinde, feshin kıdem ve ihbar tazminatı ile sorunlu tutulmayan bir nedenle bozulduğunu ispat işverene düşer. (İş Kanunu tasarısının Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu tarafından kabul edilen metninde aynı prensip kabul edilmiştir).

II — Haftada 48 saati aşan çalışmada fazla çalışmadır. Haftanın 7 günü fasılasız çalışma halinde, fazla çalışılan güne

ait ücret zamlı olarak ödenir (İş Kanunu Tasarısında aynı esas)

Yargıtay 9 H.D., 15.11.1965, E. 8267 K. 9196»

YARGITAY KARARI

1 — İş Sözleşmesinin ihbar önellerine uyulmaksızın bozulduğu taraflar arasında uyuşmazlık konusu değildir. Sözleşme ihbar önellerine uyulmaksızın bozulmuş olmasına göre, bozmanın kıdem ve ihbar tazminatı ile sorumlu tutulması gerektirmeyen bir nedenle bozulduğunu ispat işverene düşer, işveren sözleşmenin işi dâvacının terk etmesi sebebiyle bozulduğunu ileri sürmüştü, mahkeme bu iddia ve savunmanın sabit olmadığını kabul etmiştir. O halde, işçi yararına ihbar ve kıdem tazminatı hükmolunmak gerekir.

2 — Dâvacının fazla saatlerle çalışması karşılığındaki isteği, mahkemece kantarcılık sürekli iş olmadığı ve günde 12 saat çalışabileceği düşüncesiyle reddolunmuştur. Kantarcılık aralı iş olarak kabul edildiği takdirde dahi iş kanunun 47. maddesinin aralı işlere ilişkin 2. fıkrası 1/6/1959 gün ve 7284 sayılı kanunla kaldırılmış olmasına göre sözü edilen sonra yapılan günlük 8 saati aşan çalışma fazla çalışma kabul edilerek zamlı ödenmek gerektir. Bundan başka yine İş Kanununun 35. maddesi hükmünce haftada 48 saati aşan çalışma da fazla çalışmadır. Dâvacının haftanın 7 günü çalıştığı, kendisine çalışılan hafta tatili günleri için ücret ödenmesine karar verilmekle mahkemece dahi kabul edilmiş olmasına göre bu günlere ilişkin çalışmanın tamamının fazla çalışma kabul edilerek ücretlerinin zamlı ödenmesi de gerektir.

3 — Dâvacı bir iş karşılığı olmaksızın kendisine verilmesi gereken hafta ve genel tatil paralarının ödetilmesini de istemiştir. Dâvacı 5837 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra ve fakat bu kanunu değiştiren ve 8/6/1956 gününde yürürlüğe giren 6734 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce işe girmiş olmasına göre 4/7/1960 ve 2/17 sayılı içtihadı birleştirme kararı uyarınca 8/6/1956 gününden sonraki süreler için şartları gerçekleştiği takdirde çalışılmayan hafta tatili günleri için yarım gündeliğe hükmetmek gerekirken bu kalem istek hakkında da gereksiz red kararı verilmesi usule ve yasaya aykırıdır.

4 — Çalışılan tatil günleri için hükmedilen miktar yanlış hesaba dayanmakta ise de, bu konuda tarafların temyizi olmadığından ayrıca bozma sebebi sayılmamıştır.

Sonuç : Temyiz olunan kararın 1. ve 3. bentlerinde gösterilen sebeplerden ötürü işçi Halil Yüksel yararına bozulmasına»

ÜCRET ve İŞİN DÜZENLENMESİ

ÖZEL HAKEM SIFATIYLA KARAR VERMEYE YETKİLİ İSTANBUL İL HAKEM KURULU KARARI

«Ücretlerinde kesinti yapılmayan, Emekli Sandığı ile ilgilendirilmiş bilumum personele aylık maktu ücretli işçi sayılmaları itibarıyla 4.7.1960 gün ve 2/17 sayılı tevhidi içtihat kararına uygun olarak,

Bunun dışında kalan ve rahatsızlanmaları halinde ücretlerinde kesinti yapıldığı için maktu aylıklı işçi sayılmaları kanunen mümkün olmayan ve aylıklarını ve ücretlerini aydan aya veya yevmiye esasından olan bilumum sigortalı personele 6734 sayılı kanunla muaddel 5837 sayılı kanunun 7 nci maddesi ve toplu iş sözleşmesi gereğince, hiçbir iş karşılığı olmaksızın ayrıca bir gündelikleri tutarında hafta tatili ve genel tatil günleri için ücret ödenmesi gerekir.»

Davacı : Türkiye Liman ve Kara Tahmil . Tahliye İşçileri Sendikası (Likat - İş)

Davalı : Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü ANKARA

Uyuşmazlığın Konusu : 1 — Hafta ve Genel Tatil ücretlerinin ödenmesi.

2 — 4621 ve 7244 sayılı kanun hükümlerine göre verilegelmekte olan iki ikramiyeden ayrı olarak sözleşmenin 45 nci maddesi gereğince teşvik ve fevkalâde ikramiye namı altında yılda daha iki ikramiyenin verilmesi,

3 — Sözleşmenin Toprak Mahsulleri Ofisine mensup bilumum personele tatbik edilmesi isteğinden ibarettir.

Ek : Taraflar arasında münakit 12.3.1965 tarihli toplu iş sözleşmesi, yetki belgeleri tarafların iddia ve müdafaaları ile görüş ve karşı görüşlerini muhtevi dosyalar ve ekleri,

1 — Birinci bentteki niza hakkında tarafların görüşü :

Davacı Sendika, maktu aylık alan işçi mefhumu ile ay hesabı ile ücret alan işçi deyiminin tarif ve

izahatını yapmakta, dâvasına konu ittihaaz ettiği kim selerin ay nesabı ile ücret alan işçiler olduklarını, çünkü, davalı müessesenin bu işçilerden ay içerisinde hususi izin veya doktor raporları ile istirahat alanların ücretlerinden kesinti yaptığını beyan ve Çalışma Bakanlığının tamimlerinden, malûm Tevhidi İctihat kararından ilhamla bu kimselerin aylık maktu ücret alan işçiler olarak tavsif edilmeyeceğini ileri sürerek 6734 sayılı kanun ile muaddel 5837 sayılı kanunun 7 inci maddesine, dayanarak ücretlerini davalı idareden aydan aya alan bu işçilere hiçbir iş karşılığı olmaksızın hafta tatili ve genel tatil ücretlerinin ödenmesini talep ve dâva etmektedir.

Davalı işveren ise, aydan aya ücret alan bu işçilerden rahatsızlanan veya hususi olarak izin alanların ücretlerinden kesinti yapıldığını kabul ve ikrar eylemekle beraber tatbikatın hatalı bulunduğunu Tevhidi içtihattan ve bu hatalı tatbikattan rücu ederek bu işçilere hafta ve genel tatil ücretlerini vermek istememektedir.

İş Kanunun muvacehesinde, mahiyeten maktu aylık alan işçi başkadır, ay hesabıyla iş parası ve ücret alan işçi başkadır. Maktu aylıklı işçi demek çalışmayan hafta tatili ücretlerini malûm tevhidi içtihat kararının münakaşa ve karara bağlandığı ve hastalıkları ve mazeret süresinde aylık ve ücretleri kesilmeyen işçiler grubu demektir. Ay hesabıyla ücret alan işçiler şu tevhidi içtihat kararının mevzuu haricinde kalan ve hastalıkları ve mazeret izinleri halinde ücretlerinde kesinti yapılan işçilerdir. Daha başka bir ifade ile yevmiye, saat başına, götürü ve akort gibi muhtelif ücret sistemleri ile ücretlerinin iş kanununun 19 ncu maddesi mucibince haftadan haftaya almaları icab eden ve çalıştıkları işyerlerinin icabları ve iş yönetmelikleri gereğince ücretlerini birer aylık devrenin sonunda alan kimselerdir. Birinciler 5837 sayılı kanunun 8, 2 nci ise aynı kanunun 7 nci maddesinde muharrer olanlardan.

Taraflar arasında münakit toplu iş sözleşmesinin 63 üncü maddesi aynen «hafta tatili günü çalıştırılmayan işçilere hiç bir iş karşılığı olmaksızın o hafta tatilinden önceki 6 iş günü fiilen çalıştığı takdirde 8 saatlik normal yevmiyeli hafta tatili ücreti olarak verilir.» şeklinde bir hükmü muhtevi bulunmaktadır. Bu suretle taraflar, işçilere ayrıca hafta tatili ücreti ödeneceği prensibini vaaz etmiş bulunmaktadır. Yine aynı maddenin a fıkrasında aylık maktu ücret alan işçilerin «işyerinde ücretlerini maktuen aydan aya alan ve ay içerisinde hususi izin veya doktor tarafından verilen istirahat hallerin de ücretlerinden kesinti yapılmayan» Personel olduğu taraflarca kabul edilmiş bulunmaktadır. Kurulumuza intikal eden ihtilâfta taraflarca yapılan iddia ve müdafa neticesinde, Emekli Sandığına tabi personelin rahatsızlanması halinde ücretlerinden kesinti yapılmadığı, buna mukabil bunun dışında kalan bilumum personelin»

rahatsızlanmaları halinde ücretlerinde kesinti yapıldığı anlaşılmaktadır.

Dâvacı Sendikanın dâvasına konu itti haz eylediği işçiler maktu aylık alan işçiler değil ücretlerini aydan aya alan, ay hesabıyla ücret işçilerdir. Dâvalı İdarenin zımî ikrarları bunu teyit eylediği gibi toplu sözleşmenin lâfzından ve ruhundan çıkan mâna da budur. Sendikanın Maliye Bakanlığına yazdığı yazının bu niza ile ilgisi yoktur. İdarenin tatbikatta yaptığı hata işçinin kanundan doğan hakkını ihlâl edemez. Sendikanın savunduğu görüş ve iddianın kabulü kanunun ruhuna ve taraflar arasında münakit toplu sözleşmenin gayesine uygundur.

İşte şu mucip sebeplere dayanarak :

Ücretlerinden kesinti yapılmıyan, Emekli Sandığı ile ilgilendirilmiş bilumum personelin aylık maktu ücretli işçi sayılmaları itibarıyla 4.7.1960 gün ve 2/17 sayılı tevhibi içtihat kararına uygun olarak,

Bunun dışında kalan ve rahatsızlanmaları halinde ücretlerinden kesinti yapıldığı için maktu aylıklı işçi sayılmaları kanunen mümkün olmayan ve aylıklarını ve ücretlerini aydan aya veya yevmiye esasından alan bilumum sigortalı personele, 6734 sayılı kanunla muaddel 5837 sayılı kanunun 7 nci maddesi ve toplu iş sözleşmesi hükmü gereğince, hiç bir iş karşılığı olmaksızın ayrıca bir gündelikleri tutarında hafta tatili ve genel tatil günleri için ücret ödenmesine, işveren Hakemlerinin muhalefetiyle ve ekseriyetle,

2 — Dâvacı sendika 4621 ve 7244 sayılı kanunlara göre verilmekte olan iki ikramiyeden aynı sözleşmenin 45 nci maddesine dayanarak teşvik ve fevkalâde ikramiye namı ile yılda daha iki ayrı ikramiye verilmesini istemektedir...

Dâvalı taraf ise uzun layihaları ile bu görüşün aksini savunmaktadır.

7244 sayılı kanun çeşitli Devlet Kurumu, Teşekküllerine verilen ikramiyelerinin yıllık tutarının iki aylığı geçemeyeceğini hükme bağlamıştır. Taraflar arasındaki toplu sözleşmenin imzası olan 12.3.1965 den bu güne kadar ikramiye mevzuatında bir değişiklik olmadığına, 7244 sayılı kanunun bu emredici hükmüne aykırı bir mukavele de yapılamayacağına, Temyiz Mahkemesi Daire ve Genel Kurulundan sadır olmuş müteaddit kararlar ve mahkeme içtihatları da bu görüşümüzü teyit ettiğine ve aynı zamanda taraflar arasında münakit toplu sözleşmenin 98 inci maddesinin 2 nci fıkrası aynen: «Bu sözleşmede belirtilen, belirtilmiyen veya belirtilmesi unutulmuş mali külfet tahmil eden herhangi bir husus hakkında bir taraf diğerine toplu sözleşme müddeti içinde yeniden müzakere ve pazarlığa icbar edemeyeceğini kabul eder.» hükmü bulunduğuna göre sendikanın bu talebinin reddine ekseriyetle, Sendika hakemlerinin muhalefetiyle,

3 — Dâvacı taraf, dâvalı ile aralarında münakit toplu iş sözleşmesinin, dâvalı idarede çalışan ve işve-

ren ve iş veren vekili durumunda olanlar hariç bilumum personele tatbikini istemektedir.

Dâvalı taraf ise bu kanunun tetkik ve karara bağlanmasının kurulun yetkileri dahilinde olmadığını konunun netice itibarıyla kimin işçi olduğunun ve kimin de işçi olmadığının tetkiki neticesine münker, olduğunu bunun ise kaza organının görevi çerçevesi içine girdiğini uzun müdafaalarıyla savunmaktadır.

Dâvalı işveren, dâvacı sendikanın sözleşmenin giriş bölümünü teşkil eyleyen paragrafında tadat ve tasrih olunan işçilerin yegâne mümessili olduğunu kabul ve ikrar eylemiş, sözleşmenin uygulama alanı ile ilgili maddesinde de bu sözleşmenin, «mekan itibarıyla» işverene bağlı ve sendikanın temsil sahası içindeki bilumum işyerlerindeki akit sendikanın üyesi bulunan işçilere «sendika üyeliklerini muhafaza ettikleri müddetçe» şahıs bakımından kabili tatbik bulunduğu beyan ve ilâm eylemektedir... Ayrıca sözleşmenin geçici 4 ncü maddesi de bilhassa kayda şaşırdır. Bununla dâvalı idare sözleşmenin bilumum personele uygulanacağını peşinen kabul etmiş bulunmaktadır.

Bütün bunlardan çıkan mâna dâvalı idarenin bu sözleşmenin «işveren veya işveren vekili durumunda olanlar hariç olmak üzere «bilumum personele uygulanacağını kabul etmiş olduğu ve personel mefhumu ile de 3659/10, maddesine giren hizmetliler kastedilmediği, bilakis dâvalı idareye bağlı bilumum personel kastedildiğidir...

O halde dâvalı işverenin sözleşmenin kapsamına giren personelden bir kısmına sözleşmeyi tatbik etmek istememesi sözleşmenin uygulanmasından doğan ve taraflar arasında münakit toplu iş sözleşmesinin 96 ncı maddesi gereğince tahkim tarikiyle halli gereken bir konudur...

T. C. Anayasasının 46 ve 117 ncı ve 657 sayılı kanunun 1 ve 4 üncü maddelerinden alınan ilham, büyük meclislerde sendikalar kanunu müzakereleri esnasında ceryan eden münakaşa ve fikirlerden ve yargıtay tevhibi içtihat ve daire kararlarından çıkan manâ dâvalı müessesede çalışan personelden hiç birinin işçi niteliği taşımayan kamu hizmet görevlisi olmadığı ve 624 sayılı kanunun şumulüne girmedikleridir. Bilakis bunların idareye hizmet akdi ile bağlı personel bulunduklarıdır.

İşte şu mucip sebeplere dayanarak Toprak Mahsulleri Ofisi bünyesinde çalışan bilumum personelin 274 sayılı kanunun 2 inci maddesinde tarife uygun nitelikte işçi olduklarına ve dâvalı idareyle sendika arasında münakit toplu iş sözleşmesiyle sağlanan hakların bu sözleşmenin yürürlüğü tarihinden itibaren kendilerine ödenmesi gerektiğine kanunî gereğinin baş kitabette icrasına 3 ncü maddeyi teşkil eyleyen nizamın esasında işveren hakemlerinin muhalefetiyle ekseriyetle, kanunun deyimleriyle masarifi muhake me kısmında ittifakla karar verilip, verilen karar açıkça okutturuldu ve kanun yolları anlatıldı.

Paşabahçe grevi ve Türk - İş'in açıklaması

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası'nda, Kristal - İş Sendikası'nca, 31 Ocak'tan bu yana sürdürülen grev, Türk-İş'in arabuluculuğuyla imzalanması sağlanan protokol sonucu, 21 Mart tarihinde sona ermiştir.

Ay içinde, İş Bankası yöneticileriyle, Sendika temsilcileri arasında yapılan toplantılar, böylelikle olumlu sonuç vermiş, işçinin hakkı teslim edilmiştir.

PROTOKOLLA SAĞLANANLAR

Protokol, işçilere şunları sağlamıştır.

- Kurban Bayramı'ndan önce seyyanen 600 lira zam,
- Yarım maaş tutarında ikramiye
- Sekiz ay sonra imzalanacak yeni sözleşmeyle, asgari ücret tabanı ve ücretlere zam.

AÇIKLAMA

Paşabahçe grevi ile ilgili olarak, Türk - İş ve İşveren Sendikaları Konfederasyonu arasında bir anlaşmaya varılmıştır. Ancak, bazı sorumsuz kişilerin beyanları ve bazı yanlış haberler Paşabahçe'de huzursuzluğun devamına ve bazı üzücü olaylara sebep olmuştur.

Bu durum üzerine Türk - İş bir açıklama yaparak, gerçekleri kamuoyuna açıklamıştır. Türk - İş'in açıklaması şudur:

«Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasında ilân edilmiş olan grevle ilgili olarak basınımızda bazı yanlış haberlerin yayınlanması üzerine Türk - İş durumu halkoyuna açıklamayı gerekli görmüştür.

Yurdumuzda uzun yıllar mücadelesi yapılmış olan toplu sözleşme ve grev düzeninin, sosyal adalet ilkelerine yararlı olması ve özenilen ça-

lışma barışını gerçekleştirmesi, bu düzenin gereklerini her türlü hissi davranışlardan uzak olarak yerine getirmekle mümkün olabilecektir. Türk İşçi Hareketi, bugüne kadar bütün davranışlarında bu ilkenin ışığı altında hareket ettiğini göstermiştir.

MUTLULUK — Rekor denebilecek kadar kısa zamanda sona eren grevleriyle, birçok haklar elde eden Sivas Antimuan Madeni işçileri, greve başlarken de, işbaşı yaparken de gülmesini biliyorlardı. Resim, işçileri grevde gösteriyor.

24 Saatte başarıyla biten grev

Tokat'ın Turhal İlçesi'ndeki Antimuan Madeni'nde çalışan 380 işçinin başlattığı ve bütün Tokat halkının desteğini kazanan grev, Tokat Vali ve Belediye Başkanı, Turhal Kaymakamı ve Turhal Şeker Fabrikası Müdürünün arabuluculuğuyla, başladıktan 24 saat sonra imzalanan bir protokolla durdurulmuş ve imzalanan toplu sözleşme ile işçilere büyük haklar sağlanmıştır.

Greve, yeraltı ve yerüstünde çalışan işçiler arasında ayırım yapmak istemeyen işverenin başlangıçtaki tutumu sebep olmuştur.

İşçiler, imzalanan toplu sözleşme sonunda, şu haklara kavuşmuşlardır :

- Taban ücretleri, 360 kuruş fazla olarak belirlenmiştir.
- Bunun dışında, bütün ücretlere seyyanen 360 kuruş zam yapılmıştır.
- İşçilerin vazife evlerine kira ödemeleri önlenmiştir.

— İhbar sürelerine ikişer hafta eklenmiştir.

— İşçilere, yılda ikişer kat el bise, bir çift ayakkabı ve birer çift te lâtistik bot verilmesi kararlaştırılmıştır.

— İşçiler, ayda 30 kilovat saat elektrikten ücretsiz olarak yararlanacaklardır.

— İşçilere, birinci derece yâkınlarının ölümü halinde 500, kendilerinin ölümü halinde ise, ailelerine bin lira ölüm yardımı yapılacaktır.

— İşçilere günde yarım kilo süt verilecektir.

— Her türlü işten çıkarmalar, işçi temsilcileri ile işverenin ortaklaşa kurdukları «Disiplin Komitesi» kararıyla yapılabilecektir. Ayrıca, bugüne kadar suç işledikleri iddiasıyla işine son verilen işçilerin - bir defaya mahsus olmak üzere - affedilerek, tekrar işe alınmaları kararlaştırılmıştır.

yapma yetkisini Türk - İş'e bıraktığını belirtmiş, ayrıca 20.3.1966 günü Mehmet Şişmanoğlu ve Genel Sekreter İrfan Manavoğlu imzasıyla, Türk - İş Başkanlığı'na yapılan müracaatta, Türk - İş'in görüşme yapmaya tam yetkili olduğu bir daha teyit edilerek şöyle denilmiştir:

«47 günden beri devam etmekte olan Paşabahçe grevinin bir neticeye bağlanması ve işverenin bundan önce yapılan bir protokol bulunduğunu ve aynı zamanda işyerinde bir toplu iş sözleşmesinin yürürlükte olduğu gerekçesi ile toplu iş sözleşmesi müzakerelerine yanaşmaması; ancak, bir protokolle çözüm yolu bulunabileceğini ısrarla istemeleri üzerine 47 günden beri devam etmekte olan greve bir çözüm yolu bulmak amacı ile bunun bir protokolle neticeye bağlanması ve yapılacak protokole tarafımızdan mutabık kalacağımı, öte yandan protokol yapmaya ve imza etmeye Türk - İş İcra Heyetinden Genel Sekreter Halil Tunç, Mali Sekreter Ömer Ergün ve Genel Sekreter Yardımcısı Ethem Ezgü'nün tam yetkili olduklarını beyan eder, gereğinin yapılmasını arz ederiz.»

Görülmektedir ki, Türk - İş görüşmelere tam yetkili olarak katılmış ve sekiz ay sonra yeni bir toplu sözleşme yapıncaya kadar, işçilere, bugünkü haklarına ilâveten, yarım maaş ikramiye ve seyyanen 600 lira sağlanmıştır.

Anlaşmaya varılmış olmasına rağmen, Paşabahçede huzursuzluğun devam etmesine, bazı grevci işçilerin işe alınmayacağı yolunda yayılan haberler sebep olmuştur. Kanuni hakkım kullanarak grev yapan işçilerin, grev sonunda işe alınmalarını bahis konusu olamaz. Türk - İş böyle bir davranışın kesin olarak karşısındadır.

Sonuç olarak, Türk - İş ve İşveren Konfederasyonu arasında yapılan protokole tarafların tam riayeti şarttır ve hiç bir işçinin dışarda kalması söz konusu değildir.

Paşabahçe grevi ile ilgili olarak, yayılacak haberlerin bu açıklamanın ışığı altında değerlendirilmesi, kamu oyunun sorumsuz şahısların açıklamalarına itibar etmemele-ri rica olunur.»

Eğitim Çalışmaları

SENDİKACILIK KOLEJİ NİSAN AYI İÇİNDE HİZMETE GİRİYOR

Türk - İş Sendikacılık Koleji Nisan ayı içinde Türk işçi hareketinin hizmetine girecektir. Kolejin son hazırlıkları tamamlanmış, ders verecek hocalar tesbit edilmiştir. Üç ay süreli birinci kurstaki ders verecek yabancı sendikacı da yurdu- muza gelmiştir. Alman İşçi Sendikalar Birliği (DGB) tarafından gönderilen Wilhelm Kober'den başka, Uluslararası Kalkır- ma Teşkilâtı nezdindeki ekonomistlerden Mr. John Saks ve aynı teşkilattan Mr. J. Manson da kolejde öğretmenlik yapacaklardır. Ayrıca Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Prof. Dr. Turhan Esener, Doçent Dr. Osman Koçtürk, Prof. Dr. Besim Üstünel, Prof. Dr. Cahit Talas, Doçent Dr. Arif Payaşoğlu, Dr. Rüçhan Işık da Türk - İş Sendikacılık Kolejinde ders verecektir.

1966 YILI TÜRK - İŞ EĞİTİM PROGRAMI SON ŞEKLİNİ ALIYOR

Türk-İş Eğitim Merkezi 1966 yılı «İşçi Eğitim Programı» üzerindeki çalışmalarına devam etmektedir. Bu yılın en önemli değişikliği «eğitimin tabana indirilmesi» olacaktır. Türk - İş eğitim uzmanları, işyeri işyeri gezerek, işçileri doğrudan doğruya «toplu pazarlık, grev, sendikacılığın tarihçe- si, işyerinde iyi işçi - işveren ilişkilerinin ve işbirliğinin eko- nomik kalkınma yönünden önemi» konularında eğitecekler- dir. Uygulamaya bir pilot bölgede başlanacağı ve gene Eği- tim Merkezi tarafından yürütülecek olan mahalli seminerle- re, işyeri seviyesinde eğitim görmüş olanların katılabilecekle- ri, milli seminerlerin ise ancak önemli bir konunun müzake- resi için üst seviyede yapılacağı öğrenilmiştir.

İş kazaları önlenemiyor

Ereğli Kömürleri İşletmesi Kandilli Bölgesi'nin Kireç- lik Ocağında 25 Mart sa- bahı saat 4.45'te meydana gelen bir göçük kazasında 4 maden işçisi öl- müş, beş işçi de bir süre ocakta kal- mıştır.

Saat 24-8 vardiyasının bitmesine 3 saat kala meydana gelen kaza, 9 ma- den işçisinin çalışmakta olduğu birin- ci doğu ayağının üzerinde bulunan eski ve terkedilmiş bir ocağın içinde uzun zamandan beri biriken yağmur sularının etkisiyle olmuştur.

Öte yandan Karadon Ocağında da bir kaza olmuş ve 83 metre de- rinlikte çalışan Çaycımali Yılmaz Yi- ğit adlı bir kancacı işçi, kömür nak-

leden vagonetlerden birinin altında kalarak can vermiştir.

Zonguldak'taki göçük olaylarına 28 Mart günü bir yenisi daha eklen- miş, Kozlu'da meydana gelen çökme sonunda iki işçi kömür yığınları al- tında kalarak feci şekilde can vermiş- lerdir.

28 Mart günü sabah saat 6.30'da meydana gelen çökme olayında 24-8 vardiyasında çalışan Muzaffer Çam ile Şaban Uludağ, çöken tavanın getir- diği kömür yığınları altında kalmış-lardır. İncirhamam ocağının ikinci bölümünde, birlikte çalışmakta olan işçilerin kömür yığınları altında ka- lan cesetlerinin çıkartılması için ça-lışmalara derhal başlanılmıştır.

Schevenels öldü

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Avrupa Bölgesel Teşkilâtı (ERO) Genel Sekreteri Walter Schevenels 6 Mart 1966 pazar günü geçirdiği bir kalp krizi sonunda ölmüştür. Schevenels aynı gün ICFTU'yu temsilen Türk - İş Kongresine katılmak üzere Türkiye'ye gelecekti.

Türk sendikacılarının yakından tanıdığı Schevenels uluslararası sendikacılık hareketinin büyük liderlerinden biriydi.

Türk - İş Kongresinde Schevenels'in ölümü Türk - İş Başkanı Seyfi Demirsoy tarafından duyurulmuş ve Kongre derhal ICFTU'ya bir taziyet mesajı gönderilmesini kararlaştırmıştır. Schevenels'in ölümü hür dünya sendikaları arasında olduğu gibi Türkiye'de de derin bir üzüntü yaratmıştır.

Schevenels'in hayat hikâyesi

Belçika Metal İşçileri Federasyonu'nun kurucularından Jules Schevenels'in oğlu Walter Schevenels, 11 Kasım 1894 yılında doğmuştur. Tahsiine Atheneum (Fen ve Edebiyat) Okulu'nda başlayan Schevenels daha sonra «Ghent Üniversitesi»'nde okumuş, iş hayatına «takım imalat ustası» olarak Antwerp şehrinde başlamıştır. 1921 yılında Belçika Metal İşçileri Federasyonu'nun Antwerp Sube Sekreterliğine atanan Schevenels 1922 yılında aynı Federasyonun Bölge Genel Sekreterliğine göndürülmüştür. Aynı zamanda Brüksel'deki İşçi Koleğinde ve Antwerp Fakültesinde öğretmen olarak da çalışmıştır.

IFTU GENEL SEKRETERİ

Walter Schevenels 1929 yılında Uluslararası İşçi Sendikaları Federasyonu (IFTU) Genel Sekreterliğine getirilmiş, 1945 yılına kadar bu görevde kalmıştır. IFTU Genel Sekreterliğini yürüttüğü 16 yıl dünya sendikacılık hareketinin en çetin yılları idi. 1946 yılında «Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu» (WFTU) nun kurulmasıyla Walter Schevenels yeni teşkilâtın genel sekreter yardımcılığından birine geçerek WFTU'ya 2 yıl hizmet etmiştir. 1949 yılında Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu (WFTU) parçalanmış ve demokratik işçi kuruluşları U-

luslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) yu kurmuşlar bu arada Schevenels Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtı (OEEC) Sendikalar İstisare Komitesi Genel Sekreterliğine getirilmiş ve daha sonra ICFTU Avrupa Bölgesel Teşkilâtı (ERO) kurulunca, bu kuruluşun Genel Sekreterliğine seçilmiştir. 1950 yılından bu yana ERO Genel Sekreteri olarak uluslararası hür işçi hareketine hizmet eden Schevenels, Avrupa ülkelerinde «işçi göçü», «yabancı işçi sorunları», «eşit işe eşit ücret prensibi», «yabancı işçilerin sendikalaşmalarına katılması» gibi konularda son de-

rece etkili olmuştur.

TÜRK-İŞ KONGRESİNE KATILACAKTI

Walter Schevenels 1965 yılı içinde Türkiye'ye gelerek Türk - İş İşçi Eğitim Seminerlerinin birinde ders vermiş, Türk İş'in Altın Kongresine katılmaktan büyük bir memnuniyet duyacağını ifade etmişti. Daha sonra Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Türk - İş Kongresine kendilerini temsilen Avrupa Bölgesel Teşkilâtı Genel Sekreteri Walter Schevenels'i gönderceklerini bildirmişti. Walter Schevenels kalp krizi geçirdiği 6 Mart günü Brüksel'den Ankara'ya hareket edecekti.

Türk - İş 6 ncı Kongresi'nin mesajı

Schevenels'in ölümü Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Ömer Becu tarafından telgrafla Türk - İş Kongresine bildirilmiştir. Başkan Demirsoy'un vaptiği kısa açıklamadan sonra Kongre derhal bir taziyet mesajı gönderilmesini kararlaştırmıştır. Brüksel'e gönderilen mesaj şöyledir :

«Schevenels kardeşimizin vefatını kongre çalışmaları sırasında Sayın Başkan Seyfi Demirsoy'un üzüntü dolu sesi ile yaptığı açıklamadan öğrendik.

Türk - İş Kongresi olarak dünyanın en değerli sendikacılarından birini kaybetmiş olmanın hüznü yanında, kongreyi teşkil eden delegeler olarak da insanca yaşama kavgasının işçilerin yüzünü güldürecek sonuca ermesinde büyük payı olan bu yürekli insanı bir daha aramızda göremeyeceğimizi düşünmenin elemi içindeyiz.

Baş sağlığı diler, Schevenels kardeşimizin vefatı yarın bırakacağı hak meşalesinin sönmeyeceğinden emin olarak uyumamızı Tanrı'dan niyaz ederiz.»

İşçi niteliğinin korunması

Sendikalar Kanununun 2 nci maddesinin 1 inci bendinin ilk fıkrası ve 4 üncü bendi, işçilerin işletmeye iştiraki halinde, işçi sıfatlarını kaybetmemelerini sağlamaktadır. Yine aynı kanunun 2 nci maddesinin 1 inci bendinin 3 üncü fıkrası ile 3 üncü maddesinin 4 üncü bendinde işçilerin herhangi bir şirkete ortak oldukları takdirde hangi hallerde işçi sayılacakları ve hangi hallerde işçi sıfatını kaybedecekleri hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Belli bir işyerinde âdi şirket mukavelesi uyarınca işletmenin ortağı olarak çalışan ve ortaklık payı olarak, esas itibarıyla fiziki veya fikri emeklerini getirmiş olanlar, bu mukavelelerin aynı durumdaki herkese açık olması kaydıyla işçi sendikalarına üye olmak hakkını muhafaza ederler (Md. 2, b. 1 f.1). Bu hükmün gayesi hükümet gerekçesine göre başka, komisyon sözcüsüne göre gene başkadır. Hükümet gerekçesine göre bu hüküm ile «... bilhassa son zamanlarda modern işletmecilikte yer alan işçiyi sermayeye ortak etme usulünün sendika üyeliği hakkını zedelememesi sağlanmıştır.» (1) Yani gaye, sadece işçinin işletmeye iştirakinin sağlanmasıdır. Komisyon raporunda da aynı esastan ayrılmadığı açıkça görülmektedir. Her ne kadar hükümet tasarısında «âdi şirket» ibaresi yoksa da, bu ibare komisyon tarafından hükümet tasarısındaki «ortaklık halini kesin hukukî kıstaslara bağlamak suretiyle bu yolda sarı sendikacılığa imkân verilmesini» önlemek gayesi ile konulmuş bulunmaktadır (2). Tasarının Millet Meclisindeki görüşmelerinde komisyon sözcüsü bu hükmün gayesini şu şekilde açıklamaktadır: «İşçilerin saflığından istifade eden bazı işverenler işçileri kendisine ortak haline getirmek suretiyle, işçiyi her türlü haklarından mahrum etmektedir» (3). Hükümün gayesi de bunu önlemektir.

Sendikalar Kanununa göre işçi sıfatını haiz olup da toplu sözleşme veya herhangi bir kanun gereğince bir işletmenin yönetim kuruluna işçi temsilcisi sıfatıyla seçilmiş olanlar, bu mevkiileri dolayısıyla işçi statüsünden çıkmazlar (Md. 2, b. 4). Bu hüküm ile de işçilerin ortak olmaksızın işletmenin idaresine iştirakleri halinde işçi sıfatlarını muhafaza etmeleri sağlanmış bulunmaktadır. Bu durumun bir örneğini 440 sayılı «İktisadî Devlet Tesekkülleriyle Müesseseleri ve İştirakler Hakkında Kanun» un 8 inci maddesinde görüyoruz: «Sanayi tarım ve ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden geniş ölçüde işçi çalışanların yönetim kurullarında bir işçi üye bulunur.»

Sendikalar Kanununa göre işçi sıfatını kazanmış olan bir şahıs gerek kendi işletmesi gerekse başka bir şirketin ortağı olursa işçi sıfatını ve dolayısıyla sendikaya üye olma sıfatını kaybeder (Md. 3 b. 4). Bu hükmün üç istisnası vardır a) Bu şahsın âdi şirket mukavelesi ile kendi işletmesine ortak olması (şirketin herkese açık olması ve sermayesinin esas

itibarıyla emek olması şartıyla) b) Bu şahsın imtiyazlı olmamak kaydı ile herhangi bir anonim şirket hisse senedine malik olması, c) Bu şahsın herhangi bir kooperatif şirketin ortağı olması (Md. 2 b.1 f. 3.). Bu hükümler sendikanın saflığı prensibinin bir sonucu olarak kanuna girmiştir (4).

«Herkese açık âdi şirket» tabiri genel olarak hukukçulara yabancı olan bir ibaredir. Çünkü Borçlar Kanununun 532. maddesinin ilk fıkrası aynen şöyle demektedir: «Şeriklerden hiçbirisi diğerinin rızası olmadıkça şirkete üçüncü şahıs alamaz». Yani prensip olarak âdi şirkete yeni bir ortak girmesi diğerlerinin ittifakına bağlıdır. Ancak Sendikalar Kanununun müzakerelerinde komisyon sözcüsünün de dediği gibi bu madde âmir bir hüküm değildir (5). Dolayısıyla şirket mukavelesine konacak bir hükümle şirketin aynı durumda olan bütün şahıslara açık olması sağlanabilir. 532 nci maddeyi tek başına ele aldığımızda bu fikir doğru gibi görünürse de böyle bir netice kanaatimce âdi şirketin mahiyeti ile bağdaştırılmaz. Âdi şirket bütün şahıs şirketlerinde olduğu gibi hatta daha da fazla ortakların karşılıklı itimatlarına ve şahsiyetlerine dayanır. İşte şahıs şirketlerinin bu hususiyetleri dolayısıyladır ki ortakların değişmesi veya yeni ortak alınması zorlaştırılmıştır (6). Binaenaleyh «herkese açık âdi şirket» fikri şahıs şirketlerini ve dolayısıyla âdi şirketi idare eden ana prensiplere aykırıdır.

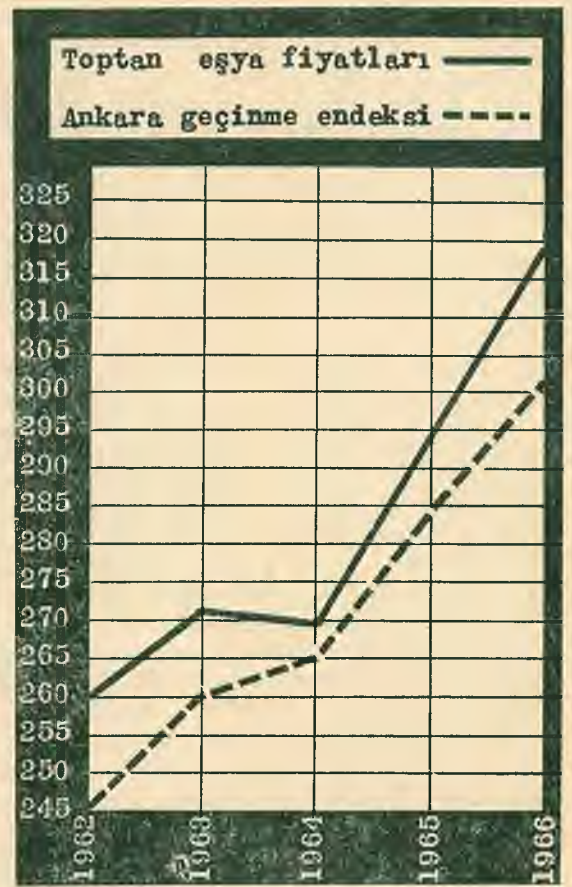
İncelemekte olduğumuz hükmün başka sakıncaları da vardır. Bilindiği gibi, âdi şirket ortağının sorumluluğu üçüncü şahıslara karşı sınırsız, müteselsil ve birinci derecededir. Yani alacaklı üçüncü şahıslar ortakları doğrudan doğruya takip edebilirler. Borçlar Kanununun 523 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yalnız emeğini sermaye olarak getiren ortağın zarara iştirak etmemesi kararlaştırılabilir. Ancak bu hüküm iç münasebet bakımından önem taşır. Aslıolan yalnız emeğini sermaye olarak getiren ortağın da zarara katılması olduğu gibi, ortağın zarara katılmayacağının kararlaştırılması alacaklıların ortağı takip hakkını ortadan kaldırır. Ayrıca ortak emeğinin yanında cüzi de olsa sair bir değeri sermaye olarak getirirse zarara katılmaması kararlaştırılmaz. Böylece «İşçilerin saflığından istifade eden bazı işverenlerin işçileri kendisine ortak haline getirmek suretiyle işçiyi her türlü haklarından mahrum etmesini» önlemek için getirildiği söylenen hüküm aynı işverenin işçilerin saflığından istifade ederek işletmesinin zararını işçiler arasında taksim etmesini mümkün kılmaktadır. Bu yapılabilecek halk dilinde yağmurdan kaçarken doluyla tutulmak derler. Aynı durumda olan bütün işçilere açık bir âdi şirket mevcut olduğu zaman bu hükmün mantıkî sonucu olarak şirketten çıkmanın da aynı şekilde kolaylaştırılması gerekir. Yani ortak olan işçi işinden ayrıldığı zaman ortak-

ANKARA HUKUK FAKÜLTESİ TİCARET HUKUKU ASİSTANI

İktan da çıkmış sayılacaktır. Bunun ise hem işçi hem de üçüncü şahıslar bakımından mahzurları vardır. Alacaklı üçüncü şahıslar —âdi şirketin tüzel kişiliği olmadığına göre ortakları şahsen takip etmek durumunda olduklarından— takip edecekleri şahısların sayısı ve kimlikleri devamlı olarak değişecektir. Bu hususun çok önemli bir sakınca olmadığı ileri sürülebilir. Çünkü alacaklılar esas itibarıyla işletmenin hakiki sahibi olan işvereni takip edeceklerdir. Ancak aynı hükmün ortak - işçi bakımından mahzurları büyüktür. Şirketin nihayet bulması üçüncü şahıslara karşı olan mesuliyeti ortadan kaldır. mayacağı gibi (B.K. Md. 541), işçi - ortağın şirketten ayrılması ile de sorumluluğu ortadan kalkmaz, kendi ortaklığı zamanındaki işlerden dolayı üçüncü şahıslara karşı mesul olmakta devam eder. Bunun kötü niyetli alacaklılar elinde nasıl bir silâh olduğunu söylemeğe hacet yoktur.

Bundan başka işçiyi ortak eden âdi şirket mukavelesini umumiyetle işveren hazırlayacağına göre (çünkü işverenin işçiyi ortak alma mecburiyeti yoktur. İşçiyi isterse ortak alır. Bu durumda ortaklık şartlarını da kendisinin tesbit edeceği tabiidir.), kötü niyetli bir işveren mukaveleyi herkese açık tutmamak suretiyle ortak - işçiyi kolaylıkla haklarından mahrum edebilecektir. Kısacası bu madde hiçbir surette saf işçilerin kandırılmasını önlememektedir. Esasen hükmün bu gayesi kanunun gerekçesinde yoktur müzakereler esnasında aniden ortaya çıkmıştır. Maddenin asıl gayesi gerekçede de belirtildiği gibi işçinin işletmeye ortak olmasının teminidir.

- (1) Hükümet Gerekçesi Md. 3 Sh. 15, Mil. Mec. Tut. Der. B. 69 10.4.1963 C. 16
- (2) Geçici Komisyon Raporu Sh. 32 a.g. tutanak Komisyon Raporunda «Sarı Sendika» tabiri kullanılmaktadır. Bu tabirin İngilizcedeki karşılığı «Yellow Union» dur. Ancak bilhassa Amerikan halk dilinde «Yellow - Sarı» tabiri «korkak» demektir ve bu anlamı ile İş Hukuku terminolojisine girmiştir. Binaenaleyh «Yellow Union» un doğru Türkçe karşılığı «Korkak Sendika» olmak lâzımgelir. Bu hususta bak. Glossary of Trade Union Terms, ICFTU yayını Brüksel 1964. «Yellow Dog Contract» Sh. 130. ayrıca bak Işık Rüçhan. Yargı Organlarının Sendika Haklarını Kısıtlaması, Türk İş Ocak 1966 Sh. 22 «Korkak Köpek Anlaşması»
- (3) Mil. Mec. Tut. Der. B. 70 11.4.1963 C. 16 Sh. 240
- (4) «Sendikanın Saflığı» hakkında bak. Işık Rüçhan. Sendika Hakkı Tanınması ve Kanunî Sınırları «Doktora Tezi» Ankara 1962 Sh. 75 - 76 ve orada adı geçen müellifler.
- (5) Bu hususta bak. Karayalçın, Yaşar. Şirketler Hukuku A. Giriş . Şahıs Şirketleri Sh. 81 - 82, 97
- (6) Karayalçın, Yaşar, a.g.e. Sh. 58

Fiatlar yükseliyor

Hayat pahalılığı kendisini gün geçtikçe daha fazla hissettirmektedir. Fiyatlarda görülen artış, işçi ve dar gelirliilerin satın alma gücünü olumsuz yönde etkilemeğe devam etmekte, toplu sözleşmelerle işçilere sağlanan ücret artışlarını bir çırpıda silip süpürmektedir.

Ticaret Bakanlığı Konjonktür Dairesi rakamlarına göre, toptan eşya fiyatları, 1961'de 246 puanken, 1962'de 260 puan olmuş, ertesi yıl 11 puan artışla 271'e, 1964'te de 269'a yükselmiş 1965'te 293 puan olmuş; 1966'nın ilk ayında 316, Şubat'ta da 321'e çıkmıştır.

Geçinme Endeksi ise, 1961'de 236, 1962'de 245, 1963'te 260, 1964'te 265 puan olmuş, yükselme devam ederek 1965 Ocak ayında 274, Şubat'ta 275 yükselmiş, Mart'ta 273'e düşmüş, Ağustos'a kadar yükselerek, bu ay 288 olmuş, Eylül ve Ekim'de 2 puan eksilmiş, sonra artmağa devam ederek 1965 Aralık ayında 292 puan 1966 Ocak ayında 300, Şubat'ta da 303 puanı bulmuştur. (1963 = 100 kabul edilerek)

Yükselme eğiliminin devam etmesi bir tehlike işareti olarak karşımızdadır.

İnsan gücünün en büyük ihtiyacı

Yazan :

Doç. Dr.
Osman N.
KOÇTÜRK

Konya'lı işçiler, bir süre önce et fiyatlarının alabildiğine yükselmesini protesto etmek maksadı ile toplu bir boykot yapmışlar ve bir milletvekili de bu konudaki düşüncelerini «Amele de et yemeyiversin. Az kazanan et yemesin». Siz bu işlerden ne anlarsınız» sözleri ile ifade etmiş. ti. Daha sonra Türk - İş teşkilâtının kara liste hazırlayıp bunu basına açıklamasına ve aynı kuruluş tarafından amelenin et yememesini tavsiye eden milletvekili ile daha bazı milletvekili ve senatörlere oy verilmemesi için bastırılan broşürün toplatılmasına Türk - İş yöneticilerinin ifadelerinin alınmasına kadar giden olaylar zinciri okuyucularımızdan çoğunun malûmudur. Bir yönü ile hukukî, bir yönü ile politik bir vasıf kazanmış olan bu mücadelenin temel sebepleri ve nedenleri ile fazla meşgul olmadan işçinin et yemesi ve hem de bol et yemesi gerektiğini ve işçi yeteri kadar et yemezse bundan Türk toplumu büyük zararlar göreceğini bilimsel yönü ile açıklama maksadıyla bir etüd yapmış ve bu suretle halk topluluğu kadar bazı aydınlarımızın da malûmu olmayan bazı gerçekleri kamu oyuna yansıtmamızın faydalı olacağını düşünmüş bulunuyoruz. Bilindiği gibi insan beslenmesi bakımından hem bitkisel ve hem de hayvansal menşeli yiyeceklerle muhtaç ve bunları besinleri arasında dengeli bir şekilde bulundurma zorunluğunda bir yaratıktır. Bedenen çalışan ve XX nci asrın getirdiği koşullar içinde entellektüel güç seviyesi de yüksek olması iktiza eden çalışan insan guruplarını, bu ihtiyaçları bakımından diğer insanlardan ayırt etmeye ve değişik kâlıplara göre beslemeye imkân yoktur. Hatta böyle bir ayırım yapmak behemehal düşünüldüğü takdirde işçiyi, bürolarda çalışan, yazıhanesinde oturup ticaretle meşgul olan öğrenim işlerinde görevlendirilmiş pas insan guruplarına nazaran çok daha mükemmel kâlıplara göre beslememiz gerektiği gerçeği ortaya çıkar. Çünkü sarfetmekte olduğu fizikî, zihni ve ruhi güç bakımından daha geniş çapta yıpranmalara maruz kalan ve sarfettiği enerjiyi dengeli bir şekilde besinleri ile sağlama durumunda bulunan işçinin onarıcı ve enerji verici besinlere, diğer insanlara nazaran daha çok muhtaç olacağı herkesin kolayca anlayabileceği bir gerçektir. Hal böyle iken gelirleri az olduğu için, emeği ile üretime en geniş çapta etki yapan gurupların et gibi önemli bir besin maddesinden mahrum

kalarak beslenmeleri ve görevlerini yapmaya devam etmelerini istemek, insanları mümkün olmayanı yapmaya zorlamak veya sağlığı pahasına çalışmaya devam ederek hastalanmalarını ve ölmelerini arzula mak olur.

Çalışma şartlarına uygun olmayan beslenme kâlıplarına göre karın doyurmaya, et, süt, balık ve yumurta gibi keruyucu yiyeceklerden yoksun ve bol tahılla dayalı yiyeceklerle beslenmeye zorlanan işçi guruplarında, sosyal davranış bozulurken, uzun süre çalışma kapasitesi azalmakta ve verim önemli nisbetlere göre düşmektedir. (1) Böyle insanlar sık sık hastalanır ve devamlı olarak çalışamaz hale gelir. İşçilerin hasta, isteksiz ve halkın deyimi ile dalgacı olmaları ise, işveren için maliyete kötü etkiler yapan bir zarar kaynağı haline gelmekte ve bundan milli ekonomi ile tüketici guruplar da müteessir olmaktadır. Yürürlükte olan kanunlarımız ve çeşitli anlaşmalarla işçilerimize verilmiş olan haklar, hasta işçinin işveren tarafından bakılmasını, keyifsiz ve isteksiz çalışanların bile sekiz saat iş yerinde boy gösterdikleri takdirde ücretlerini tam olarak almalarını mümkün bir hale getirmiş bulunuyor. İyi beslenmediği için hastalıklara karşı direncini kaybeden ve pahalı olduğu için et satın alamayıp, soğan ekmelele doymağa çalışan işçi, bir süre sonra Avrupa ve Amerika'dan ithal edilen pahalı antibiyotiklerle tedavi etmeye mecbur kalacağımız hasta bir vatandaş olarak gene işverene ve gene topluma yük olacak ve onun boğazından artırmaya çalıştığımız bir kaç kuruş, yüzlerce lira halinde hekimlere, ilaç firmalarına ve bir yönü ile dış pazarlara akacaktır. Bu gerçekleri derinliğine bilen, bilinçli toplumlarda işçilerin beslenmesi konusunun hükümetler kadar, işverenler, politikacılar ve bilim adamlarına da malolduğunu ve önemli bir uygulama sahası haline geldiğini görüyoruz. Geri kalmış memleketlerde ise işi kısa yoldan çözümleme eğiliminde olan bazı politikacılar ile, hasis ve bindiği dalı kesmekte olduğunun farkına varamamış işverenlerin, konunun önemini bir türlü kavrayamamış hükümetlerin ve ilmi kitap okuyup Üniversiteden tazminat almak zanneden bilim adamlarının işçinin beslenmesi konusunu kendi haline terk ettiklerini ve sırası gelip te et pahalılaşsa bunlardan bazılarının «İşçi Et Yemesin» deyip işinden çıkmaya çalıştıklarını sık sık görürsünüz.

Üretimi mümkün kılan ve kalkınmaya kendi gücü ile omuz verenler, iyi beslenemeyen işçi gruplarıdır. Kalkınmanın hızlanması ve yurdumuzun arzuladığı mutlu yarınlara ulaşması, bu çoğunluğun gereğince doyup, herkesten fazla et yemesine bağlıdır...

Oysa ki bu memleketlerin çoğunun geri kalmış ve arzu etmelerine rağmen bir türlü ilerleyememiş olmalarında ve ileri toplumlar tarafından dolaylı yollarla sömürülüp, bir kısım halk fazla yemekten çat-larken, çocukların hazan yaprağı gibi dökülüp ölüme sürüklenmelerinde işçi sınıflarının yeteri kadar et, süt ve yumurta ile balık yiyemeyişlerinin büyük bir payı vardır.

Bu memleketlerin hukukçuları, kanunlar çıkarmak suretiyle bütün meselelerin çözümlenebileceğini, iktisatçıları beslenme plânından yoksun bir plânla ve sihirli formülleri uygulayarak kalkınmanın hızlandırılabilceğini zanneder ve insanlar arasındaki kavganın bir ekmek kavgası olduğunu, gereği gibi beslenmeyen insanlar arasındaki çatışmaların ardı alınamayacağını hiç bir zaman farkedemezler.

Bir toplumda yiyecek fiyatlarının yükselmesi, toplum fertlerini ipekli kumaş fiyatlarının yükselmelerinden çok daha fazla etkilemektedir. İnsan aşınarak yamayıp bir yıl daha kullanabildiği halde, günde üç defa ve eğer hayatını çalışarak kazanıyorsa çalışmasının hakkını da vermek suretiyle beslenmek ve karnını doyurmak zorunluğundadır. İşçilerimiz bundan dolayı et fiyatları pahalılaştınca haklı olarak boykot yapmış ve onların sırtından servet yapmak isteyen aracı grupları yola getirmek istemişlerdir. Dikkat edilecek olursa işçiler kumaş fiyatları, Ankara caddelerine sıraladığımız gazinolarda satılan dondurmanın fiyatı ile pek ilgilenmiyorlar. Ama et fiyatları, zeytinyağı fiyatları, ekmek fiyatı onları çok yakından ilgilendirmekte ve bunlarla oynamak istendi mi, güçlü bir reaksiyon belirmektedir. Biz bunun kadar haklı, bunun kadar meşru ve sonuçları ile yurt çıkarlarına, bu çapta hizmet eden başka bir reaksiyon tanımıyoruz. Geçmiş günlerde de işçilerimizin ana besin maddelerindeki fiyat artışlarına benzer reaksiyonlar gösterdiklerini biliyoruz. (2) Hükümetler bunları olumlu karşılamış ve mevcut hataları düzeltmeyi bilmişlerdir.

Yiyecek fiyatlarındaki değişmelere neden işçi gruplarının reaksiyon gösterip, işi tıkırında olan grupların buna pek alırmadıklarını da kolayca izah edebiliriz. Birleşik Amerika gibi bize nazaran çok daha üstün hayat standartlarına göre yaşayan toplumlarda yiyecek harcamaları ile gelir seviyesinin ilişkileri incelenmiş ve enteresan sonuçlar alınmıştır. Amerika'da dar gelirli işçi gruplarının kazancının yarısı.

nı yiyecek satın almak için harcadığını, orta halli ailelerde bu harcamaların % 33 kadar olduğunu, geliri yüksek şahısların ise kazançlarının sadece % 25 kadarı ile gereği gibi beslenebildiklerini görüyoruz. (3) Bu günkü şartlar altında Türkiye'mizde yıllık gelirin Amerika'lı bir vatandaşla mukayese edildiği zaman 10 - 12 kat daha düşük olduğu düşünülecek ve gelir dağılımının düzensizliği de dikkate alınacak olursa bütün gelirini harcadığı halde kendini ve çocuk çoğunu doyuramayan dar gelirli işçi grupları yanında, gelirinin yüzde biri ile bile en mükemmel standartlara göre beslenebilen mutlu bir azınlığın mevcut olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Amma gerçekte üretimi mümkün kılan insanlar ve kalkınmaya kendi gücü ile omuz verenler bu iyi beslenemeyen işçi gruplarıdır. Kalkınmanın hızlanması ve Türkiye'nin arzuladığı mutlu yarınlara ulaşması bu çoğunluğun gereği gibi doymasına ve herkesten fazla et yemesine bağlı bulunuyor.

İleri Avrupa ve Amerika toplumları bu gerçeği kavradıkları için işçi gruplarının beslenmesine büyük önem veriyorlar. Bir Amerika'lı fabrikatör işçilerinin et yemesini öz çocuklarının et yemesinden daha çok arzulamakta ve bunu mümkün kılacak düzeni kurmuş bulunmaktadır. Bundan dolayıdır ki toplumlar millî gelirine göre sıralandıkları zaman çok et yiyen Amerika bir uçta, az et ve çok piringle beslenen Hindistan öteki uçta yerini almış bulunuyor. İşçi et yemesin demek, Türkiye kalkınmasın demektir. Hükümetlerin, politikacıların aydınların ve ilim adamlarının vazifesi, sadece kendi sofrasındaki eti düşünmek değil, işçilerin herkes gibi ve en mükemmel standartlara göre doymasını mümkün kılacak mutlu ortamın hazırlanması için çareler aramaktır. İşçinin et bakımından gereği gibi doyurulmasına pek müsait bir memlekette yaşıyoruz. Hayvancılığa önem vermek suretiyle Türkiye kendi işçisini doyurduktan başka, Avrupa'daki kalabalık endüstri merkezlerinde çalışan milyonlarca insanı da doyurabilecektir. Bu sayede halk sağlığı düzelecek, ekonomik gücümüz artacak ve antibiyotiklerle ölümden kurtaramadığımız binlerce Anadolu çocuğu hastalanmadan serpilip yetiyecektir. Bakalım bu gerçekleri ne zaman görebileceğiz. Olumsuz laflar edip çatışmaktan, itişip kakışmaktan olayları izleyip, çözümlerini aramaya vakit bulamıyoruz ki...

- (1) Koçtürk, Osman N., İnsan Gücünün Temel Kaynağı Olarak Besin ve Beslenme, 1964 Ankara
- (2) Koçtürk, Osman N., Zeytinyağı ve Et için Sessiz Yürüyüş, Yeni Sabah Gazetesi, 19 Ocak 1963
- (3) Bogert L, Jean, Nutrition and Physical Fitness, 1960 London

YURDA DÖNÜŞ

Yazan : Ferit
Azkara

TÜRK-İŞ

EĞİTİM

BÜROSU

DİREKTÖRÜ

B A S R A

18 Eylül sabahı uçakla Basra'ya hareket ediyoruz. Basra nüfus yoğunluğu ve sanayinin toplanması bakımından Irak'ın üç büyük şehrinin biri. Şehre girişimizde dikkatimizi hurma ağaçlarının çokluğu çekiyor; Basra'nın âdetâ her yerinden fışkıran milyonlarca ağaç... Petrolden sonra hurma, Irak'ın en önemli gelir kaynağı; sadece Basra'da yüzden fazla çeşidi olan 30 milyon hurma ağacı varmış. Meyvası, odunu, yaprağı ayrı ayrı değerlendirilebilen mübarek bir ağaç hurma. Fakat petrol Irak'ın en önemli serveti. Ne yazık ki, teknik imkânlardan yoksun ve henüz yeni yeni sanayileşme çabası içinde olan Irak'ta petrolü, yabancı şirketler çıkarıyor, işletiyor. Petrolden elde edilen kâr, bu şirketlerle Irak Devleti arasında yarı yarıya paylaşılıyor. Üretim masraflarının hesabında, üretim faaliyetlerinin denetiminde temel kabul edilebilecek ölçüler açık olarak tesbit edilmediğinden, petrol işletmeciliği yapan bu şirketler, mukavelelerin yuvarlak ve seyyal hükümlerinden faydalanarak, Irak'a bol bol kazık atıyorlarmış!... Bunu Irak'lı dostlarımız söylüyorlar... Ama ne çare, şu an bu duruma engel olabilecek imkânlara da sahip değiller. Çaresizlik içinde ellerini uğuşturuyor, «2000 yılına kadar besleyeceğiz bunları, mecburuz» diyorlar. Çünkü bu şirketlerle yapılan sözleşmelerin çoğu 2000 yılında sona eriyormuş. Iraklıların şimdilik yapabildikleri tek şey; Petrol Şirketlerinde çalışan yabancı teknisyen ve memur sayısını azaltmak ve Iraklıların oralarda çalışmasına imkân vermek...

Irak ve Suriye tarihi eserler bakımından hayli zengin... Uzun yıllar bir arada yaşamının izlerini görmek mümkün oluyor bu ülkelerde. Resimde görülen minare de bu tarihi eserlerden biri; özelliği adeta yana devrilecekmiş gibi durması...

Basra'da başlıca sanayi kolları petrol, elektrik üretimi, un fabrikaları, liman işletmeciliği ve hurmacılık. Bu işyerlerinin bir çoğu Basra Körfezinin kenarında sıralanmış. Mihmandarlarımız bu işyerlerinin hemen hepsini gezdirdiler bize; çok yakınlık gördük.

Başlıca şikayetimiz sıcak. Gölgede 40-45 dereceye varan hararet altında ahlıya, pufluya dolaşırken mihmandarımız, «...talihli insanlarsınız» diyor, «...iki günden beri havalar serinledi. Şayet 10-15 gün önce gelmiş olsaydınız, nefes almakta güçlük çekerdiniz!» Mihmandarımız daha sonra yol boyunca sıralanmış kadillakları ve sık giyimli kuzguni Arapları gösteriyor

«...bakın bunlar Küveyt'ten sayfiye için Basraya gelen zenginlerdir!»

Birbirimize bakıp, Allaha şükrediyoruz: beterin beteri varmış!

KERKÜK

Irak'ın iyice gezip görme imkânını bulduğumuz diğer iki önemli şehri Kerkük ve Musul. Kerkük'te yaşayanların yüzde 80'i Türk. Buradakiler için en büyük tehlike Barzani Çetesi. Gündüzün dağlarda gizlenen çeteciler, geceleri ani baskınlarla civara dehşet saçıyorlar. Kerkükteki sendikacılara Musul'a gideceğimizi söylediğimizde, «Kerkük-Musul yolunun son derece tehlikeli olduğunu, Barzani'nin bu yol üzerinde devamlı olarak soygun yaptığını» anlattılar, «... bu saatte yola çıkarsanız, gece karanlığından önce Musul'a varamazsınız; çok tehlikeli olur» dediler. Nihayet fikrimizden döndüremeyeceklerini an-

layınca, rekafatimize,içlerine on'ar asker bindirilmiş makinalı tüfekli iki zırhlı araba vererek bizleri uğurladılar.

Yol inişli, çıkışlı, her iki tarafı kayalıkla kaplı. Eşkiyaların gizledebilmeleri için yapılmış olsa gerek diyeceği geliyor insanın. Askerler parmakları silâhlarının tetiğinde boyuna sağı solu gözlüyorlar. Barzani'nin yaptıklarını anlatıyorlar bize : «...Kerkük ve Musulda her dört kişiden biri Barzani'nin habercisidir. Gizli radyo cihazları ile bu yoldan kuş uçsa haber ulaştırırlar» diyorlar, baskınları, katliamları hikâye ediyorlar... Ben, «... aman Başkanım,» diyorum. «görü dönelim derhal. Kendimizi soydurmak istiyor sak, dönüşü Tatvan üzerinden yapar, hiç olmazsa Türk eşkiyalarına soyuluruz;» Gülüyoruz hep bir arada. Birden bir ses duyuluyor; arabamın ön camının tuzla buz olduğunu görüyoruz. Çeteci, makinalı tüfek, eşkiya, soygun düşünürken, anıyoruz olayı Şoför öndeki arabaya o kadar sokulmuş ki, arka tekerleğinden fırlayan bir taş, camı parçalamış. Rahat bir nefes alıyoruz...

MUSUL

Musulda da çok sayıda Türk var. Eski Cumhurbaşkanı Kasım zamanında bu ilde yaşayanlar komünistlerin elinden çok çekmiş. Hele Türkler... En fazla onlara eziyet etmişler. Kardeşi, Kasım ihtilâli sırasında öldürülen Musul Bölge Çalışma Müdürü, gözleri yaşlı, anlatıyor :

«...Zavallıları gözlerimizin önünde telgraf telleri ile boğazlarından bağlayıp otomobillerin arkasına takıyor, sürüklüyorlardı... Allah rızası için kıymayan deyenlere, — bak bir de Allahtan bahsediyor! Haydi o mevcudiyetine inandığın Allah gelsin de kurtarsın seni — diyorlar, dipçiklerle kafalarını parçalıyorlardı!..»

Abdüsselâm Arif işbaşına geçince hemen her şehirde olduğu gibi Musul'da da komünist avına girişilmiş, her gün 70-80 darağacı kurulur, asarlar. Komünist temizleme hareketine hala devam ediyor Irak'ta. Ancak Kasım zamanında o derece kuvvet kazanmışlar ki, bu görünüşe göre, Irak'ın bunlardan kurtulması için uzun yılların geçmesi lâzım.

Musul'a gelişimizin ilk gecesini başımızdan unutulmayacak bir olay geçti : Akşam yemeğini yemekten, Tekstil İşçileri Sendikası Başkanı Abdülhamit telâşla ayağa kalktı, içeri gidip, birazdan geldi. Başkan'a «... ayağımız uğurlu geldi; bir erkek çocuğum olmuş, şimdi haber verdiler... Lütfen ismini siz koyun...» dedi. Başkan da çocuğa «Metin» ismini koydu ve «... biricik oğlunuzun isim babası olarak beni seçmenize çok memnun oldum, teşekkür ederim...» derken, yeni dünyaya gelenin Abdülhamit'in «sekizinci» çocuğu olduğunu öğrendik...

Musul'da güzel bir tekstil fabrikası var. Teknisyenleri ve mühendisleri Türkiye'de staj görmüş büyüğe bir şeker fabrikasıyla birlikte, buradaki işçiye çalışma imkânı vermekte. Bu fabrika Irak'ın en eski fabrikasıymış. Kuruluş yılının 1959 olduğu düşünülürse, Irak'ın sanayileşmeye pek yeni başladığı anlaşılıyor.

Irak ve Suriye gezisinde işyerlerini gezebilme, işçilerle tanışma fırsatını sık sık bulduk... Bu ülkeler henüz yeni yeni sanayileşiyor. Siyasi istikrarsızlık kalkınma hamlelerini baltalayan en önemli faktörlerden biri. Gerçek anlamda sendikacılığın yerleşmesi de uzun bir zaman alacağı benzer... ancak memnuniyetle gördük ki, sendikacılar mücadelelerinde kararlı.

Musul'dan da birbirinden güzel hatıralarla ayrılarak, Türkiye'ye dönmek üzere, Bağdat'a doğru yola çıkıyoruz.

YURDA DOĞRU

Bir aya yakın bir zaman alan Irak ve Suriye seyahatimiz artık sona ermek üzere. Bu kardeş ülkelerde çeşitli örneklerine tanık olduğumuz «Türk dostluğu ve sevgisi» hatıralarımızı ömrümüz boyu süsleyecek...

Dönüş de bizim için başlıbaşına bir macera oluyor. Çölde yolumuzu kaybedip, yanlışlıkla Lübnan hududundaki Rutba'ya düşüyor yolumuz. Kısmette, bir Türk olan Rutba Kaymakamı ile tanışmak da varmış. Bizlere büyük yardımlarda bulunuyor; refakatimize muhafız ve rehber vererek kızgın uçsuz bucaksız çölü geçmemizi sağlıyor. Dersour ve Halepi transit geçip Cilvegözü'nden Antakyaya geliyoruz...

Muhakkak ki Türkiye bu memleketlerden bir çok bakımdan çok ileri bir durumda. Ancak bu ülkelerin insanları bizi seven, bizi kardeş olarak bağrına basmağa hazır, yıllardır rehberliğimize ümit bağlamış kimseler... Çeşitli sebeplerle bu insanlara ve davalarına yakınlık göstermemişiz; yaklaşma arzularını anlamamazlıktan gelmişiz.

Biz bu seyahatimizle, cemiyetlerimizin en önemli unsurları, işçilerimiz, arasında kurulacak yakın kardeşlik bağının zeminini yarattığımıza inanıyoruz...

Metin'in babası Abdülhamit'in sözleri hâlâ kulaklarımızda :

«... ülkelerimiz arasındaki soğukluk niçin?... Görüyorsunuz aynı dinin mensuplarıyız... Ortak bir tarihe sahibiz, âdetlerimiz, yemeklerimiz, mezhebimiz, hattâ isimlerimiz birbirine benziyor...»

Genç İşçiler Problemi...

Yazan :

Kutay Aksel

Milletlerin yarınları, gençlerin bugünlerindedir. Aynı şekilde bir milletin ekonomi ve sanayiinin geleceği de, bugünün genç işçilerine verilen öneme bağlı kalmaktadır. Özellikle, süratle gelişen bir teknoloji içinde, sanayiın gelişmesi, genç işçiler probleminin bugünden ele alınmasına ve bu grubun yarınları hazırlanması ile sıkı sıkıya ilgilidir.

Başta Amerika olmak üzere bütün Batı Avrupa ülkeleri bu konuda yoğun çalışmalar yaparken, kalkınma çabası içinde bulunan yurdumuzda genç işçilerin problemlerinin ciddi bir şekilde ele alınmayışı endişe vericidir. Her yıl, mevcut işsiz gençlere ilâve olarak 300.000 genç işçinin daha iş piyasasına atılması, problemlerin halli yolunda acilen tedbir alınmasını gerektirmektedir.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Uluslararası İşkolu Federasyonları (ITS) ile müştereken, münhasıran genç işçilerin problemlerinin halledilmesi için faaliyette bulunacak bir «Genç İşçileri Komitesi» ihdas etmiştir. Bu komite, çalışmalarına temel teşkil etmek üzere Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi ile Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) Sözleşme ve Tavsiyelerinin ışığı altında, bir «Genç İşçiler Anayasası» sı hazırlamış bulunmaktadır. Niteliği bakımından bir tavsiye mahiyetinde olan bu Anayasa, daha ziyade genç işçilerin problemlerinin halledilmesi bakımından temel metodlar ile varılması arzu edilen ana hedefleri belirlemektedir.

Gerek bu Anayasa'da ve gerekse çeşitli Batı ülkelerindeki tatbikatta görülen en önemli husus, genç işçilerin eğitimi olmaktadır. Anayasa, mecburi okuma yaşını 14 olarak tesbit etmekte ve bu yaşın, en kısa zamanda 16 ya çıkarılmasını tavsiye etmektedir. Ancak bu durumda, Anayasa'nın ele aldığı akademik eğitim olmaktadır. Üzerinde hassasiyetle durulması icap eden diğer bir eğitim ise, gençleri çalışma hayatına hazırlıyacak ve sanayiinin akışına alıştırarak olan mesleki eğitimidir. Anayasa'ya göre, okuldan yeni mezun olan ve daimi olarak grup atmosferi içinde bulunan gençlerin, çalışma hayatına atıldıkları zaman karşılaşacakları en büyük zorluk psikolojik olmakta ve sanayiinin akımı içinde bu işçiler kendilerini «yalnız» ve «umutsuz» hissetmektedirler. Gerek bu çok tehlikeli hissi giderecek ve gerekse genç işçilerin ruhi ve bedeni gelişme alanında kendilerini ilerdeki hayatlarına hazırlıyacak olan, mesleki eğitimidir. Gençler, memleket ekonomisinin ihtiyaç gösterdiği iş sahalarında yetiştiril-

meli ve bu eğitim her şart altında, işçi - işveren - hükümet üçlüsü tarafından yürütülmelidir. Okulun vermiş olduğu grup atmosferinin en iyi şekilde sendikalar tarafından doldurulabileceği de genç işçiler Anayasasında belirtilmektedir.

Gençler için ikinci önemli problem ise, birer «işçi» haline geldikten sonra ortaya çıkmaktadır. Genç işçilerin, birer yetişkin işçi olmadığını göz önüne alırsak, çalışma süresi içinde korunmaları zorunluğu ortaya çıkar. Genç işçiler Anayasa'sı bu konuda da şu tavsiyelerde bulunmaktadır: «Her şeyden evvel genç işçiler için koruyucu kanunlar çıkarılmalıdır. Genç işçilerin çalışma süreleri, azami olarak günde 7 şer saatten, haftada 35 saat olarak tesbit edilmeli ve ruhi gelişmelerini sağlamak için, kendilerine daha fazla boş zaman verilmelidir. Genç işçilerin yıllık izinleri ise, asgari 24 gün olmalıdır.» Bu tavsiyeler genel olarak genç işçilere daha fazla boş zaman bırakılması prensibi etrafında toplanmaktadır. Önemli olan husus, işçilerin boş zamanlarını olumlu ve kendilerine fayda sağlayacak bir şekilde değerlendirmeleridir. Bunun sağlanması sendikalara düşmektedir.

Batı ülkelerinde, sendikaların bünyesi içinde, münhasıran genç işçilerin problemleri ile uğraşan ve bilhassa onların boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmek üzere faaliyette bulunan özel ihtisas büroları mevcuttur. Bu bürolar, milli sendikacılık merkezleri nezdinde kurulmakta ve bütün üye kuruluşlarla işbirliği yaparak genç işçilerin memleket ve sanayile faydalı olarak yetişmesi için çaba sarfetmektedir. Hemen hemen bütün Batı Avrupa ülkelerinde, milli merkezlerin, genç işçiler için, tatil köyleri, mesleki alanda gelişmelerini sağlamak için mesleki eğitim merkezleri, ruhi gelişmelerini arzu edilir seviyeye çıkarabilmek için kültür merkezleri, ve nihayet bedeni gelişmeleri için de spor merkezleri vardır.

Bu özel ihtisas büroları sayesinde, Batı ülkelerinde, genç işçiler problemini halletme yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Bu faaliyetlere örnek olarak 1963 yılında ICFTU'nun tertiplediği ve 102 teşkilatı temsilen 30.000 genç işçinin katıldığı Dünya Genç İşçiler Toplantısı ile, 1964 yılında Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) Gençlik Merkezinin Türkiye'ye tertiplediği geziyi gösterebiliriz.

Memleketimizin ve sanayimizin geleceği bakımından genç işçilerimizin problemlerini müştereken ele almamız için zamanın henüz çok geç olmadığı kanısındayız.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Yürütme Kurulu Başkanı Saim Mersinoğlu, işveren hukukçularının bir araya geldiği koordinasyon toplantısından önce bir konuşma yapmış ve işçi-işveren ilişkilerine önemle değinerek, bazı işverenlerin sarı sen-

dikaları teşvik etmelerini şiddetle tenkit etmiştir.

Türkiye Ticaret ve Sanayî Odaları, Ticaret Borsaları, işveren temsilcileri, idareciler ve işveren teşekkülleri hukukçularının hazır bulunduğu top-

lantının başında yapılan konuşmada, Mersinoğlu, işverenlerin Türk-İş'i örnek alarak «kafa, kasa birliği» yapmaları gerektiğini belirtmiştir.

Mersinoğlu'nun konuşması aynen şöyledir :

İşverenlerin görüşü...

Çok muhterem işveren ve işveren vekili arkadaşlar, İşverenler Konfederasyonu İcra Komitesi adına selâmlar ve toplantımıza hoş geldiniz derim. İşverenlerden bütün beklediğimiz, bu toplantı şuurunun ve ilgisinin gösterilmesidir. Ondan sonra, nasıl yürüneceği, nasıl teşkilâtlanılacağı, yanlış ve ayrı yollar tutmaktan nasıl sakınılacağı, kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Bu, bir kongre veya Genel Kurul toplantısı değildir. Bildiğiniz gibi, Sendikalarımız hukukçularının, mutad koordinasyon toplantısıdır. Gene mutad olarak, bu toplantılar sonunda işverenlerle de bir sohbet toplantısı yapılmakta, çalışmalarımız hakkında kendilerine bilgi verilmekte, kendilerinin düşünce ve dilekleri öğrenilmektedir. Bu itibarla, kısa konuşmamda, ben daha ziyade ehemmiyetli bir iki noktaya temas edeceğim. Sonra sizlere ve sorularınıza cevap verecek hukukçu arkadaşlara sözü bırakacağım.

Hepinizin malûmu olduğu üzere 1963 yılında 274 ve 275 sayılı kanunlar yürürlüğe girdiği zaman, işçi teşekkülleri AİD vesaire yardımları ile Avrupa'da, Amerika'da yetiştirilmiş elamanlara bu oyunun nasıl oynanacağına dair bilgi ve bilhassa Türk . İş gibi mükemmel teşkilâta sahip olduğu halde, işverenler her şeyden bihaber, hazırlıksız yakalanmıştır. İlk reaksiyon şu olmuştur:

Bir kısım İşverenler, «bu müsibet de nereden çıktı, biz daha bu seviyeye gelmedik» demişler. Bu nizamdan, ferden kurtulmak çareleri aramışlar, hatta bazı sendikalar yaratmak gibi, sakat yollarla ko-runmayı düşünmüşlerdir.

Diğer kısım, bizim gibi, öğrenmek ve teşkilâtlanmak çabası göstermiştir. Doğru olan yol budur.

Demokratik nizamda çağdaş medeniyet seviyesine ulaşacağız, derken, sendikalizmi inkâr etmek büyük hata olurdu. Hürriyet içinde kalkınmak için, işçi işveren arasındaki münasebetlerin iyi bir şekilde tanzim edilerek memleketi azami istihsale erdirmek şarttır.

Ancak, bu tatbikat maalesef bazı hayal kırıklıkları yaratmıştır. Hangi tarafın kabahatli olduğunu arayacak değiliz. Bu, bizi hiç bir neticeye götürmez. Problemlerimizi halle yaramaz. Hata ve noksanların ne olduğunu tesbite çalışacağız. Meselâ kısacası, aklımıza gelen bir kaç tane sıralayalım. Bunların hatalı olduğunda Türk . İş te eminim ki bizimle müttefik olacaktır. Bu hataların düzeltilmesi, memleket hayırma olacağından, bizimle işbirliği yapılacağından eminiz.

Bu işbirliğini belki ilk adımda aşağıdaki noktalarda temerküz ettirebilir ve müşterek bir deklârasyon ile bağlayabiliriz :

İşverenlerin Talepleri :

1) Sendika Enflasyonuna Türk - İş ile birlikte bir çare bulunmalı, Türk işçilerinin bu suretle istismarı kat'i surette önlenmelidir. Sarı Sendikalar hiç bir surette teşvik edilmemelidir.

2) Bir işyerinde toplu iş sözleşmesi varken, ye-

niden, her ne suretle olursa olsun yeniden toplu sözleşme talepleri, keza Türk . İş ile müştereken bulunacak bir formül ile önlenmeli, işyerlerinde bu suretle temin edilecek iş huzuru ile memleketin iktisadi kalkınması sağlanmalıdır.

3) Memleket iktisadını sarsan işçiye, İşverene ve geniş Türk müstahsil zümresine zarar getiren grevlere sebebiyet vermekten son derece sakınılmalıdır.

İşvereni tedhiş suretiyle grevlerin desteklenmesi önlenmeli, devlet makamlarınca kanunlarda her iki tarafa tanınan haklar tam manasıyla temin edilmeli. Hükümet bitarafı mutlak surette muhafaza etmeli ve hükümet otoritesine karşı hareketler de en ufak bir müsamaha görmemelidir.

Ancak bu hususlar sağlanırsa, hakiki bir iş barışı kurulabilir ve hürriyet içinde kalkınma mümkün olabilir.

4) İşverenler aleyhine yersiz işçi düşmanlığı propaganda, her halde durdurulmalıdır. Yirmiinci asırda işçiye istismar sureti ile kâr düşünen bir işvereni, İşverenler Konfederasyonu da desteklemez. Ancak, işverenin risk alma karşılığındaki müşküllerini, her zaman kâr edilmediğini ve zarara geçmesi halinde, müessesenin yıkılmasından işveren kadar işçilerin de mutazarrar olacağını milletlerarası rekabeti ve sanayimizin henüz emekleme çağına olduğunu, toplu sözleşme taleplerinde, sendikalar gözönünde tutmalıdır.

5) İşçi sendikaları, bütün riski üzerine alan sermayenin sevk-i idare haklarına riayet etmeli ve bir kısım elemanların sevk-i idarenin bir parçası olduğunu ve bunların toplu sözleşme kapsamı dışında bırakılmasının bir zaruret olduğunu kabul etmeli; işverenin bu gibi talepleri makul karşılanmalıdır. Yeni İş Kanunu, işveren vekillerinin dahi işçi olduğunu kabul etmektedir.

Konfederasyonun, Ankara'daki çalışmaları hakkında da kısaca birkaç söz söylemek isterim: Konfederasyon merkezi Ankara'ya taşınmakla, faaliyetleri mize isteri istemez bir dinamizm gelmiştir. Bakanlar, la, genel müdürlerle temas artmıştır. İşsizlik Sigortası Kanunu, 274 ve 275 sayılı kanunların tadili gibi konularda konfederasyonumuzun mütalâaları ilgililere daha iyi bir şekilde duyurulmuştur. İş Kanunu'nun Senato komisyonunda görüşülmesinde, konfederasyonumuzca çok aktif bir faaliyet gösterilmiş ve işverenlerin birçok hakları korunduğu gibi, adi bir suçlu gibi hapis cezası ile tehdit edilmesi hususları tasarıdan çıkarılmıştır. Ancak bütün çalışmalar, işverenlerden daha kuvvetli ve manevî ve maddî destek görmezse gelişemez. İmkânlarımız mahduttur. Türk . İş'in, milyonları bulan grev fonuna mukabil, bizim bir kurulumuz yoktur. İşverenlerimiz, maddî destek bakımından hasis davranmaktadır. Halbuki buna karşılık kayıpları çok daha büyük olacaktır. Ancak, felâketle bizzat karşılaşınca kadar bunu görmezliğe gelmeyi her nedense tercih etmektedirler.

KADIN İŞÇİLER

KADININ İŞ HAYATI

Kadınların evden dışarda çalışmaları, esas itibarıyla tabii meslekleri olan ev kadınlığına ilâveten bir başka işe ehil olduklarına işarettir. Fakat, kadınların hayatını kazanma imkânları ne kadar çeşitli olursa sosyal formasyon bakımından o kadar mücehhez sayılırlar. Bu hâl erkekler hakkında da aynıdır.

Bundan başka çeşitli işlere kabiliyet göstermenin, öğrenim derecesile de ilgili olduğu tesbit edilmiştir. İlk görünüşte yüksek öğrenimin, insanı tek bir işe, genellikle büro işlerine tahsis ettiği ve başka işlere hevesiz ve kabiliyetsiz hâle soktuğu sanılır. Oysa ki, anket sonuçları, öğrenim derecesile, çeşitli işlere ehliyetin birbirine paralel gittiğini göstermiştir.

Şimdi bu konudaki anket sonuçlarını gözden geçirelim :

İhtisası içinde bir iş yapabilenler	% 23
İhtisası dışında bir iş yapabilenler	% 26
Her iki şekilde iş yapabilenler	% 4
Başka bir iş yapamayanlar	% 41 dir.

KADINI İŞ HAYATINA SEVKEDEN SEBEPLER

Kendilerine «Niçin çalışıyorsunuz, zarureten mi, yoksa meslek sevgisinden mi?» diye sorulan kadınların % 80 i zarureten çalıştıklarını söylemişlerdir.

Ancak burada da öğrenim derecesile meslekî ilginin birbirine paralel gittiği görülmektedir. Aynı mesele öğrenim derecesi yüksek olmıyan erkekler için de söz konusu olmakla beraber, denilebilir ki, erkekler için mesleğini sevmemek, ancak başka bir mesleği arzulamak şeklinde izah edilebilir. Oysa ki, «zarureten çalışıyorum» cevabını veren kadınların durumu sadece belli bir mesleğe değil, tüm çalışma hayatına karşı bir sevgisizlikle izah edilir ve bunun karşıtı da bir başka meslek değil, sadece ev hayatına dönmektir.

Ancak, evinde çocuğuna itina ile bakacak kimseye sahip, ya da çocukları yetişmiş olan, veya çocuksuz olan kadınlar, eğer fikri formasyonları varsa, memnuniyetle bir meslek sahibi olmayı, sosyal bir fonksiyonları olmasını istiyorlar.

ÇALIŞMA SEBEPLERİNİN ÖĞRENİM DERECESE İLİŞKİSİ

Çalışma sebeplerinin öğrenim derecesile ilişkisi şöyledir :

	Yüksek öğrenim	Lise	Ortaokul	İlkokul
Zaruret	% 41	% 72	% 87	% 94
Zaruret ve meslek sevgisi	% 31	% 18	% 6	% 4
Yalnız meslek sevgisi	% 18,2	% 7	% 4	—

Hangi şartların gerçekleşmesi hâlinde kadın iş hayatından çekilmeyi arzu etmektedir sorusuna da şu şekilde cevap alınmıştır :

Ailede refah artışı	% 56,7
Refah artışı ve evlenme	% 13
Evlenme	% 10,5
Evlenme ve çocuk sahibi olma	% 3,5
Çocuk sahibi olma	% 3,5
Diğer sebepler	% 6,8
Hiç terk etmek istemiyenler	% 3,9

Görüldüğü ki, üzerinde anket yapılan kadınların % 94 ü şu veya bu şartın gerçekleşmesi hâlinde işini bırakmak arzusundadır.

Demek ki;

Refah artışı	% 69,8
Evlenme	% 27,1
Çocuk	% 6,7
Diğer sebepler	% 6,8

oranında kadınların mesleğini bırakmasında rol oynamaktadır.

Hiç bir suretle işlerini bırakmak istemiyenler % 4 oranındadır ve bu grubun, öğrenim derecesi ve çalışma sebepleri birbirleriyle ilgilidir.

	Yüksek öğrenim	Lise	Ortaokul	İlkokul
Zaruret	% 21	% 66	% 33	% 100
Zaruret ve meslek sevgisi	% 37	% 17	% 67	—
Meslek sevgisi	% 21	% 17	—	—

Yazan :

Gül Neş'e Kutlu

**TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA
UZMANI**

Görülüyor ki, mesleklerini bırakmak istemiyenlerin % 50 si mesleklerini seven kadınlardır.

ÇALIŞMA VE ÇEVRENİN TUTUMU

Çalışan kadının kendi yakın çevresinde nasıl karşılandığı da şöyle cevaplandırılmıştır :

Çevresi tarafından tasvip görmeyen % 76

Çevresi tarafından tasvip gören % 23

Ancak bir insan ne kadar çeşitli çevrelerle temas ettiğini ve ne kadar çeşitli anlayıştaki insanlarla düşüp kalktığını iddia ederse etsin, yine kanaatleri kişisel tecrübelerine dayanır ve dolayısıyla nisbi değerdedir.

Bu kanaatin, kadınların ağızından değil, bizzat çevreden soruşturulması gerekir.

Bir hizmet erbabının, yaptığı işten dolayı küçük düşüğüne, utanılacak bir durumda olduğuna inanmasının, onun çalışma enerjisi ve ruhi sağlığı bakımından ne kadar olumsuz etkileri olduğunu herkes bilir.

Belli bir terbiye şekli yüzünden, bazı kadınlar öyle batıl düşüncelere saplanmışlardır ki, çalışmakta olmalarından utanırlar. Ailevi zaruretlerle birdenbire iş hayatına giren ev kadınlarından birçoğunun, «**Biz bu hale düşecek insan değildik ama, mukadderat bu**» dedikleri görülür. Aslında, kadın çalışmasının ayıp olduğunu telkin, eski devirlerin değer hükmüne bağlı zihniyetlerin sonucu dur.

Çevreleri tarafından tenkid edilenlerin durumu, bunların çalışma sebepleri ve öğrenim derecesile ilişkisi ise şu şekilde görülmektedir :

Çevrelerinde çalışmalarının hoş görülmediğini söyleyenlerin bir kısmı, buna sebep olarak evine ve çocuklarına bakamayışlarının, fazla yorulmalarının iyi karşılanmadığını ve nihayet «**kadın evde oturmalı**» kuralı yüzünden ayıp telâkki edildiğini söylüyorlar.

Çalışanların % 23 ünü teşkil eden bu azınlık üzerinde yapılan araştırmalarda bunun iki etkeni olduğunu gördük: Zaruret ve öğrenim derecesi.

	Yüksek öğrenim % 30	Lise % 30	Orta % 20	İlk % 13
Zaruret				
Zaruret ve				
Meslek sevgisi	% 26	% 65	% 41	
Meslek sevgisi	% 34	% 60	% 20	
Öğrenim seviyesi				
bakımından yüzde	% 25	% 32	% 21	% 12

Zaruret yüzünden çalışanlar, meslek sevgisi ile çalışanlardan daha az tenkide uğramaktadır. Buradan da kadının meslek sevgisinin bazı çevrelerde hâlâ yadırgandığı anlaşıyor.

Öğrenim seviyesi bakımından da, tahsil derecesi çoğaldıkça, çevrenin tenkidi artmaktadır.

Kadının çalışmasını tenkid edenlerin, kadının işe ehliyetizliğinden çok, aile ihtiyaçları ve kadınlık telâkkisinden hareket ettiklerini görmekteyiz.

KADIN HAKLARINI KULLANMAYI BİLMELİDİR

İş hayatı, cemiyet meselelerinde insanın görüş ufuklarını genişleten daha kuvvetli bir anlayış ve daha sağlam bir taktir ölçüsü sağlayan bir cemiyet mektebidir.

Eski neslin «**elinin hamuru ile erkek işine karışma**» tavsiyesinde o zaman için bir hakikat payı vardı; çünkü, genel kültür seviyesi, kadının anlamadığı işlere karışmamasını cemiyet için daha hayırlı kılıyordu.

Esasen kadınların siyasi hakları, her memlekette fikri seviyeleri ile paralel gitmiştir.

Ekiden erkek işi olarak vasıflandırılan bütün cemiyet işlerine katılma hakkı bugün kadınlara tanınmıştır. Bunlara hak kazanmak için erkeğin anladığını anlamak, onun muhakeme şeklini benimsemek lâzımdır. Bu da yalnız öğrenimle olmaz; her melekeden her ehliyetin devamlı şekilde işlemesi lazım ki körleşmesin.

Hangi bahane ileri sürülürse sürülsün, bütün ömrünü sadece aile hizmetlerine ayıran ve ev işlerinin ağırlığı altında bunalıp, gazete okumaya bile ara sıra fırsat bulan bir kadının, alelittlak cemiyet ve memleket işlerinden anlıyamıyacağı ortadadır. Halbuki demokratik rejim, her yurttaşın kamu işleri hakkında bir fikri olmasını, bağımsız olarak düşünebilmesini, siyasi haklarını kullanırken takdir ve seçim yetkisini, hısım akrabasının dirayetine bırakmamasını ister.

«**Ben ne bileyim, kocam bilir**» diyen kadın, yurttaşlık görevinde kusur etmiş olur. Bir kadın haklarını şuurlu bir şekilde kullanmasını bilmelidir.

Kadının ev ve çocuk işini sevmesi insiyakî birşeydir. Fakat iyi bir eş, iyi bir ana olduğu kadar, iyi bir yurttaş da' olabilmesi için kendi hissiyatına biraz hakim olması ve hoşuna gitmese dahi, sosyal konularla sade gazeteler aracılığıyla değil, fiilen meşgul olması lâzımdır.

Bu itibarla iş hayatına şu veya bu şekilde, bir kere atılmış olan kadınlardan bir kısmının durumu ne çevrelerinin, ne de kendilerinin zannettikleri gibi, «**hoş karışılmıyacak**» veya «**utanılacak**» bir hal değildir. Aksine iş hayatı, az ya da çok öğrenim görmüş olsun, bütün çalışan kadınlar için ikinci bir okul, iyi yurttaş olma şartlarını sağlayıcı, kişiliği yetiştirici bir imkân demektir.

DYF - İş kongresi yapıldı

Haberler

Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları (DYF - İş) Yedinci Genel Kurul toplantısı, 20 - 23 Mart 1966 tarihleri arasında, Ankara'da, Sosyal Sigorta'ar Kurumu salonunda yapılmıştır.

İşkolundaki 33 bin işçiden 22 500'ünü üye sendikalar bünyesinde toplamayı başarmış büyük federasyonun kongre başkanlığını, Türk İş Başkanı Seyfi Demirsoy yapmıştır.

22 üye sendikayı temsil eden 180 delegenin katıldığı kongrede, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, Bayındırlık Bakanı Ethem Erdenç ve Ulaştırma Bakanı Seyfi Öztürk hazır bulunmuşlar, diğer bazı Bakanlar da yolladıkları mesajlarla kongreyi kutlamışlar ve başarı dilemişlerdir.

Üç gün süren genel kurul çalışmalarının sonunda yapılan seçimlerle, eski İcra Kurulu yeniden görev başına getirilmiştir. Bu durumda Şerafettin Akova Başkan, Ahmet Çatakçınler Genel Sekreter, Necmi Ertez de Mâli Sekreterlik görevlerine seçilmişlerdir.

Yönetim Kurulu ise, yeni beş üyenin katılmasıyla, şu üyelere kurulmuştur :

Ömer Ergün, İsmail Meneviş oğlu, Mehmet Acidereli, Ömer Sönmez, Lâtif Topçuoğlu, Abdülkadir Özdenvar, Kemal Tokatlı, Salih Selek, Adnan Başaran İsmail İpyurt, Hacı Perçin.

AKOVA'NIN KONUŞMASI

Kongrenin açış konuşmasını Federasyon Başkanı Şerafettin Akova yapmıştır. Çeşitli toplumsal,

ekonomik sorunlara değinen Şerafettin Akova, «Bir takım çevrelerin iddia ettiği gibi, bugün azımsadığımız hakların istirdacı veya kısıtlanması hiç bir an mevzubahis olmaya caktır. Çünkü, demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan sendikalar ve buna ilişkin haklarımız, Anayasa'nın teminatı altındadır. Anayasa'nın öngördüğü haklarımızın muhafazasında azimli ve kararlıyız. Bu gerçeği herkesin bilmesinde fayda umarım.» demiştir.

Sendikaların demokrasi rejimindeki yerinin vazgeçilmez olduğunu da belirten Akova, sendika - siyasi parti ilişkisi konusunda şunları söylemiştir :

«Demokrasilerde lâik, sosyal hukuk devletinin kuruluşu ve işleyişinin, yukarıdan aşağıya değil, tabandan gelen zorlama ile zirveye doğru bir denetim hiyerarsisi içinde olursa muvaffak olacağı bilinmelidir. Şu halde, taban, ilgililerden bunu istiyor. Sendikalar olarak, partiler üstü politikamıza devam ederek, denetimimizi hiç bir arka hesaba dayalı olmadan yapmağa azimle devam edeceğiz.»

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Toprak reformu, vergi adaleti, ücret politikası gibi genel sorunların yanıbaşında, doğrudan işçiyi ilgilendiren mevzuatla ilgili konulara da değinen Akova, 440 Sayılı Kanun uyarınca düzenlenmesi gereken yönetmeliğin geciktirilmesini tenkit etmiş, İşsizlik Sigortası, Tarım - İş ve Çalışma Bakanlığı Teşkilât kanunlarının bir an önce çıkartılması gerektiğini ifade etmiştir.

HAYAT PAHALILIĞI

Akova, bu arada hayat pahalılığına da önemle değinmiş, şöyle demiştir :

«Her gün biraz daha artan ve birbiri üzerine inzimam ederek va-

AKOVA KONUŞUYOR — Demiryolları İşçileri Sendikaları Federasyonu Başkanı Şerafettin Akova kongrede konuşurken. Akova yeniden DYF-İş Başkanlığına seçilmiştir.

tandaşın taşıma gücünü aşan pahalılık, çözümlenmesi gereken önemli meselelerden biridir. Toplu sözleşmelerle iktisab edilen menfaatler, bir maksada uygun olmaksızın, doğrudan doğruya piyasaya inikâs etmektedir. Bu şart ve ahval muvacehesinde, pahalılığın önü alınmazsa, Türk iktisadiyatının ve ücret politikasının altüst olacağı bilinmelidir. O itibarla, hükümetten, pahalılığın önlenmesi için tedbirler bekliyoruz. Bu tedbirler, hiç bir surette, enflasyona yönelik şekilde olmamalıdır.»

MEHMET İNHANLI — Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası (TÜMTİS) Kongresinde başkanlığa yeniden Mehmet İnhanlı seçilmiştir.

TÜMTİS KONGRESİ YAPILDI

Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası'nın (Tümtis) kongresi, geçen ayın son günlerinde, İstanbul'da yapılmıştır. Türk-İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar Üçüncü Bölge Temsilcisi Burhanettin Asutay, ve Petrol-İş Başkanı Ziya Hepbir'in de konuk olarak katıldıkları ve birer konuşma yaptıkları kongrede, özellikle işçi-işveren ilişkilerine ve ekonomik sorunlara yer veren faaliyet raporu okunmuş ve üyelerin onayını kazanmıştır.

Seçimler sonunda, sendika genel başkanlığına Mehmet İnhanlı, genel sekreterliğe Ferit Göktaş, genel başkan yardımcılığına Hüseyin Pala, Mali Sekreterliğe İhsan Zaboğlu ve Eğitim Başkanlığı'na da Halis Davulcu getirilmişlerdir.

TEKSİF BAKIRKÖY ŞUBE KONGRESİ

Teksif İstanbul, Bakırköy Şube Kongresi, 13 Mart pazar günü yapılmıştır. 6 Bin beş yüz üyeli büyük şubenin kongresinde, Teksif Genel Başkan Yardımcısı Tefik Erdem hazır bulunmuştur.

Kongre sonunda, Şefik Öke şube başkanlığına seçilmiştir.

SOMA KÖMÜR İŞÇİLERİNİN KONGRESİ YAPILDI

Soma Kömür İşçileri Sendikası'nın yıllık kongresi 6 Mart günü yapılmış, tüzük değişikliği sonunda, sendika, «Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikası» adını almıştır. 4 Bin 5 yüz üyeli büyük sendikanın kongresinde Türkiye Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer ve diğer bazı yönetim kurulu üyeleri ile konuk sendikalar hazır bulunmuşlardır.

SEYİTÖMER MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ KONGRESİ

Kütahya Seyitömer Maden İşçileri Sendikası'nın yıllık kongresi, 20 Mart pazar günü yapılmıştır.

300 İşçinin kayıtlı olduğu sendika kongresinde, Türkiye Maden İşçileri Federasyonu yöneticilerinden Mustafa Orho'dan başka, Tunçbilek ve Değirmisazlı konuk sendikacılar da hazır bulunmuşlardır.

GENEL-İŞ BATMAN ŞUBESİ KONGRESİ

Genel-İş Batman Şubesi'nin olağanüstü kongresi, 6 Mart tarihinde yapılmıştır.

Eski yönetim kurulu üyelerinin mal bildirimini vermemeleri sebebiyle yapılan kongre sonunda, Sendika Başkanlığı'na Vechettin Dal, Başkan Yardımcılığı'na M. Şirin Et-ki, Sekreterliğe Ahmet Fidanlık ve Mali Sekreterliğe de Kerem Birici seçilmişlerdir.

GENEL-İŞ SİVAS ŞUBESİ KONGRESİ

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (Genel-İş) Sivas kongresi, geçen ayın son günlerinde yıllık kongresini yapmıştır.

285 Üyesi bulunan sendika şubesi kongresi, olgun bir hava içinde geçmiş, Mehmet Güneş, Şube Başkanı seçilmiştir.

GENEL-İŞ İSTANBUL MAKİNA ŞUBESİ KONGRESİ

Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (Genel-İş)'in İstanbul Makina Şube Kongresi geçen ayın sonunda yapılmıştır.

Seçimler sonunda, eski başkan Hüseyin Özdemir, tekrar şube başkanlığına getirilmiştir.

SİVAS YOL-İŞ SENDİKASI KONGRESİ

Türkiye Bayındırlık ve Karayolları İşçileri Federasyonu (Yol-İş) e bağlı Sivas Yol-İş Sendikası kongresi 27 Mart tarihinde başlamıştır. Dergimizin baskıya verildiği sırada devam etmekte olan kongreye, Federasyon Başkanı Halit Mısırlıoğlu da katılmıştır. Kongrede, halen 450 civarındaki işçi sayısının, Karayolları Bölge Temsilciliği kapsamındaki işçilerin de katılmasıyla 1000'e çıkarılmasına çalışılmaktadır.

ŞEKER-İŞ ESKİŞEHİR ŞUBESİ KONGRESİ

Şeker - İş Eskişehir Şube Kongresi, geçen ay sonunda yapılmıştır. Türk - İş İkinci Bölge Temsilcisi'nin de hazır bulunduğu kongre sonunda şube başkanlığına M. Sadık Side, sekreterliğe Ahmet Başöz ve mali sekreterliğe de Tahsin Baksan seçilmişlerdir.

TOMİS SİVAS KONGRESİ

Türkiye Toprak Mahsulleri Ofisi İşçileri Sendikası (TOMİS) Sivas Şube Kongresi, 6 Mart tarihinde yapılmıştır.

Üye 280 işçiden büyük çoğunluğunun hazır bulunduğu kongrede, Türk - İş Beşinci Bölge Tem-

silciliği Yardımcısı İsa Tarım, şube başkanlığına seçilmiştir.

★

BASIN-İŞ ADANA ŞUBE KONGRESİ

Türkiye Gazeteciler ve Basın Sanayii İşçileri Sendikası (Basın - İş) Adana Şube Kongresi, 19 Mart tarihinde yapılmıştır.

Basın - İş Genel Sekreteri Bekir Çiftçi'nin de hazır bulunduğu kongre, olgun bir hava içinde cereyan etmiş, delegeler, basın işçilerinin durumları ve yurt sorunlarıyla ilgili konuşmalar yapmışlardır.

Toplu Sözleşmeler

MADEN İŞKOLUNDA ÖNEMLİ BİR SÖZLEŞME DAHA...

Türkiye Maden İşçileri Federasyonu ile Etibank arasında, ay başında imzalanan toplu sözleşme ile 9 bin maden işçisinin ücretlerine yüzde 50 - 60 oranında zam yapılmıştır.

Murgul, Ergani Bakır, Şark Kromları, Göçek Krom, Keban Küre, Bakırlı Pirit, Keçiborlu Kürt, Konya, Ödemiş, Gura, Emet Boraks madenlerinde çalışan bu işçilerden, hafif işlerde çalışanların asgari ücretleri 9 liradan 14 liraya, diğerlerinininki ise 9,5 liradan 15 liraya çıkarılmış, asgari ücretin üstünde maaş alan işçilere ise 4 - 4,5 lira arasında zam yapılmıştır.

Gece vardiyasında çalışanlara 100 kuruş gece zammı, yemek bedellerine 50 kuruş zam, ölen işçilerin ailelerine 3 bin lira tazminat, çocuklarına burs, yılda iki kat elbise de, sözleşmeyle sağlanan haklar arasındadır.

Taraflar arasındaki pazarlık, iki buçuk aydan beri devam etmekteydi.

★

DiĞER BİR SÖZLEŞME

Türkiye Maden İşçileri Federasyonu, Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi'nde çalışan 670 işçiyi kapsayan bir toplu sözleşme imzalamıştır.

Sözleşme ile, işçi ücretlerine seyyanen 5 lira zam, yemek ücret-

lerine 50 kuruş zam, yılda bir çift çizme verilmesi sağlanmıştır.

Gene Türkiye Maden İşçileri Federasyonu ile, özel teşebbüse ait Harmanlık Krom İşletmesi işvereni arasında imzalanan diğer bir sözleşmeyle de, bu işyerindeki işçilere 450 kuruş ücret zammı sağlanmıştır.

★

KÂĞIT-İŞ'İN TOPLU SÖZLEŞMESİ

Kâğıt - İş Sendikası'nın Car. tex Fabrikası ile yaptığı toplu sözleşme, uzlaştırma kurulunun aracılığıyla sonuçlanmış, işçiler birçok yeni haklar elde etmişlerdir.

Kâğıt - İş'in, sözleşmeyle elde ettiği haklar şunlardır :

- Günde 2 lira zam,
- Yılda 60 lira net ikramiye,
- 2 lira yemek zammı,
- 250 lira ölüm, 100 lira doğum, 500 lira evlenme yardımı ve her üç halde üçer günlük ücretli izin,

— Eğitim seminerlerinde bir hafta ücretli izin.

★

ÇİMSE-İŞ İLE KARTAL MOZAYİK FABRİKASININ TOPLU SÖZLEŞMELERİ

Çimse - İş İstanbul Merkez Şubesi ile Kartal Mozayik Fabrikası işvereni arasında imza olunan toplu sözleşme sonunda, fabrikada çalışan 68 sendikalı işçiye yeni haklar sağlanmıştır.

Bir süre önce anlaşamayarak uzlaştırma kuruluna giden tarafların durumu, Türk - İş Birinci Bölge Temsilciliği ve Grevleri Koordinatörlüğü'nce ele alınmış ve uyuşmazlık ortadan kaldırılmıştır.

İmzalanan 1 yıl süreli sözleşmeyle, üyelere 250 kuruş zam, yemek ve elbise bedelleri, 10 lira çocuk zammı sağlanmıştır.

★

ÇİMSE-İŞ ESKİŞEHİR'DE TOPLU SÖZLEŞME YAPTI

Çimse - İş Eskişehir Şubesi ile Kılıçoğlu Kiremit Fabrikası işvereni, ay içinde toplu sözleşme imzalamışlardır.

Sözleşme ile, işçilere 395 kuruş tutarında zam sağlanmıştır. Bu

zamdan, Çimse - İş üyesi 443 işçi yararlanacaktır. ★

TARIM-İŞ'İN TARSUSTAKİ TOPLU SÖZLEŞMESİ

Türkiye Tarım - İş Sendikası ile Tarsus Okalıptüs Ormanı işvereni arasında toplu sözleşme imzalanmıştır.

Sözleşmeyle, işçilere 12 lira asgari ücret, geçici işçiler için altı aylık çalışma süresi ve çocuk zammı ile başkaca sosyal yardımlar sağlanmıştır. ★

TUZLA PORSELEN FABRİKASINDA TOPLU SÖZLEŞME YAPILDI

Türk - İş'in yerinde müdahaleleriyle, porselen ithalatını durdurması üzerine, stoklarını satma imkânına kavuşarak zarardan kurtulan Tuzla Porselen Fabrikası işvereni, Çimse - İş İstanbul Merkez Şubesi ile toplu sözleşme imzalamıştır.

800 işçiyi kapsayan sözleşmeyle, işçilere 320 kuruş zam, çocuk zammı, yemek ve elbise bedeli sağlanmıştır. ★

İSTANBUL HAVAGAZI ŞİRKETİNDE SÖZLEŞME

Enerji - İş Sendikası ile İstanbul Havagazi Şirketi arasında devam eden pazarlık sonuçlanmış ve toplu sözleşme yapılmıştır.

Sözleşme uyarınca, 680 işçiye 4 - 8 lira zam, yemek ve elbise bedeli sağlanmıştır. ★

TÜMTİS İLE İETT ARASINDA TOPLU PAZARLIK

Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası (Tümtis) ile İETT arasında İstanbul'da başlayan toplu pazarlık devam etmektedir.

Çok güç ve ağır şartlar altında çalışan 8 bin işçisine yüzde 25 - 30 arasında zam isteyen sendika ile İETT arasındaki pazarlık konusunda, dergimizin başkaya verildiği şu ana kadar ikinci bir haber almak kabil olmamıştır. ★

GENEL-İŞ İSTANBUL'DA TOPLU SÖZLEŞMEYE HAZIRLANIYOR

Genel - İş İstanbul Şubesi'nin

Mayıs ayında yapacağı büyük toplu sözleşmeyle ilgili hazırlıklara hız verilmiştir. Bununla ilgili olarak, Türk - İş Birinci Bölge Temsilciliği yardımıyla düzenlenen, iş yerlerinin özelliği ile ilgili anket sonuçlandırılmıştır. Anket sonuçları ve diğer ilgili doküman, Genel - İş İcra Kurulu'na havale edilmiştir. Sendika genel merkezindeki araştırma bürosunun, sözleşmeyle ilgili son çalışmaları yaptığı bildirilmektedir. ★

DOĞU VE ORTA ANADOLU MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMESİ

12 il ve ilçedeki maden işçileri ni temsil eden Doğu ve Orta Anadolu Maden İşçileri Bölge Sendikası, bu il, ilçelerdeki çok sayıda işyerinde çalışan 2 bin işçi adına toplu pazarlığa oturmuştur.

Türkiye Maden işçileri Sendikaları Federasyonunun Ankaradaki Genel Merkezinde yapılan toplu pazarlık 20 güne yakın süreden beri devam etmektedir. Federasyon yöneticilerinin katıldıkları pazarlıkta, sendika başkanı da hazır bulunmaktadır. ★

SÖKE ÇİMENTO FABRİKASINDA TOPLU SÖZLEŞME HAZIRLIĞI

Söke Çimento Fabrikası'ndaki işçileri bölerek kendi bünyesinde toplamağa çalışan Yapım - İş Sendikası ile Çimse - İş arasındaki uyuşmazlık, Türk - İş'e üye bulunan Çimse - İş'in itirazı üzerine halledilmiştir. ★

İtiraz üzerine, işverenle toplu pazarlığa oturmak üzere, Çimse - İş'in yetkili olduğu belirlenmiş ve durum, söz konusu sendikaya bildirilmiştir. Türk - İş'e üye olmayan Yapım - İş'in üyelerinin, önümüzdeki günlerde, kitle halinde Çimse - İş'e geçmeleri beklenmektedir. ★

BASIN-İŞ'İN TOPLU PAZARLIĞI

Türkiye Gazeteciler ve Basın Sanayii İşçileri Sendikası Sivas Şu-

besi ile Anadolu Matbaası arasında ki toplu pazarlık görüşmelerine başlanmıştır.

Türk - İş Bölge Temsilciliği uzmanlarının da hazır bulunduğu pazarlığa devam edilmektedir. ★

GENEL-İŞ MANİSA BELEDİYESİNDE GREV KARARI ALDI

Genel - İş Sendikası ile Manisa Belediyesi arasında devam eden toplu pazarlık, halen Hakem Kurulunda incelenmektedir. İşverenin uyuşmaz tutumu yüzünden, Genel - İş, bu ilde 31 Mart tarihinden greve başlamayı kararlaştırmıştır.

Sendika yöneticileri, grevin, ancak «Bütçe bağlandı..» şeklindeki gerekçe ile zam vermekten kaçınmak isteyen Belediye Başkanı'nın, bu tutumundan vazgeçmesiyle önünün alınabileceğini ifade etmektedirler.

Dergimizin baskıya verildiği şu ana kadar, sendika ile belediye arasında anlaşma imkânı arayan Hakem Kurulu'nun çabaları devam etmektedir. ★

GES-İŞ İLE ESKİŞEHİR ELEKTRİK İŞLETMESİ UYUŞMAZLIĞI

Türkiye Gaz, Elektrik ve Su İşçileri Sendikası (Ges - İş) ile Eskişehir Elektrik İşletmesi arasında bir süreden beri devam eden toplu pazarlık, tarafların anlaşmaya varamamaları yüzünden uzlaştırma kuruluna havale edilmiştir.

Üyelerine günde 2,5 lira zam 10 lira çocuk zammı isteyen sendikanın istekleri, uzlaştırma kurulunda görüşülmektedir. ★

DERİ İŞKOLUNDA BİR UYUŞMAZLIK

Türkiye Deri - İş Sendikası, Balıkesir'li sekiz deri işvereni ile oturduğu toplu pazarlıkta anlaşamamış, durum, uzlaştırma kuruluna havale edilmiştir.

Sendika ile işverenlerin ücretler konusunda anlaşamadıkları bildirilmektedir. Uzlaştırma kurulu, çalışmalarına başlamıştır. ★

TOPLU SÖZLEŞMEDEN KAÇAN İŞVEREN

Tez Büro - İş Sendikası'nın Adana Esnaf Kefalet Kooperatifleri işvereniyle yapmak istediği toplu sözleşme, bütünüyle uzlaştırma kuruluna havale edilmiştir.

Toplu sözleşmeye oturmak istemeyen işverenin tutumu yüzünden uzlaştırma kuruluna havale edilen konuyla ilgili çalışmalara, 17 Mart tarihinde başlanmıştır. ★

TEZ BÜRO-İŞ'İN İZMİR UYUŞMAZLIĞI

Tez Büro - İş Sendikası ile İzmir 3 üncü Noteri arasında bir süredir devam eden toplu pazarlık, tarafların anlaşamaması üzerine, uzlaştırma kuruluna havale edilmiştir. Günde 4 lira zam, 250 kuruş yemek parası, yılda ikramiye isteyen sendika ile işveren noter arasındaki uyuşmazlığı inceleyen kurul ilk toplantısını 23 Mart tarihinde yapmıştır. Uzlaştırma Kurulu, çalışmalarına devam etmektedir. ★

Teşkilatlanma

MADEN-İŞ KOLUNDA İKİ SENDİKA BİRLEŞTİ

Maden işkolundaki iki sendika birleşmişlerdir. Türk - İş Yedinci Bölge Temsilciliği'nin çalışmaları sonunda gerçekleştirilen birleşmeyle, Ergani Bakır İşçileri Sendikası'nın Doğu Maden İşçileri Sendikası'na katılması sağlanmıştır.

Ay başında yaptığı kongreyle fasih kararı alan sendikanın üyelerinin Doğu Maden İşçileri Sendikası'na katılmalarıyla, Ergani işletmesindeki tüm işçiler, aynı sendika çatısı altında toplanmışlardır.

Doğu Maden İşçileri Sendikası, Türk - İş'e bağlı olan Türkiye Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu'nun üyesidir. ★

ÇİMSE-İŞ İZMİR ŞUBESİ KURULDU

Çimse - İş'in yurt çayındaki örgütlenme çalışmalarına devam edilmektedir. Türk - İş Üçüncü Bölge Temsilciliği'nin de çabasıyla, Çimse - İş İzmir Şubesi de kurulmuştur. ★

Türk-İş üyesi olmayan Tocis - İş adlı sendikanın üyelerinden 450 kişi istifa ederek, Çimse - İş İzmir Şubesi'ne kaydolmuşlardır. Çimse - İş, önümüzdeki günlerde yetki alacak ve İzmir'li işverenleri toplu görüşmeye çağıracaktır.

Eğitim Çalışmaları

BEŞİNCİ BÖLGEDE İŞÇİ EĞİTİM KURSLARI

Türk - İş Beşinci Bölge Temsilciliği'ne bağlı Bölge Eğitim Müdürlüğü ile Halk Eğitim Merkezi tarafından birlikte düzenlenen «İşçi Eğitimi Kursları» na devam edilmektedir.

Bölge Temsilciliği kapsamındaki işçilerin tümünü okur - yazar duruma getirebilme amacıyla düzenlenen kursa, halen yüz civarında işçi devam etmektedir. Bu işçilerin, daha sonra ilkokul diploması alabilecek seviyeye getirilmelerine çalışılacaktır.

YEDİNCİ BÖLGEDE EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Türk - İş Yedinci Bölge Temsilciliği tarafından düzenlenen eğitim çalışmalarına devam edilmektedir.

Bölge Eğitim Müdürlüğü tarafından, «Sendika İşyeri Temsilcisi» ve «Sendikacılık» adlı filmler, ay içinde de, çeşitli işyerlerinde sendikacı işçilere gösterilmiş, filmler konusunda işçilere bilgi verilmiştir.

GENEL-İŞ SENDİKASI'NIN EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Türkiye Genel Hizmetler Sendikası (Genel - İş) İcra Kurulu tarafından düzenlenen üç aylık eğitim programının uygulanmasına devam olunmaktadır. Birincisi Ankara'da açılmış bulunan seminerlere Gaziantep'te açılan seminerle bir yenisi eklenmiştir.

Seminerlerde, kursiyerlere, ekonomi, maliye, hukuk, toplu sözleşme, grev ve özellikle enflasyon konularında bilgi verilmektedir. Gaziantep seminerine 30 kursiyer katılmaktadır.

Çeşitli Haberler

İZMİRDE İŞÇİ GIDA PAZARI AÇILDI

İzmir'deki büyük «İşçi Gıda Pazarı», 4 Mart günü yapılan bir törenle, işçilerin hizmetine açılmıştır. İzmir'in İkiçeşmelik yöresindeki pazarın açılış töreninde, İzmir Valisi Namık Kemal Şentürk, Belediye Başkanı Osman Kibar, Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal, sendikacılar, işçiler, sendika temsilcileri ve işveren temsilcileri hazır bulunmuşlardır.

Pazar, Ege Tüm Gıda - İş Sendikası tarafından 3 milyon lira sarfıyla meydana getirilmiştir. Her çeşit ev, giyim ve besin eşyasının satılacağı pazardan, işçiler, uzun vadeli taksitlerle ve ucuza mal alabileceklerdir.

Açılış töreninde bir konuşma yapan İzmir Valisi Şentürk, «Pazar, işçimizin tüketici gücünü artıracaktır» demiştir.

BİR ARABULUCULUK UZMANI TÜRKİYE'YE GELDİ

İşçi - işveren uyuşmazlıklarında arabuluculuk uzmanı Dr. J. Manson Türkiye'ye gelmiştir.

AİD tarafından getirilen Dr. Manson iki yıl süre ile Türkiye'de kalacak ve Çalışma Bakanlığı, İşverenler ve sendika temsilcilerine, arabuluculuk konusunda danışmanlık yapacaktır. Dr. Manson'un 26 yıldan beri işçi - işveren ilişkileri konusunda çalışan tecrübeli bir uzman olduğu bildirilmektedir.

DİYARBAKIR SOSYAL SİGORTALAR HASTAHANESİ İLE İLGİLİ BİR TOPLANTI YAPILDI

Sosyal Sigortalar Kurumu Diyarbakır Hastahanesi'ndeki yetersizlikler, Türk - İş Yedinci Bölge Temsilciliği'nin 3 Mart tarihinde düzenlediği bir toplantıda görüşülmüş, toplantıya katılan hastahane başhekimi ve sendika yöneticileri, hastahaneye yöneltilen şikâyetleri birlikte incelemişlerdir.

Toplantıda özellikle, işçilerin gereği gibi muayene edilmemesi söz konusu edilmiş, doktorlara tatmin edici ücret verilemeyişi ve dolayısıyla yeterli sayıda doktor bulunmaması, gerekçe olarak ileri sürülmüştür.

Toplantı sonunda, Sosyal Sigortalar Kurumu Diyarbakır Hastahanesi'ne en kısa zamanda bir İç Hastalıkları Uzmanı doktor atanması için Genel Müdürlüğe başvurulması kararlaştırılmıştır.

İKİ SENDİKACI TRAFİK KAZASINDA ÖLDÜ

İstanbul Tütün, Müskirat, Gıda ve Yardımcı İşkolları Sendikası Başkan Yardımcısı Basri Kara göz ile, aynı sendikanın yönetim kurulu üyesi Sait Aldoğan, üzücü bir trafik kazası sonunda vefat etmişlerdir.

Kaza sırasında otomobilde bulunan Abdullah Arık ise, ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılmıştır.

Eski ve tecrübeli sendikacı Karagöz, Aldoğan ve Arık, sendikacı çalışmalarda bulunmak üzere gittikleri bir mahalden İstanbul'a dönerken, üzücü trafik kazası vukubulmuştur. Görev şehidi sendikacılara tanrıdan rahmet, ailelerine baş sağlığı dileriz.

FAYDALI BİR YAYIN

274 Sayılı Sendikalar, 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve to-kavt, 3008 Sayılı İş, 5953 sayılı Basın - İş, 6379 Sayılı Deniz - İş, eski ve yeni Sosyal Sigortalar Kanunlarına, 6772, 7244 sayılı kanunlara ve ayrıca hizmet ilişkisine ilintili bulunan Yargıtay kararlarının önemlilerini kapsayan bir kitap çıkmıştır.

«Türk İş Hukuku Yargıtay Em-saj Kararları» adlı kitapta kararlar özetleriyle birlikte tam metin halinde ve değişik bir tertiple yer almaktadır. Sendikacılarımız için yararlı olacağına inandığımız bu yayının için siparişler «P. K. 99 Cebeci - Ankara» adresine yapılabilir. Kitabın fiyatı 30.— liradır.

Dünyadan Haberler

İspanyol işçileri Sendikalar kanununun değişmesini istedi

150,000 işçi adına 300 sendika temsilcisi tarafından imzalanan bir dilekçe ile Madrid metal sanayii işçileri İspanyol Sendikalar Kanununun derhal değiştirilmesini, ücretlere zam yapılmasını, aksi takdirde 24 saatlik bir greve başvuracaklarını bildirmişlerdir.

Sendikalar Kanunu'na göre işçiler hükümet tarafından kurulan sendikalara üye olmağa zorunlu tutulmakta, kendilerinden aidat alınmakta, buna karşı ne toplu pazarlık, ne de grev hakkı tanınmaktadır. Ayrıca sendika liderleri de hükümet tarafından tayinle işbaşına getirilmektedir. Bildiride İspanyol işçilerinin karşı karşıya bırakıldığı «feci duruma» işaret edilmekte, grev hakkının mutlaka tanınması, tutuklanan sendika liderlerinin serbest bırakılması istenilmektedir.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu İspanyol işçilerini bu mücadelelerinde sonuna kadar desteklemeyi kararlaştırmıştır.

★

KONGO'DA GREV HAKKI KALDIRILDI

Kongre Cumhurbaşkanı Mobutu 15 Şubat 1966 gününden itibaren Kongo'da grev hakkını kaldırmıştır. Başkan Mobutu'nun bu tasarrufu Kongo işçileri ve sendikaları arasında haklı bir endişe yaratmış, tepkiyle karşılanmıştır. Kongo'da çeşitli cereyanları temsil eden sendikalar ve üst kurulları derhal bildiri yayımlayarak, demokratik hak ve hürriyetleri ciddi şekilde zedeleyecek bu davranışa son verilmesini ve Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın (ILO) bu alandaki karar ve tavsiyelerinin dikkate alınmasını istemişlerdir.

Öte yandan merkezi Lagos'ta bulunan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Afrika Bölgesel Teşkilatı, Cumhurbaşkanı Mobutu'ya bir telgraf çekerek, tasarrufunun uluslararası sözleşmelerle teminat altına alınan işçi hak ve hürriyetleriyle bağdaşmadığını, anti-demokratik olduğunu hatırlatmıştır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN İRK AYRIMI MÜCADELESİ

Birleşmiş Milletler Genel Ku-

rulu 20 nci dönem toplantısında «İrk Ayrımı ile Mücadele Edilmesini» öngören bir karar almıştır. Uluslararası sözleşme üç kısımdan meydana gelmektedir. Birinci kısımda; sözleşmeye taraf olan devletlerin «politik, sosyal, ekonomik, kültürel hayatta ve kamu düzeninin herhangi bir kesiminde ırk ayrımı yapılmasına müsaade ve müsamaha etmeyeceği»; İkinci kısımda bu konu ile ilgili ve Birleşmiş Milletlere bağlı olarak kurulacak «komisyonun» çalışma alanı belirtilmekte, çalışmalarda izleyeceği usuller sıralanmaktadır. Sözleşmenin üçüncü kısmı ise, Birleşmiş Milletlere üye devletlerin sözleşmeyi nasıl onaylayacaklarını, hükme bağlamıştır.

★

ORTAK PAZAR ÜYELERİ TARIM İŞÇİLERİ İÇİN ORTAK SÖZLEŞME

Ortak Pazar devletlerinde tarım işçilerini teşkilatlandıran sendikalar bir bildiri yayımlayarak bu ülkelerdeki tarım işverenleri ile or-

Kısa Haberler

ICFTU RODEZYA SORUNUNU BİRLEŞMİŞ MİLLETLERE AKSETTİRDİ

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Rodezya sorununu Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na aksettirmiştir. ICFTU'nun Birleşmiş Milletlerdeki temsilcisi İrwing Brown tarafından ilgili komisyona sunulan muhtırada, «Rodezya'da işçi hak ve hürriyetlerinin ısrarla çiğnendiği, bunu önleyici hiçbir tedbir alınmadığı» anlatılmakta, «... beyaz azınlık iktidarının 4 milyon Rodezya'lıyı ezmesine mani olunması» istenilmektedir.

ULUSLARARASI GAZETECİLER FEDERASYONU VIETNAM'DA EĞİTİM YAPIYOR

Uluslararası Gazeteciler Federasyonu Güney Viet-Nam gazetecileri için özel bir eğitim kursu açmıştır. Kursu 40 gazetecinin katılacağı ve «Gazeteciliğe Giriş» adlı bir kitabın çalışmalarda kullanılacağı bildirilmektedir.

KASTRO İLE FRANKO ARASINDAKİ TİCARİ İLİŞKİLER GELİŞİYOR

Güney Amerika işçileri Kastro rejimine karşı uyguladıkları «boykotu» ısrarla devam ettirmeğe çalışırken, Kastro rejiminin Franko ile ticari ilişkilerinin geliştirdiği görülmektedir. İspanya Merkez Bankası İspanya'nın Küba'ya yaptığı kredi yardımının diğer Güney Amerika ülkelerine yapılandan daha fazla olduğunu açıklamıştır. Kredi yardımından başka Küba'ya «yiyecek maddeleri» ve «taşıt» yardımı da yapılmaktadır.

OECD

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı (OECD) üyesi devletlerin «bilimsel ve teknolojik» konulardan sorumlu bakanları geçen ay içinde Paris'de toplanmışlardır. Bakanlar OECD üyesi devletlerdeki bilimsel kaynakların geliştirilmesi ve bunların dağılımı konusunu görüşmüşler, bilim adamlarının göçü ve üye ülkelerin bilim ve teknoloji alanlarındaki gücü üzerinde durmuşlardır. Bakanlar her şeyden önce üye devletler arasında bu konularda çok yakın bir işbirliği yapılmasını kararlaştırmışlar, bu suretle araştırma masraflarının azaltılabileceğini, bilimsel ve teknolojik kaynaklardan daha fazla faydalanılabileceğini belirtmişlerdir. Resim Paris'de yapılan toplantı sırasında alınmıştır.

tak bir sözleşme yapmağa hazır olduklarını açıklamışlardır. Bildiride tarım işçilerinin ücret seviyesinin düşüklüğü, çalışma saatlerinin uzunluğu anlatılmakta, ortak bir sözleşmeyle bu işçilerin problemlerinin kısmen de olsa çözümlenebileceğine işaret edilmektedir. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarım sendikalarının bu teşebbüsünü son derece olumlu karşılamış ve her yönüyle desteklemeğe hazır olduğunu bildirmiştir.

ICFTU GÜNEY AFRIKA İÇİN U'THANT'A BAŞVURDU

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Ömer Becu ICFTU İcra Kurulu kararı gereğince Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U'Thant'a bir telgraf çekmiş, Güney Afrika'da ısrarla uygulanan «ırk ayrımı» politikasıyla mücadele edilmesini istemiştir. Becu'nun telgrafında şöyle denilmektedir: «..... Güney Afrika azınlık iktidarının yıllardır insanlık dışı bir şekilde uyguladığı ırk

ayrımı politikasına son verilebilmesi ve Güney Afrika halkının demokratik hak ve hürriyetlerden eşit olarak yararlanmaları için müdahale etmenizi rica ederim.»

ICFTU : DOMİNİK'TE İŞÇİ HAKLARI KORUNMALIDIR

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Güney Amerika Bölgesel Teşkilâtı (ORIT) Genel Sekreteri Arture Jauregui Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri U'Thant'a, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı Genel Direktörü David A. Morse'a ve Amerika Devletleri Teşkilâtı Genel Sekreteri Jose Mora'ya birer telgraf çekerek Dominik'te işçi hak ve hürriyetlerinin çiğnenmekte olduğunu belirtmiş, tedbir alınmasını istemiştir.

İSVEÇ'TE MERKEZİ ANLAŞMA YAPILAMADI

İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO) ile İsveç İşverenler Konfederasyonu arasında 2,5 ay önce başlayan toplu pazarlık görüş-

melerinden hâlâ olumlu bir sonuç alınamamıştır. Geçen ay içinde taraflar birbirlerini şiddetle itham etmişler ve çalışma barışının tehlikeye düşeceğini, İsveç'te genel grev ya da lokavta gidileceğini açıklamışlardır. Aralık ayı ortalarında hükümetin görevlendirdiği üç kişilik «uzlaştırma kurulu» da çalışmalarında bir başarı elde edememiştir. Anlaşmazlığın nasıl sonuçlanacağı merakla beklenilmektedir.

DGB'NİN GÜNEY AMERİKA SENDİKACILIK KOLEJİNE YARDIMI

Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB), Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun Güney Amerika'da açtığı yeni «Sendikacılık Koleji» nin işletme masraflarının karşılanabilmesi için 15 bin dolar yardımda bulunmuştur. Kolejin inşaat masrafları ICFTU Dayanışma Fonundan karşılanmıştı. Sendikacılık Koleji Nisan ayı başlarında resmen faaliyete geçecektir.

Resimlerle Türk-İş 6 ncı kongresi

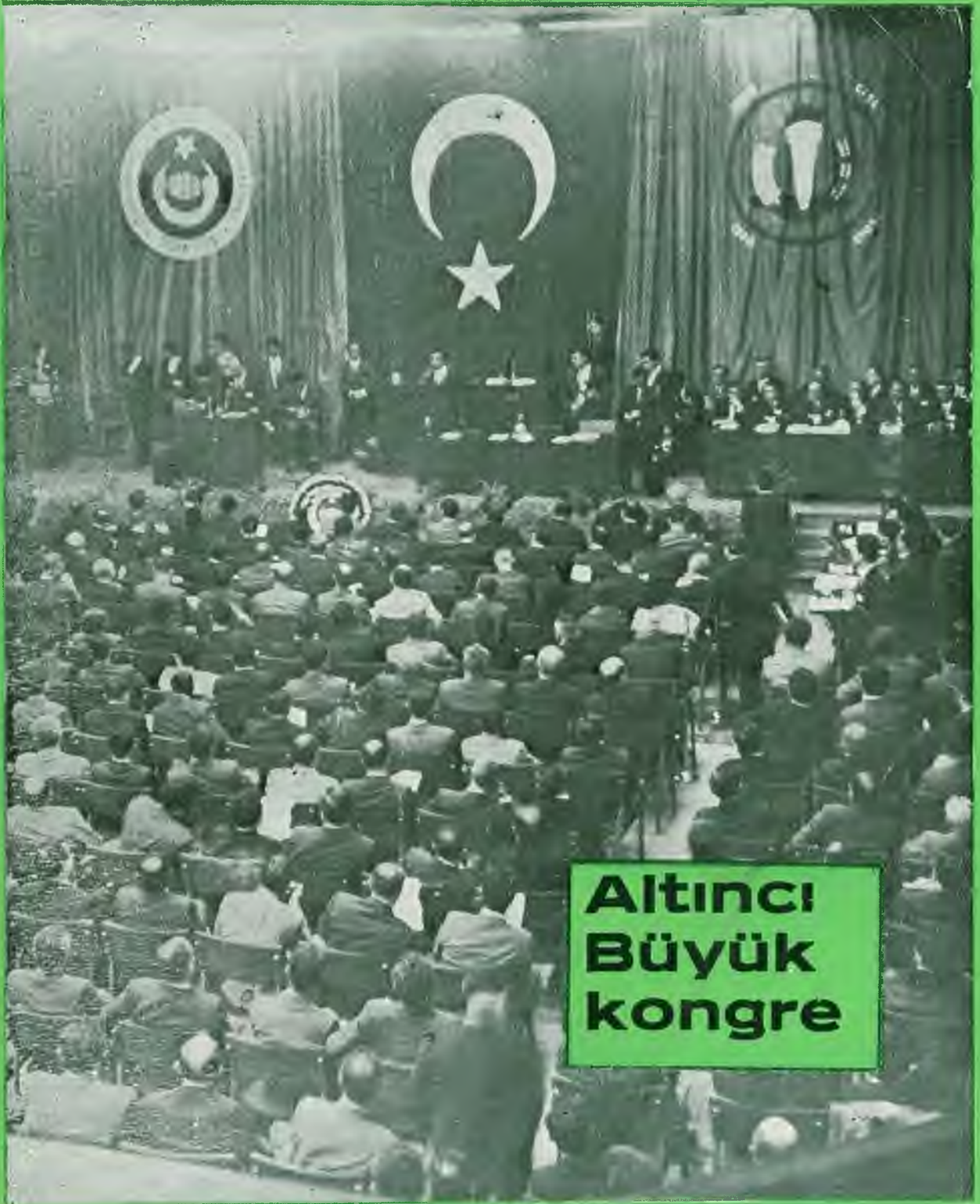
Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Federasyonu (KTİB)
Genel Sekreteri Necati Taşkın Türk-İş Altıncı
Genel Kurulunda konuşuyor.

Altıncı Türk - İş Kong-
resine katılan yabancı
konuklardan üçü. Sol-
da, Federal Almanya
İşçi Sendikaları Kon-
federasyonu Yönetim
Kurulu Üyesi Günther
Stephen. Sağda üstte
Pakistan İşçi Sendika-
ları Konfederasyonu
temsilcisi Faiz Ahmet,
sağda altta ise, İsrail
İşçi Sendikaları Kon-
federasyonu (Histad-
rut) temsilcisi Hearing.

Türk-İş Altıncı Genel Kurulunda konuşmaları dinleyen konuk ve
delegeler

**Altıncı
Büyük
kongre**